PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, DNE 11. MAJA 1962 ● LETO IV. ● ŠTEVILKA 128 ● Cena 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 6. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JANEZ VIPOTNIK
ODGOVORNI UREDNIK MARJAN JAVORNIK

PRVA IZDAJA

RAZOROŽITVENA KONFERENCA V ŽENEVI

Zorin za nadaljevanje pogajanj

Dean: »Napredek v reševanju berlinske krize bi pomembno vplival na razorožitvena pogajanja« – Vskladiščevanje jedrskega orožja v Belgiji?

ŽENEVA, 10. maja. Kot poročajo zahodne agencije, je sovjetski predstavnik Zorin danes umaknil svoj predlog, naj bi konferenca 17 držav za razorožitev pretrgala delo in ga v juniju ali juliju nadaljevala na sedežu OZN. Na zaprti seji, ki se je je udeležilo po pet članov vsake delegacije, je Zorin dejal, da je Sovjetska zveza pripravljena nadaljevati ženevske razgovore brez prekinitve in odlaganja.

Po mnenju opazovalcev pomeni najnovejša odločitev sovjetskega predstavnika uspeh neblokovskih in zahodnih držav, ki so se upirale prekinitvi zasedanja. 1. junija bi moral razorožitven odbor poročati o svojem delu Orgonizaciji združenih narodov.

Reuter poroča, da so na današnjem sestanku »za zaprtimi vrati« razpravljali tudi o ameriškem predlogu o mednarodni inšpekciji po conah. Sovjetski predstavnik Zorin je ta predlog zavrnil, češ, da je »nekoristen in celo škodljiv«.

Plenarna seja komiteja bo jutri dopoldne. Na njej bodo razpravljali o ukrepih, ki bi jih bilo treba sprejeti v prvi stopnji razorožitve.

Jutri popoldne bo seja tričlanskega podkomiteja za prepoved jedrskih poskusov.

Šef ameriške delegacije na ženevski konferenci Arthur Dean je danes izjavil v Zürichu, da se debata o razorožitvi sicer nadaljuje, da pa zdaj še ni mogoče reči, kakšen bo izid razgovorov. Dean je dejal, da je sporazum mogoče doseči samo, če bi odstranili osnovne razlike med obema glavnima načrtoma o razorožitvi — ameriškim in sovjetskim. Menil je tudi, da bi napredek v reševanju berlinske krize in drugih sporov med Vzhodom in Zahodom lahko pomembno vplival na napredek razorožitvenih pogajanj.

Arthur Dean je na poti v New York, kjer se bo pet dni konsultiral s svojo vlado o razorožitvenemu problemu.

Bruselj, 10. maja (Reuter). V dobro obveščenih krogih izjavljajo, da bi Belgija utegnila pristati na vskladiščevanje jedrskega orožja na svojem ozemlju. To bi uredili z dvostranskim belgijsko-ameriškim sporazumom, ki bi določil formiranje belgijske jedrske letalske eskadre. Sporazum bodo, kot trde v teh krogih, kmalu podpisali.

Belgijski obrambni minister Serges pa je izjavil, da ne bodo sprejeli nobene dokončne odločitve, dokler ne bo o vsebini belgijsko-ameriškega sporazuma obveščen belgijski parlament.

Štafeta mladosti v Prilepu

Prilep, 10. maja. (Tanjug) Po svoji poti po Makedoniji je štafeta mladosti zjutraj krenila iz Bitolja in preko Kičeva, kjer jo je sprejelo nad 5000 meščanov, prispela popoldne v Prilep.

Prilep je dočakal štafeto okrašen z zastavami in zelenjem. Na zborovanju v čast prihoda štafete se je zbralo okrog 8000 Prilepčanov. Z mitinga so poslali predsedniku Titu pozdravno pismo mladine in prebivalcev Prilepa.

Štafeta bo nocoj prenočila v Prilepu, zjutraj pa bo nadaljevala pot čez Pletvar proti Kavadaru, Negotinu na Vardarju, Demir Kapiji in Djevdjeliji. Ko bo obšla vso določeno pot, bo 25. maja prispela v Beograd. Na stadionu JLA bo izročila štafetno palico predsedniku Titu 20-letna Ada Midžić, slušateljica pravne fakultete v Beogradu.

Kardelj sprejel Jepiševa

Beograd, 10. maja (Tanjug). Podpredsednik Zvezne izvršnega sveta Edvard Kardelj je danes popoldne sprejel na poslovilni obisk sovjetskega veleposlanika v Beogradu Alekseja Jepiševa, ki bo v kratkem odpotoval iz naše države.



GENERAL BEŠIR ODPOTOVAL. Na letališču so se od sudanskega gosta poslovili predstavniki Zveznega izvršnega sveta in JLA. Foto: Tanjug

General Bešir odpotoval

Beograd, 10. maja (Tanjug). Po dvanajstdnevnem uradnem obisku v naši državi je sudanski general Hasan Bešir Nasr s skupino oficirjev sudanske vojske, ki so ga spremljali danes odpotoval z letalom iz Beograda.

Visokega sudanskega gosta so na letališče »Beograd« spremili državni sekretar za narodno obrambo general armije Ivan Gošnjak, člani ZIS Avdo Humo, Velimir Stojnić, Svetislav Stefanović in Slobodan Penezić, načelnik generalštaba JLA generalpolkovnik Rade Hamović, državni podsekretar za narodno obrambo generalpolkovnik Otmar Kreačić in drugi. Sudanskega generala sta spremila na letališče tudi veleposlanik republike Sudana v Jugoslaviji Jusif Mustafa el Tinej in vojni ataše polkovnik Sulejman Ibrahim Mohamed. Pred odhodom iz Jugoslavije je general Bešir izjavil:

»Ljubo mi je, da v trenutku, ko se s tovariši, ki so me spremljali, poslavljam na beograjskem letališču, lahko izkoristim priložnost, da izrazim hvaležnost in zadovoljstvo spričo prisrčnega sprejema, ki so nam ga priredili jugoslovanski narodi in vlada.

Prepričan sem, da je ta prisrčna gostoljubnost odsev prijateljskih odnosov, ki se razvijajo med obema deželama pod vodstvom maršala Tita in generala Ibrahima Abuda. Vaši funkcionarji so pripomogli, da se vračamo v domovino zadovoljni z iskreno gostoljubnostjo. Sudansko ljudstvo pričakuje priložnost, da vaši visoki funkcionarji vrnejo ta obisk.

Zelo sem zadovoljen z vsem, kar sem videl v vaši deželi: graditev, narodno enotnost in industrijo, ki sloni na čvrstih temeljih. To kaže, da bo vaša dežela, čeprav po površini majhna, v bližnji prihodnosti dobila pomembno mesto med drugimi deželami.

Na koncu bi se rad zahvalil vsem oficirjem, visokim funkcionarjem vlade in ljudstvu za topel sprejem«.

Pariz ugodno sprejel govor premiera Benhede

Taktika »pobijanja žensk« v Oranu in Alžiru – Bidault bo ob posiansko imuniteto

PARIZ, 10. maja (Tanjug). V Parizu so ugodno sprejeli sinočnji govor predsednika začasne alžirske vlade Benhede. Tukajšnji politični krogi pripisujejo izreden pomen tistemu, kar je Benheda dejal o odločenosti FLN, da dosledno in lojalno izvaja evianske sporazume, kakor tudi njegovemu pozivu alžirskemu ljudstvu, naj ne odgovarja na krvave provokacije OAS.

Po splošnem mnenju je dal Benheda sinoči nov dokaz hladnokrvnosti in politične zrelosti, ki jo izražajo alžirski voditelji.

Po mnenju Pariza je Benheda s tem, ko je poudaril, da je treba dosledno izvajati evianske sporazume, ponovno opozoril na potrebo, da tudi francoska vlada prevzame svoj del odgovornosti. To pa v tem trenutku pomeni, da je treba čimprej kritizirati saboterje miru v Alžiriji. Tu so namreč vsi edini v tem, da je bodoče francosko-alžirsko sodelovanje odvisno od odmeva, na katerega bodo v Parizu naletela Benhedova opozorila. Očiten dokaz pozitivnega odmeva je lahko po splošnem mnenju samo v tem, da najino in učinkovito zatro tiste sile, ki preprečujejo izvajanje evianskih sporazumov.

Kot poroča AFP, francoski tisk večinoma pozitivno komentira sinočnji Benhedov govor. »Figaro« sodi, da je Benheda s svojim govorom izrazil vso podporo začasni izvršni oblasti v Alžiriji, njegove načelne izjave pa bodo pomagale oblastem, ki so odgovorne za vzdrževanje reda. »Populaire« piše, da je Benhedov govor »važen v vsakem pogledu«. List poudarja, da je alžirski premier povedal »resnico, ki se ujema z interesi miru in sodelovanja«.

»Humanité« je ocenil Benhedov govor kot zmerno, a odločno opozorilo, ki si ga je treba zapomniti. Hkrati naglaša, da je nujno, da francoske oblasti učinkovito in neizprosno ukrepajo proti OAS.

Tuje agencije poročajo iz Alžira, da so teroristi OAS začeli svoje današnje atentate z napadi na alžirske žene. Do opoldne je pod streli oasovcev padlo osem Alžirk, dve pa sta bili hudo ranjeni.

Reuter javlja, da so fašistične tolpe uporabile to novo taktiko zlasti v Oranu. V pičlih dveh urah so komandosi OAS ubili na ulicah tega mesta sedem alžirskih žena. Ubili so tudi pet Alžircev. V mestu Alžiru pa so danes dopoldne izvedli pet atentatov in ubili štiri ljudi, med njimi neko žensko.

Po vesteh AFP je policija v Oranu in Alžiru blokirala četrti, kjer so bili atentati, vendar policijska preiskava ni rodila nobenega uspeha.

V Oranu so oasovci razen tega izvedli dva večja

● Nadaljevanje na zadnji strani

Hasan II. v Parizu

Pariz, 10. maja (AP-AFP) — Tanjug). Maroški kralj Hasan II. je davi prispel v Pariz. Opoldne se je sestal s predsednikom francoske republike de Gaullom.

Sodijo, da bodo v Parizu objavili nocoj uradno sporočilo o njunih razgovorih.

Kakor poroča Tanjug, je »privatni« obisk Hasana II. v Parizu našel tukajšnje politične kroge in komentatorje nepripravljene, če jih že ni presenetil. Gre za politične razgovore med voditeljema obeh držav. Predsednik de Gaulle in kralj Hasan sta se danes razgovarjala »med štirimi očmi.« Sele popoldne so se jima pridružili francoski premier Pompidou in zunanji minister de Murville kot tudi maroški zunanji minister Balafrej in notranji minister Gedira.

Tukajšnji politični krogi, ki ocenjujejo francosko-maroške odnose kot zelo dobre, sodijo, da je obisk maroškega kralja v zvezi s položajem v mestih Oranu in Alžiru — položajem, ki vznemirja Rabat. Ti krogi omenjajo tudi problem Mavretanije in stališče Maroka do te dežele, zlasti v luči bližnjega uradnega obiska predsednika Mavretanije v Franciji.

Eksplozivno vzdušje na Iberijskem polotoku

V Španiji stavka 80.000 delavcev – Največja organizirana akcija po Francovi zmagi – Predstavnik KP o mirnem strmoglavljenju diktature

PARIZ, 10. maja (Tanjug). Po vesteh, ki prihajajo iz Španije, stavka zdaj v tej državi že 80.000 delavcev. Razen 50.000 delavcev v treh severnih pokrajinah Španije, v katerih so razglasili »izredno stanje«, je začelo stavkati še kakih 3000 delavcev v drugih španskih pokrajinah. Stavki so se pridružili delavci nekaterih podjetij v Andaluziji, rudarji v pokrajini Leon in delavci v nekaterih barcelonskih tovarnah.

V Madridu in Barceloni so razdelili letake, ki pozivajo delavce in prebivalce sploh, naj se udeležijo stavk in demonstracij proti režimu ter naj materialno pomagajo stavkajočim in njihovim družinam.

Madridski študentje prirejajo protestna zborovanja v poslopju univerze. Oboroženi policijski odredi so blokirali univerzo in onemogočajo vsak stik študentov z zunanjim svetom. Policija v Madridu straži tudi vse važnejše državne ustanove in javne objekte.

Po nekaterih vesteh, ki so danes prispele iz Madrida, proučuje vlada možnost, da bi zvišala mezde rudarjem in delavcem v nekaterih drugih važnejših industrijskih panogah, tako da bi preprečila nadaljnje širjenje stavk. Režim pa še vedno postavlja delavcem pogoj, da se vrnejo na delo, nakar bi se šele začeli pogajati.

Po vesteh iz Havane je član politbiroja CK KP Španije Ignacio Gallegos sinoči izjavil, da je moč vreči Francov režim in vzpostaviti »demokratično ureditev, čeprav buržoazno«, po mirni poti. Poudaril je, da so poskusi oboroženih akcij do leta 1950 doživeli hude neuspehe, »ker množice niso bile pripravljene za takšne metode boja«. Sedanje široko stavkovno gibanje, ki ga vodijo hkrati komunisti, socialisti in napredni katoliki, vzbuja prepričanje, da je moč strmoglaviti diktaturo brez nasilja. »Poglavitni cilj KP Španije je zdaj, ustanoviti široko ljudsko fronto. Sedanje delavske stavke pričajo o največji stopnji organiziranosti, odkar obstaja Francova diktatura«.

Gallegos je prispel v Havano iz Evrope na proslavo 1. maja. V svoji izjavi na tiskovni konferenci je dejal, da v sedanjih razmerah v Španiji ne gre za alternativo med frankizmom in komunizmom, ampak za vzpostavitev demokratičnega reda, v katerem bi bila vsem zagotovljena svobodna politična akcija. »Komunisti ne bodo opustili svojega končnega cilja, sodimo pa, da mora Španija ubirati svojo lastno pot in da zaradi specifičnosti njenih razmer ni moč kopirati metod ali poti katerekoli revolucije.«

S to izjavo je Gallegos odgovoril na aluzijo nekega kubanskega novinarja o prednosti gverilskega boja. Dejal je, da KP Španije ne izključuje te metode, vendar zdaj usmerja svojo akcijo v splošno stavko in druge metode, med drugim tudi z namenom, da bi se izognili reprizi državljanske vojne.

Iz Lizbone poročajo, da se je več tisoč lizbonskih študentov zabarikadiralo v prostorih študentskega združenja v Lizboni. Študentje protestirajo proti odloku ministra za prosveto, da razpusti vodstva študentskih organizacij.

Po vesteh tujih agencij so lizbonski študentje sinoči sklenili začeti stavko. Stavkali bodo, dokler režim ne prekliče sklepa ministra za prosveto in ne dovoli obnovitve dela študentskih združenj.

Po vesteh AP iz študentskih virov kakih 4000 študentov ne bo obiskovalo predavanj in ne bo prišlo prihodnji mesec na izpite, če režim ne bo upošteval njihovih zahtev.

Tuje agencije poročajo, da je 86 študentov v prostorih študentskega združenja začelo sinoči gladovno stavko, skupaj z njimi pa je prebilo noč še več sto študentov.



Centri stavk v Španiji.

SPOR MED WASHINGTONOM IN BONNOM

Kennedyjevi očitki Adenauerju

»Merodajna tolmačenja« kanclerjevih izjav – Ameriški predsednik je poudaril, da bo njegova vlada nadaljevala razgovore s Sovjetsko zvezo – Senzacionalno poročilo ameriške radijske postaje

WASHINGTON, 10. maja (Tanjug). Ameriški vladni krogi so z zadovoljstvom sprejeli »merodajna tolmačenja« izjav kanclerja Adenauerja o vlogi ameriške diplomacije v razgovorih s Sovjetsko zvezo o berlinskem problemu. Adenauerjeve izjave, o katerih v Washingtonu pravijo, da so »zmešana rezoniranja«, so torej formalno izgubile na ostrini, toda vihar, ki ga je povzročil stari kancler, še vedno traja.

Predsednik Kennedy je včeraj sprejel poročilo svojega veleposlanika v Bonnu Dowlinga. Dowling mu sporoča mnenje zahodnonemškega zunanjega ministrstva, da so izjave kanclerja Adenauerja »povsem napačno razlagali« in da ni večjih nesoglasij med ZDA in Zahodno Nemčijo glede berlinske politike.

Toda na včerajšnji tiskovni konferenci je predsednik Kennedy jasno pokazal, da zanj incident še ni končan. Večkrat je direktno ali v aluzijah izrazil svoje nezadovoljstvo zaradi Adenauerjevih sumničenj in kritike ameriških ciljev in politike. Kennedy je očital Adenauerju, ker je javno kritiziral ameriške predloge za rešitev berlinskega vprašanja, namesto da bi svoje pripombe sporočil ameriški vladi privatno in na konstruktiven način«. Kennedy je večkrat poudaril »največjo odgovornost in breme ZDA« v zahodni skupnosti in očital »nekaterim članicam NATO«, da niso dovolj aktivne v poskusih, kako bi našli rešitev berlinske krize.

Kot sodijo diplomatski opazovalci, so se te Kennedyjeve pripombe nanašale tudi na Francijo, ki je na sestanku Sveta NATO v Atenah odrekla podporo Kennedyjevi vladi glede nadaljevanja razgovorov z ZSSR.

Ameriški predsednik je še enkrat poudaril, da je njegova vlada trdno pripravljena nadaljevati razgovore s Sovjetsko zvezo o možnostih za realistično rešitev berlinskega vprašanja, pa tudi o drugih mednarodnih sporih, izražajoč svoje prepričanje, da »drugega izhoda ni«.

Reuter poroča, da sta se včeraj sestala v Bonnu Kennedyjev predstavnik za tisk Salinger in zahodnonemški zunanji minister

●● Nadaljevanje na zadnji strani



BOMBA V ŠOLSKI TORBI? Francoski vojaki preiskujejo na prehodih med evropskimi in alžirskimi mestnimi okraji v Oranu vsakega belca, ali nima pri sebi plastičnih bomb. Tudi deklici, ki se vračata iz šole, so pogledali v torbo, ali se med njenimi knjigami ne skriva morilno orožje. Foto: AP

LEOPOLDVILLE PROTESTIRA V BRUSLJU

Katanška misija v Belgiji še vedno posluje – Repatriacija beguncev iz taborišča v Elisabethvillu

LEOPOLDVILLE, 10. maja (Tanjug). Predstavnik kongoškega zunanjega ministrstva je izjavil, da je kongoško veleposlaništvo v Bruslju ostro protestiralo proti nadaljnjemu delovanju katanških institucij v Bruslju še po vzpostavitvi diplomatskih odnosov s Kongom.

Uradna katanška misija se je preimenovala v »katanški kulturni center«, vendar se njena dejavnost ni niti najmanj spremenila. Kongoški predstavnik je deloma odgovorila na ta protest, vendar »ni mogoče več trditi, da belgijska vlada še peti dvoličnosti«. Kongoško veleposlaništvo zbira zdaj podatke o kongoških štipendijah v Belgiji, ki jih je približno 2000 in med katerimi je 500 štipendistov iz Katange s starimi belgijskimi potnimi list, kar je v nasprotju s suverenostnimi pravicami Konga.

AP poroča iz Elisabethvilla, da je prispel iz tega mesta v Kamino prvi transport okrog tisoč pripadnikov plemena Lulu. To so begunci, ki so mesece preživeli v taborišču v Elesabethvillu, kjer so našli zatočišče pred terorjem Čombejevcev. Begunci so v tem taborišču živeli v zelo težavnih razmerah. Zdaj pa so predstavniki OZN sklenili preseliti jih v vasi na severu Katange, iz katerih so bili svoj čas prisiljeni zbežati. Prvi transport po železnici je prispel v Kamino brez težav in incidentov.

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

● SAJGON

Vojaške oblasti v Sajgonu so sporočile, da so pripadniki osvobodilnega gibanja Vietkong včeraj sestrelili helikopter ameriške vojne mornarice, ki je premeščal južnovietnamske vojaške enote na operacijsko področje Kamau, 320 kilometrov južno od glavnega mesta. Dva helikopterja so pripadniki Vietkonga močno poškodovali. Življenje je izgubil 1 južnovietnamski vojak, neki Američan pa je bil težko ranjen.

● BONN

Zahodnonemški obrambni minister Strauss je izjavil, da bi Nemci morali sodelovati pri raziskovanju poletov v vesolje. »Zahodna Nemčija naj na tem področju ne bo samo kupec, temveč naj izkoristi sposobnosti svojih inženirjev in izvrši v nacionalnem okviru pionirska dela«. Predstavnik tovarne Junkers je dejal, da bi vlada v ta namen morala žrtvovati 950 milijonov mark v naslednjih štirih letih.

● MOSKVA

Sovjetski akademik Kuzin je izjavil, da bo serija ameriških jedrskih poskusov povečala naravno radioaktivnost ozračja za en odstotek. Posledice bo čutilo 380.000 ljudi. Po njegovi oceni bo okrog 180.000 ljudi obolelo za shicofrenijo, mikrokefalijo in hemofilijo, nadaljnjih 180.000 ljudi pa za leukemijo in rakom. Zahteval je brezpogojno sklenitev sporazuma o prepovedi jedrskih poskusov.

● BEJRUT

Libanonski gospodarski minister Rafik Nadja je včeraj pozval vse arabske dežele, naj čimprej osnujejo skupno gospodarsko in trgovinsko fronto, da bi se laže ustavljale nevarnostim, ki jim prete od zahodnoevropskega skupnega trga. O povezovanju gospodarstev arabskih držav bodo razpravljali na sestanku ekonomskega sveta Arabske lige, ki se bo začel 30. maja. Vodil ga bo predstavnik ZAR.

Po 17 letih

»Stari gospod ne ve več, kaj govori.«

Na ta način komentira anglosaksonski tisk dr. Adenauerjeve izjave v Berlinu in zaključuje, da je kancler »izoliran intelektualec«, ki gleda na politične probleme in na položaj Zahodne Nemčije v sedanjem odnosu med Vzhodom in Zahodom zgolj akademsko, teoretično, na osnovi preživelih Dullesovih koncepcij, in ne razume, da je medtem že steklo mnogo vode po Labi, pa tudi po Mississippiju in Volgi.

Zahodnonemški kancler še ni nikdar tako direktno napadel ameriških načrtov, kot med tokratnim obiskom v Berlinu. Ko so ga na tiskovni konferenci vprašali, kaj sodi o ameriško-sevjetskih razgovorih v Washingtonu in o ameriškem predlogu, naj bi dohode k Berlinu kontrolirala trinajstčlanska mednarodna komisija, v kateri bi bili zastopani tudi vzhodni Nemci, je Adenauer (»grobo«, kot trde zahodne agencije) odgovoril: »Iskreno povem, ne verjamem, da bo kaj iz tega.« Nato je konkretiziral svoje mnenje: ameriško-sovjetski kontakti so brezplodni in vodijo h krizi, načrt o komiteju trinajstorice pa je iluzoren, ker bi v njem imele vlogo jezička na tehtnici tri nevtralne države (Švedska, Švica in Avstrija) — »prepričan sem, da se te države ne bodo hotele vmešavati, ker bi jim to prineslo samo neprijetnosti . . .«

Ironija je v tem, da se je Adenauerjev zunanji minister Schröder v Atenah na sestanku NATO na vse kriplje trudil, da bi pomiril Američane in jim prepričal, da Bonn povsem zaupa politiki Washingtona in da ne bo poskušal torpedirati razgovorov med Ruskom in Dobrininom. Dejstvo, da je kancler »ogorčeno« demantiral govorice o nesoglasjih med Bonnom in Washingtonom in da je potrdil odpoklic svojega tevtonsko razboritega veleposlanika Greweja iz ZDA, je tu povsem brez pomena. Javno je podvomil v povsem konkretne oblike ameriške berlinske politike in s tem zavestno podkrepil vtis, da je Zahod razcepljen na dva antagonistična bloka, na kontinentalni in anglosaksonski. »Stiki med Washingtonom in Bonnom so zdaj povsem pretrgani,« je prepričan komentator »Daily Telegrapha«. »Če kancler ne soglaša z našimi načrti, naj predlaga kaj boljšega,« je, očitno vznevoljen, odpravil Adenauerjeve izjave predstavnik State Departmenta White . . .

Ali je res »starčevska nepriseb nost« kriva vsemu temu? Naivno bi bilo, iskati medicinskih razlag za politično ravnanje bonnskega kanclerja, kot to delajo nekateri zahodni časopisi. Adenauer ve, da bi rešitev — tudi provizorična rešitev — berlinskega vprašanja razveljavila vso dosedanjo njegovo politiko in se take rešitve brani in boji. Status quo nenehne napetosti je pogoj za uveljavljanje zahodnonemške vloge »obrambnega zidu proti vzhodnemu komunizmu«, izhodišče in smisel Hallsteinove doktrine. V sedemnajstih letih po vojni — prav je, da se v tem trenutku spomnimo, da smo praviar praznovali sedemnajsto obletnico zmage nad nacistično Nemčijo — je moč Zahodne Nemčije že tako velika, da si njen vodja lahko dovoli, za kar smo pred sedemnajstimi leti bili prepričani, da si ne bo mogel dovoliti nikdar več noben nemški voditelj. Upati je samo, da je v današnjem svetu dovolj demokratičnih političnih sil, ki bodo sposobne razveljaviti »staro resnico«, da se zgodovina ponavlja . . .

S. Fras

Mongi Slim za reorganizacijo dela v OZN

New York, 10. maja (Tanjug). Predsednik 17. zasedanja Generalne skupščine Mongi Slim se je zavzel za spremembe, ki bi omogočile uspešnejše delo vodilnega foruma OZN in njegovih pomožnih organov. V spomenici, ki jo je poslal vršilcu dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tantu, izraža Mongi Slim mnenje, da bi nekatere revizije omogočile, da bi delegati imeli bolj jedrnate govore in da bi se izognili dolgim govorom, ki pomenijo izgubo dragocenega časa na vsakem zasedanju. Predsednik Generalne skupščine zato predlaga, naj bi v tem smislu spremenili proceduro. Med drugim predlaga tudi, naj bi Generalna skupščina začela zasedati 14 dni prej, to je prvi torek v septembru.

Nigerija odpira deset poslaništev

Akra, 10. maja (Tanjug). Nigerijska federacija bo odprla deset novih diplomatskih predstavništev: v Sovjetski zvezi, ZAR, Gvineji, Tanganjiki, Etiopiji, Braziliji, Indiji, Pakistanu, Italiji in Kanadi. Veleposlaništvi v Moskvi in Kairu bodo odprli že letos, druga pa v začetku prihodnjega leta.

Nigerija ima zdaj diplomatski predstavništvi samo v Londonu in Washingtonu.



Filmski festival je priložnost za mnoga filmska srečanja. Na naši sliki so (od leve na desno) režiser Otto Preminger ter igralca Walter Pidgeon in Jeanne Tierney ob prihodu v Cannes.

MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL V CANNESU

Grenki „Okus po medu“

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

Cannes, 10. maja. Ne brez razloga so danes z veliko pozornostjo pričakali angleški film »Okus po medu« v režiji Tonyja Richarchona in po dramskem delu mlade angleške pisateljice S. Delaneyeve. Richarchon, ki je eden izmed najvidnejših zastopnikov »novega angleškega filma resnice«, kot ga imenujejo, je nam v filmu »Okus po medu« posredoval močno in brezkompromisno zgodbo v smislu specifično angleške filmske realistične tradicije.

Po svoji navadi je Otto Preminger tudi tokrat prispel na festival z zelo tipičnim ameriškim filmom, kar pomeni z delom, v katerem tehnična dovršenost gledalcu skoraj ne dopušča misel, da so možni tudi kaki drugi, tehnično manj bravurozni, zato pa bolj ustvarjalni filmski prijemi. Gre namreč za film »Vihar v Washingtonu«, film masivnih dimenzij, ki pa nam kljub svoji neopravičeni dolžini (dve uri in dvajset minut) dokazuje, da zna Preminger podati svojo izpoved zelo tekoče in povezano. Nedvomno Preminger celo verjame, da je naredil izrazito politični film, ki se kritično bavi z dogajanji na najvišji ameriški politični ravni. Vendar ne smemo prezreti paradoksa: delo o ameriškem senatu je naredil s tajnim blagoslovom ameriškega senata! Med največje vrednosti tega filma pa sodijo igralski dosežki. Tu se namreč znova srečujemo s slavnimi veterani, kot so Charles Laughton, Henri Ford, Walter Pindgeon, Franchot Tone itd.

Med tistimi, ki vsekakor nimajo pričakovati nagrad, je očividno češkoslovaški režiser Oldrich Lipsky, čigar film »Človek prvega stoletja« na zelo poenostavljen in naiven način predstavlja človeško družbo za nekaj stoletij naprej. Prejšnji cannesk uspeh drugega Čeha, mojstra lutkovnega filma J. Trnke je pripravil Izraelce do. tega, da so tokrat poslali v Cannes deplasiran dolgometražni lutkovni film. Že njegov naslov »Jožef, ki so ga bratje prodali«, govori o tem, da gre za znano biblijsko legendo.

Louis Berlanga, ki sodi med najpomembnejše zastopnike španskega filma, izvirni in grenki satirik, je znova uspel s svojo komedijo »Placido«.

Pod zastavo Senegala, ene izmed mladih afriških držav, se je pojavil včeraj v Cannesu tudi Yves Ciampi s filmom »Svoboda«, v katerem igrajo tudi nekateri senegalski igralci, med drugimi očarljiva igralka Nanette Sendor.

Videti je, da se je končala tudi afera člana žirije Soldattija, ki je pred dvema dnevoma odstopil zaradi izpustitve Municellijevega skeča iz omnibusa »Boccaccio 70«, in to v smislu kompromisa. da bodo ta skeč prikazali pozneje. V Cannes je končno prispel Harold Lloyd, eden največjih klasičnih komikov. 12. maja bo prikazana retrospektiva njegovih filmov.

M. Milošević

OBETAJO SE NOVI PROMETNI PREDPISI

Doslednejša organizacija cestnega prometa

BEOGRAD, 10. maja. Organi Zveznega izvršnega sveta so te dni pripravili nove predpise z območja prometa. Preden bodo uveljavljeni, bodo razpravljali o njih še odbori ZIS, potem pa poslanci, ki bodo spregovorili o njih zadnjo besedo.

Na pristojnem mestu so pripravili osnutek temeljnega zakona o organizaciji prevoza v cestnem prometu. Novi predpisi so zlasti pomembni tudi zato, ker so bila doslej osnovna vprašanja organizacije prevoza potnikov in blaga z motornimi vozili v cestnem prometu le delno urejena z republiškimi predpisi, uveljavljenimi pred nekaj leti, ko naš cestni promet še ni bil razvit. Zato so seveda mnogi ukrepi že zastareli.

230 PODJETIJ DRUŽBENEGA SEKTORJA IMA NAD 9000 VOZIL

Po podatkih zadnjih mesecev lanskega leta je imelo 230 avtotransportnih podjetij nad 2000 avtobusov in kakih 7500 tovornih vozil, zasebni lastniki, ki jim je prevoz potnikov in blaga stalen poklic, pa so imeli dva avtobusa, kakih 600 taksijev in 3325 tovornih vozil.

Ker zmogljivosti družbenega sektorja iz leta v leto naraščajo in ker lahko zadovolje potrebe trga, predvideva novi zakon prepoved prevoza z zasebnimi tovornjaki. Zasebni lastniki, ki so na podlagi dosedanjih predpisov dobili dovoljenje za prevoz potnikov ali blaga, bi se lahko ukvarjali s to dejavnostjo največ leto dni po uveljavljanju novega zakona. Ta določba ne bi veljala za zasebne lastnike avtomobilov, ki bi lahko z avtotaksiji prevažali potnike tudi po preteku enega leta, če bi jim to dovolil občinski ali mestni organ, pristojen za zadeve prometa.

Osnutek zakona o organizaciji prevoza v cestnem prometu ureja tudi pravice prevoza potnikov in blaga v notranjem in mednarodnem prometu ter prevoza za lastne potrebe, nadalje način določanja prevoznih tarif, uvajanja avtopostaj in postajališč ter organizacije nadzorne službe.

Zakon dopušča avtotransportnim podjetjem, da lahko samostojno določajo voznino, toda samo v skladu z veljavnimi predpisi. Vozni redi morajo biti med seboj usklajeni. Podjetja morajo ustanoviti avtopostaje v vseh mestih in naseljih, ki veljajo za večja prometna središča v cestnem prometu. Postaje morajo imeti čakalnice in ustrezne prostore za potnike, ki čakajo na prevoz, za prtljago, in za parkiranje vozil.

Po novem zakonu bo dovoljen prevoz za lastne potrebe v motornem prometu, in sicer takrat, kadar gospodarska organizacija prevaža blago lastne proizvodnje in kadar prevaža ljudi, ki so v delovnem razmerju z njo. Nadalje bo dovoljen prevoz hotelom in okrevališčem, ki prevažajo svoje potnike ter turističnim in gospodarskim organizacijam ter podjetjem za cestne storitve.

ŠOFER NE BO SMEL BITI ZA VOLANOM VEČ KOT PET UR

Te dni pride v javno razpravo tudi osnutek odloka o delovnem času in odmorih poklicnih voznikov v cestnem prometu, ki ga je sestavil svet za cestni promet Zvezne prometne zbornice.

Po tem osnutku šofer ne sme nepretrgoma šofirati nad pet ur, skupno število ur šoferjeve vožnje v 24 urah pa ne sme presegati deset ur. Če je nujna vožnja nad deset ur, morata menjaje se voziti dva šoferja. Po vsakih petih urah nepretrgane vožnje morajo imeti šoferji pol ure počitka. Ker je dokazano, da se je večina prometnih nesreč pripetila zaradi preutrujenosti šoferjev, odločba predvideva, da čezurno delo šoferjev ne more trajati nad 18 ur tedensko.

D. Č.

Jugoslovanske srednjeveške freske v Mehiki

Ciudad de Mexiko, 10. maja .(Tanjug). V Gualdalajari v Mehiki, so sinoči odprli jugoslovansko razstavo srednjeveških fresk. Otvoritve se je udeležilo več javnih in kulturnih delavcev tega pomembnega mehiškega središča. Razstava jugoslovanskih srednjeveških fresk je bila prikazana pred tem tudi v glavnem mestu Mehike.

Boris Kraigher sprejel apostolskega administratorja Albina Kjudra

Ljubljana, 10. maja. Danes je predsednik Izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher sprejel na vljudnostni obisk gospoda Albina Kjudra, novoimenovanega apostolskega administratorja jugoslovanskega dela tržaško-koprske in slovenskega dela reške škofije.

Sprejem pri komisiji za verska vprašanja

Ljubljana, 10. maja. Apostolski administrator Albin Kjuder je prosil za sprejem pri predsedniku komisije za verska vprašanja LRS Borisu Kocjančiču. Na sprejemu sta razpravljala o nekaterih konkretnih zadevah.

V BUDVI SE JE ZAČEL KONGRES FTIZIOLOGOV JUGOSLAVIJE

Budva, 10. maja (Tanjug). Pod pokroviteljstvom predsednika Ljudske skupščine Črne gore Blaža Jovanovića se je danes začel v Budvi XII. kongres ftiziologov Jugoslavije. Kongresa se udeležuje blizu 500 strokovnjakov za pljučno tuberkulozo iz vseh republik. Začetka kongresa se je udeležil tudi podpredsednik ZIS Rodoljub Čolaković.

V tridnevnem delu kongresa bodo obravnavali najbolj pereče naloge v zvezi z zdravljenjem in zatiranjem te bolezni.

Kongres ftiziologov Jugoslavije je začel delo z obravnavanjem ene glavnih tem, tuberkuloze starejših ljudi, o čemer je poročal profesor dr. Stanko Ibler iz Zagreba. V začetku referata je poudaril, da je tuberkuloza starejših ljudi pomemben problem ljudskega zdravstva, ker so takšni bolniki za okolico kot prikriti kliconosci najnevarnejši. Razen tega so naši ugledni strokovnjaki za tuberkulozo prebrali še tri koreferate in 12 svobodnih tem.

Na kongresu bodo obravnavali tudi izvenbolniško zdravljenje tuberkuloznih ter sodobne metode rehabilitacije na pljučih bolnih ljudi.

LETNA KONFERENCA UNIJE KOVINARJEV V FOLKSTONU

Britanski kovinarji zahtevajo krepitev javnega sektorja

Na konferenci kritizirali težnjo v laburistični stranki, da se razvodeni načelo nacionalizacije

LONDON, 10. maja. (Tanjug.) Močna sindikalna unija kovinarjev je na svoji letni konferenci v Folkstonu brez pridržkov podprla načela javnega lastništva, pri čemer je opozorila na nevarnost čedalje močnejših tendenc, da se razširi monopol v Britaniji. Soglasno so se na konferenci postavili na stališče, da je treba nacionalizirati letalsko industrijo in industrijo motorjev, nadalje industrijo orodnih strojev, industrijo električnih strojev, ladjedelnice in kemijsko industrijo.

Po mnenju, izraženem na konferenci, narekuje vsaka globlja analiza tendenc in gibanj v britanski ekonomiki in družbi odločno usmeritev britanskega delavskega gibanja v smeri nacionalizacije. Tendence po monopoliziranju so prišle nedavno zlasti do izraza v kemijski industriji, kjer so skušali združiti dva velika industrijska giganta, pri čemer pa država ni intervenirala. Po mnenju številnih sindikalnih unij govore v prid javnemu lastništvu tudi podatki o stagnaciji mnogih gospodarskih panog, kar terja odločnejše usmerjanje, planiranje in modernizacijo. Pri tem navajajo kot značilen primer stagnacijo v letalski industriji, v kateri so morali vzlic ogromnim investicijam nedavno odpustiti okrog 3000 delavcev in konstruktorjev. Prav tako navajajo, da mnogo ladijskih lastnikov dobiva kredite od države, trošijo pa jih za popravila ali za nakup ladij v tujini, medtem ko so velike zmogljivosti britanskih ladjedelnic neizkoriščene.

Na konferenci v Folkstonu so s tem, da so opozorili na potrebo po nacionalizaciji, pokazali, da je v vrstah britanskega delavskega razreda precej nesoglasja glede tega osnovnega problema z uradno politiko Laburistične stranke. Laburistično vodstvo je iz leta v leto razvodenevalo to osnovno socialistično načelo, ki so ga britanski socialisti sprejeli v svoj program leta 1918, zadnja leta pa ga je skušalo popolnoma izbrisati s programa. Na zadnji laburistični konferenci lani v Blackpoolu niso o tem bistvenem vprašanju sprejeli nobenega dokumenta, kot je bilo sicer običajno ob takšnih priložnostih, pač pa je to vprašanje na zelo nejasen način obravnavano v splošnem dokumentu o notranji politiki. V tem dokumentu je rečeno: »Kadar ogromna koncentracija gospodarske moči ustvari monopole, ima vlada pravico vztrajati na tem, da vskladi takšne ekonomske imperije z javnimi interesi,« oziroma: »Kadar konkurenca ne bo učinkovita, marveč bo ustvarjala zmedo na najvažnejših področjih gospodarstva, se lahko razširitev javnega lastništva pokaže kot nujna, da bi se stvari uredile.« Ob tej priložnosti se je laburistično vodstvo načelno strinjalo z možnostjo, da bi ponovno nacionalizirali jeklarsko industrijo in cestni promet.

Na konferenci kovinarjev v Folkstonu so zdaj spet sprožili vprašanje nacionalizacije in poudarili zahtevo, da je treba začeti boj proti vsem tendencam, da se to načelo razvodeni v »nekaj, kar bi bilo za vse sprejemljivo«.

NEMŠKI DEMANTI

Bonn, 10. maja. (Reuter.) - Predstavnik zahodnonemške vlade je danes **zanikal** resničnost vesti **nekaterih** britanskih in ameriških listov, ki so poročali, da je kancler Adenauer rekel, da bi lahko Veliko Britanijo sprejeli v Skupni evropski trg samo kot pridruženo članico.

Predstavnik vlade je rekel, da so te vesti »popolnoma izmišljene.« Pripomnil pa je: »Zahodnonemško stališče glede priključitve Britanije k Skupnemu evropskemu trgu se ni spremenilo.«

Po vesteh iz Londona pa je predstavnik Foreign Officea na današnji tiskovni konferenci izjavil, da ne more biti govora o tem, da bi se Britanija priključila skupnemu trgu šestih zahodnoevropskih držav kot pridružena članica. V odgovoru na vprašanja v zvezi s časopisnimi vestmi, po katerih je Adenauer v izjavi članov zahodnoberlinskega senata dejal, da je lahko Britanija samo pridružena članica, je predstavnik Foreign Officea odločno izjavil, da zahteva Britanija redno članstvo. Potem pa je prebral zahodnonemški demanti, ki zanika resničnost vesti o Adenauerjevi izjavi.

Britanski predstavnik pa pogajanjih šestih držav z Veliko Britanijo Edward Heath bo danes odpotoval v Bruselj, kjer naj bi se jutri in v soboto nadaljevala pogajanja o včlanjenju Velike Britanije v Skupni trg.

VARŠAVSKA »OKROGLA MIZA«

Varšava, 10. maja (Tanjug). Tu je bilo tri dni poljsko-ameriško zasedanje za »okroglo mizo«. Agencija PAP poroča, da je zasedanje potekalo v duhu razumevanja, prijateljstva in iskrenosti. Razpravljali so o splošno važnih perečih mednarodnih problemih in o sodelovanju med Poljsko in ZDA.

Na zasedanju za »okroglo mizo« so govorili o načrtu Rapackega za ustanovitev brezatomske cone v Srednji Evropi, o nemškem in berlinskem vprašanju, pogojih koeksistence kot tudi o problemih, ki so nastali v zvezi z ustanovitvijo in novo fazo Skupnega evropskega trga. Na drugi strani so razpravljali o nadaljnjem razvoju gospodarskih, trgovinskih in znanstveno-kulturnih odnosov in sodelovanja med Poljsko in ZDA.

Zasedanja za »okroglo mizo« so se z ameriške strani udeležili predsednik sveta ameriških znanstvenih društev Frederick Burckhardt, publicist in član kolegija »New York Timesa« Hanson Baldwin, nadalje člani raznih političnih in gospodarskih inštitutov ter drugi javni delavci iz ZDA. Poljsko so zastopali znani ekonomist prof. Oskar Lange, nadalje profesor Adam Szaf, glavni urednik lista »Przeglond kulturalny« Gustav Gottesmann in drugi.

Potres v Novi Zelandiji

Wellington, 10. maja. (Reuter-AP). V mestih na zahodni obali Nove Zelandije so danes čutili močan potres. Več poslopij je potres podrl, na nekem kraju pa je izbruhnil požar. Najbolj je poškodovano mesto Westport, vendar ni vesti o žrtvah.

Gagarin na Dunaju

Sovjeti še ne bodo leteli na Luno

DUNAJ, 10. maja. (Tanjug.) Dunajčani so danes z največjimi častmi sprejeli prvega vesoljskega potnika Jurija Gagarina, ki je prispel na petdnevni obisk v Avstrijo. Sovjetskega kozmonavta so takoj po prihodu sprejeli predsednik avstrijske republike dr. Schärf kot tudi predsednik in podpredsednik avstrijske vlade.

V odgovoru na vrsto vprašanj o svojem poletu in o novih možnostih za osvojitev vesolja je Gagarin na tiskovni konferenci govoril o potrebi po širokem mednarodnem sodelovanju na tem področju. Poudaril je, da je to eden najvažnejših elementov za hitrejši napredek astronavtike. Pri tem ne gre samo za sodelovanje med Sovjetsko zvezo in ZDA, ampak tudi med celo vrsto drugih držav, ki imajo znanstvenike in ki so dosegle za razvoj astronavtike zelo važne znanstvene rezultate.

Gagarin je menil, da bi bilo neprecenljive vrednosti za razvoj na tem področju, če bi dosegli sporazum o splošni razorožitvi, tako da bi potem številne tehnične uspehe, ki jih zdaj prikrivajo kot vojaške zelo važne znanstvene roljubne namene.

Dejal je, da bo Sovjetska zveza še letos poslala v vesolje novo raketo s človeško posadko. O tem poletu ni povedal nič podrobnejšega, rekel pa je, da raketa ne bo letela na Luno. Rekel je, da pristanek na Luni in varna vrnitev na Zemljo še vedno nalagata zelo težavne probleme znanstvenikom, zlasti kar zadeva količino goriva.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA OKRAJNEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA

MOBILIZIRATI VSE SILE za izpolnitev gospodarskih nalog

LJUBLJANA, 10. maja. — Izvršni odbor Okrajnega odbora SZDL Ljubljana je na svoji današnji seji sklenil, da bo organiziral razširjeni plenum, na katerem bodo konkretno razpravljali o raznih perečih vprašanjih proizvodnje, izvoza, varčevanja in delitve dohodkov in nato sprejeli smernice za nadaljnje delo. Na seji, ki ji je predsedoval ing. Vitja Rode so tudi sklenili, da bo izvršni odbor čimprej podrobneje obdelal posamezna gospodarska vprašanja, kot n. pr. vprašanje trgovine, izvoza, delo komisij za delitev dohodka itd.

Na seji so poudarili, da je sedaj osrednje vprašanje, kako najuspešneje mobilizirati vse subjektivne moči za ostvaritev postavljenih gospodarskih nalog. Poudarjeno je bilo, da so se delovni ljudje pripravljeni boriti za zvišanje proizvodnje, za zmanjševanje proizvodnih stroškov, skratka — za gospodarnejše poslovanje, da pa nam manjkajo konkretni ukrepi, ki bi to pripravljenost s pravilnim usmerjanjem kar najbolje izkoristili. Tu pa prihajamo do vrste strokovnih vprašanj, ki jim Socialistična zveza sama ne more biti kos. Za njihovo ureditev je potrebno najtesnejše sodelovanje med političnimi organizacijami, strokovnimi združenji ter organi oblasti in uprave.

Ti zaključki so bili sprejeti po živahni razpravi o rezultatih gospodarskega razvoja ljubljanskega okraja v prvih treh mesecih letošnjega leta. Slika, ki jo dajejo ti podatki, kaže, da so bili finančni rezultati gospodarjenja v prvih treh mesecih letošnjega leta v ljubljanskem okraju sicer za 25 odstotkov večji kot v istem času lanskega leta, hkrati pa govori tudi o tendenci padanja vnovčene realizacije in fizičnega obsega proizvodnje. Medtem ko je bil le-ta januarja za 13 odst. večji kot lani v istem mesecu, je bil februarja večji le še za 12 odst., na koncu marca pa je bila trimesečna proizvodnja po svojem fizičnem obsegu le še za 11 odstotkov večja kot pa lani v prvem tromesečju. Tudi z izvozom je bilo podobno: v januarju in februarju je bil blizu postavljenih planskih nalog (18 odstotnemu povečanju v primerjavi z lanskim letom), v marcu je bil že izpod planirane ravni, aprila pa je bil še slabši. Značilno za dosedanji izvoz je tudi, da smo izvozili predvsem blago, v katerem je odstotek vloženega dela majhen in da je bil zelo majhen izvoz izdelkov serijske proizvodnje. Prizadevanja za povečanje izvoza v podjetjih ljubljanskega okraja so še vedno nezadostna in slabo organizirana, dejstvo pa, da okoli 50 podjetij sploh ne misli na izvoz, oziroma da še vedno premišlja, ali se jim »izplača« izvažati, pa govori o tem, da akcija za povečanje izvoznih prizadevanj teh podjetij še ni dosegla.

V razpravi o teh vprašanjih so poudarili, da najvažnejši vzrok za zaostajanje planirane proizvodnje ni niti pomanjkanje reprodukcijskih sredstev (ki jih je od marca dovolj) niti morda pomanjkanje obratnih sredstev (ni pritiska na likvidna sredstva Komunalne banke), temveč da je treba ta vzrok iskati predvsem v miselnosti, ki še vedno prevladuje v nekaterih podjetjih, DA SE DA živeti tudi z majhno proizvodnjo. Tudi delovni čas je v mnogih podjetjih skrajno slabo izkoriščen in tudi tu obstajajo zelo velike rezerve za povečanje proizvodnje.

Glede varčevanja so udeleženci v razpravi poudarili, da so razni proračunski organi in inštitucije še vedno preširokih rok pri trošenju sredstev, kar moramo v prihodnje preprečiti. Drugače pa se moramo izogniti »demagoškemu« varčevanju, to se pravi varčevanju pri malenkostih in razsipanju pri velikih izdatkih.

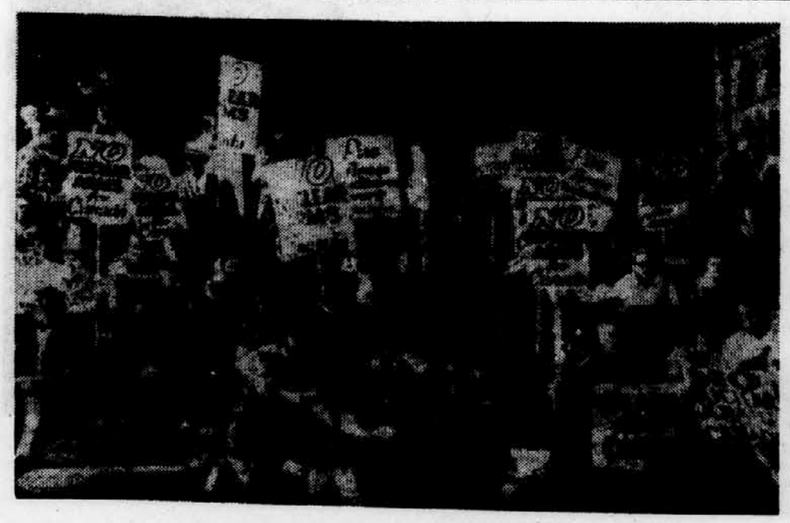
Kot kažejo podatki za prvo tromesečje, so se osebni dohodki v ljubljanskem okraju povečali bolj, kot pa skladi in bo to dvoje potrebno vskladiti. Ne gre pa jemati spodbude delavcem za povečanje proizvodnje in storilnosti V TISTIH PODJETJIH, KJER SO SE OSEBNI DOHODKI LANI POVEČALI BOLJ KOT PA STORILNOST, temveč moramo presežena sredstva za osebne dohodke nadoknaditi na druge načine — z zmanjšanjem proizvodnih stroškov in podobnimi ukrepi.

M. P.

s fotokamero po svetu ● s fotokamero po svetu ● s fotokamero po svetu ● s fotokamero



ODLIKOVANJA SINAJSKEMU ODREDU. General Djani, poveljnik sil OZN na Sinajskem polotoku, je 1. maja odlikoval številne oficirje in vojake jugoslovanskega odreda v El Arišu s posebno kolajno OZN.



DEMONSTRACIJE V KANADI. Obnovitev ameriških jedrskih poskusov na Božičnih otokih je izzvala številne proteste in demonstracije po vsem svetu. Na sliki: kanadski demonstrantje pred poslopjem parlamenta v Ottawi. Na vseh transparentih je napis: »Nobenega jedrskega orožja za Kanado!«

Odkupne cene pitanih prašičev

Beograd, 10. maja. (Tanjug). Predsedstvo Zveze kmetijsko gozdarskih zbornic Jugoslavije je danes obravnavalo odkupne cene pitanih prašičev, ki naj bi z uskladitvijo proizvodnih stroškov kmetijskih organizacij in možnostmi predelovalne industrije, zagotovile dolgoročno in ustaljeno proizvodnjo svinine in sklepanja pogodb za rejo prašičev.

S cenami bo predvsem zagotovljena reja prašičev v organizirani družbeni proizvodnji, kar bomo dosegli s premiranjem, in sicer ne samo kakovosti, marveč tudi dobav prašičev ob določenem času.

Ta dokončni dogovor o pogodbeno določenih cenah bo predsedstvo ponovno obravnavalo konec tedna,

PO OKRAJNIH SKUPŠČINAH ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV

Borci morajo ostati nosilci socialističnih odnosov

Okrajne konference Zveze borčevskih organizacij so za nami, živalno pa potekajo tudi že priprave na republiško konferenco, ki bo prihodnji mesec. Sprejela, oblikovala in konkretizirala bo nadaljnje delovne naloge borčevskih organizacij, kakor jih je nakazal lanski kongres v Beogradu ter jih prilagodila stanju in potrebam v naši republiki.

O vseh teh nalogah v novi organizacijski obliki so na široko razpravljali delegati na okrajnih skupščinah, ki so izzvenele kot nekak zaključni povzetek dela, uspehov in problematike občinskih organizacij. Pri tem je prišla do jasnega izraza nova vloga okrajnih združenj, glede na to, da bodo vse tri organizacije v občinah še naprej ločeno delovale, seveda v tesnem in vsklajenem sodelovanju, pri čemer jim bo okrajna Zveza združenj nedvomno v izdatno pomoč.

Vse okrajne skupščine so bile izrazito delovnega značaja in so predstavniki vseh treh organizacij zelo podrobno analizirali dosedanje delo v svojih vrstah ter odkrito opozarjali na še nerešena vprašanja, ki zadevajo člane borčevskih organizacij in ki jim bo treba v prihodnje posvetiti še precej več pozornosti in prizadetosti pri reševanju kakor doslej. Zanimivo je, da so ti problemi v vseh okrajih več ali manj enaki in da so si bile glede na to tudi razprave na skupščinah močno podobne. Predvsem na ljubljanski skupščini, pa tudi na nekaterih drugih v drugih okrajih je bilo izrečenih precej odkritih besed v zvezi s sedanjim gospodarskim položajem, ki terja veliko disciplino, zavest, predvsem pa veliko enotnost in mobilizacijo vseh sil pri premagovanju trenutnih težav in pri odpravljanju slabosti, ki so se v zadnjem obdobju preveč razširile. Ugotovljeno je bilo, da je žal tudi med nekdanjimi borci pršlo ponekod do negativnih pojavov kot so na primer osebna materialna okoriščanja, zlorabljanja položajev in podobnih. A kdo je bolj poklican, da se odkrito in prizadeto spoprime s takimi pojavi in jih v kali zatre, kakor člani borčevskih organizacij. Le-ti so vgradili temelje naši socialistični domovini in jim mora biti tudi ustvarjanje in graditev socialističnih odnosov pri razvijanju socialistične demokracije, razvoj gospodarstva, dviganje proizvodnosti dela in pravilna delitev ustvarjenih dohodkov, zlasti pa čuvanje bratstva in enotnosti naših narodov prva in osnovna dolžnost. To so delegati na skupščinah odločno poudarjali in v zvezi s tem sprejemali ustrezne sklepe.

Na vseh konferencah je bilo še zlasti mnogo govora o nenehni skrbi za borce in invalide, ki se izraža v vseh mogočih oblikah. Že doslej so organizacije — v okviru zakonitih predpisov in objektivnih možnosti — mnogo storile pri reševanju gmotnih, zdravstvenih, stanovanjskih in drugih zadev svojih članov ter njihovih družin. Vendar pa ostajajo te naloge še naprej v ospredju. Zlasti zdaj, ko prenašamo glede na decentralizacijo mnoge službe in pristojnosti na občinske ljudske odbore in odbore združenj, je treba krepiti in usposabljati organizacije, da bodo kos svojim nalogam, ter pomagati organom oblasti in delavskega samoupravljanja pri hitrejšem reševanju stanovanjskih vprašanj, primernem zaposlovanju, pri kvalifikacijah in izobrazbi ter zdravljenju borcev in invalidov. V zvezi s tem so na nekaterih konferencah omenjali resno in vsak dan bolj aktivno vprašanje starih in onemoglih borcev NOV, ki posedujejo zemljo, ne morejo pa je več obdelovati. Le-ta jim je ovira za pridobitev določenih zakonskih pravic. Rečeno je bilo, da bi naj oblastni organi v takih primerih poiskali načine in možnosti ter individualno reševali posamezne primere, bodisi z odkupom zemlje, bodisi na kak drug način, da bi si prizadeti borci lahko pridobili svoje pravice. Seveda pa gre tu za pravice v okviru zakonskih predpisov in v zvezi s tem res za ljudi, ki kot borci te pravice zaslužijo. Ne sme se namreč več dogajati, kakor se je na primer pri priznavanju posebne delovne dobe, ko so vlagali svoje zahtevke razni ljudje na podlagi lažnih pričevanj o svojem tako imenovanem delu med NOB.

Pravilno in hitro reševanje zdravstvenih, pokojninskih in invalidskih zadev je stvar, ki borcem in invalidom po zakonu pripada. Pa tudi skrb za reševanje stanovanjske stiske, za pridobivanje kvalifikacije in izobrazbe ter primernih delovnih mest ne sme biti nikakršna socialna ali privilegij, temveč pravica, ki jo borci zaslužijo v naši socialistični družbi. Tega nikakor ne bi smeli pozabljati niti organi oblasti niti delavskega upravljanja v podjetjih. Zato je naloga vseh treh organizacij, da se ne zapirajo veteransko same vase, temveč tesno sodelujejo med seboj in z organi oblasti in upravljanja.

Ko je bilo v razpravah na skupščinah nadalje govora o delu komisij, ki skrbe za otroke padlih borcev, je bilo največkrat rečeno, da je bilo doslej največ te skrbi vložene v gmotno oskrbo in šolanje teh otrok. Tako je bilo ugotovljeno, da je bilo večini teh otrok omogočeno šolanje, ttud na višjih stopnjah in jih je le neznaten del odšel v poklice brez potrebne kvalifikacije. Ta skrb pa se je v zadnjem času razširila tudi na otroke po vojni umrlih borcev in še živečih staršev, kar je tudi edino pravilno. Skrb za to mladino pa s končanim šolanjem in zaposlitvijo še ne more prenehati, saj bodo tudi v nadaljnjem življenju čestokrat potrebovali našo pomoč pri premagovanju mnogih težav.

Prav tako je bila še posebej poudarjena potreba po nenehnem utrjevanju tradicij NOB in njihovem prenašanju na mladi rod. Seveda je treba v ta namen poiskati še novih privlačnih in uspešnejših oblik ter jih prilagajati zanimanju in hotenjem mladih ljudi. Odraslejša mladina bi na primer lahko pomagala tudi pri zbiranju zgodovinskega gradiva in dokumentov, v kar se bo nedvomno rada vkjučila, kar se je ponekod že v praksi izkazalo kot uspešna vzgojna oblika.

Na nekaterih okrajnih skupščinah so še posebej spregovorili tudi o urejanju grobišč padlih borcev, ki so ponekod še silno zanemarjena in neurejena, kar nam ne dela časti. Vzporedno s tem pa so tudi opozorili, da je nujno potrebno čimprej enotno rešiti vprašanje dostojnega pokopa umrlih borcev in invalidov, saj smo umrlemu tovarišu vsekakor dolžni izkazati zadnjo čast. To je večinoma sama po sebi razumljiva zadeva, vendar so delegati opozorili na primere, ki so včasih dokaj žalostni in mečejo čudno luč na naše organizacije.

Tudi poročila organizacij Združenja rezervnih oficirjev so na okrajnih konferencah prikazovala zadovoljive delovne rezultate. Že splošen politični položaj v svetu narekuje tej organizaciji nenehno krepitev njenih vrst in njenega delovanja. Zlasti pa je njena naloga usposabljanje starešinskega kadra, da bo v primeru potrebe kos nalogam. Zato se mora neprestano seznanjati s koncepcijo naše obrambe in jo osvojiti, se pravi, pripraviti vse ljudstvo na obrambo. Ne samo strokovna predavanja, ki so ponekod celo slabo organizirana in neprivlačna, temveč tudi nenehno spoznavanje novega orožja in vojaške tehnike, taktične vaje in orientacijski pohodi naj postanejo stalne oblike dela te organizacije.

To je bilo le nekaj pomembnejših misli, ki so prišle do zraza v poročilih in še bolj v razpravah na okrajnih skupščinah. Iz njih je razvidno, da se člani teh organizacij v celoti zavedajo resnih dolžnosti in nalog, ki stoje pred organizacijami v prihodnjem obdobju. Obenem pa so bile te plodne razprave tudi dobra priprava na bližnjo republiško skupščino.

—vš.



Danes ob 11. uri bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani slovesno odprli prvi mednarodni obmejni sejem Alpe-Adria, ki se ga udeležujejo razstavljalci iz Italije, Avstrije in Jugoslavije. Mnogi razstavljalci, kakor na primer jeseniška Železarna, so že včeraj okusno uredili svoje razstavne prostore. Foto: Švabić

Zakaj gradimo Debeli rtič

Ko govorimo o otroških boleznih, navadno mislimo na bolezni, ki so značilne za otroško dobo in jih povzročajo kvarni vplivi fizičnega okolja. Manj pa se zavedamo, da tudi družba: družina, šola, kolektiv otroške ustanove in drugi prav toliko, če ne še bolj vplivajo na otrokovo zdravje, na njegov telesni, čustveni in intelektualni razvoj.

Za otrokovo zdravje je potrebno, da je njegovo okolje uravnovešeno. Torej ne zadostuje, da je otrok telesno zdrav, sodobno hranjen, primerno oblečen, negovan itd., urejeni morajo biti tudi medsebojni odnosi v njegovi neposredni okolici — to je odnosi okolice do otroka in otroka do nje. Neurejeni medsebojni odnosi v otrokovem okolju nujno vplivajo na njegovo duševno in čustveno obzorje. To so močni duševni pretresi, ki ustvarjajo razne komplekse, nevrotizirajo otroka, izzivajo proteste otroka do njegove neposredne okolice (kasneje lahko tudi proti družbi kot celoti), vplivajo na smer njegovega duševno-čustvenega razvoja. Na drugi strani pa se posledice takih vplivov pojavljajo preko otrokovih duševnosti na raznih organih v obliki raznih bolezni, tako imenovanih organonevroz — ki so živčnega izvora, ker je postal organizem preobčutljiv zaradi duševno-čustvene prizadetosti. Vse to pa se ponovno kaže v otrokovem duševnem in čustvenem obzorju. Če se k temu pridružijo tudi psihične motnje, govorimo o psihonevrozah, ki se v kasnejših letih — če pravočasno ne interveniramo — še poglablajo in lahko preidejo v tako imenovane reaktivne psihoze.

V sodobni človeški družbi je teh pojavov vedno več. Ti zavzemajo čedalje vidnejše mesto v vrsti obolelosti prebivalstva, se pa dajo preprečiti s pravočasno intervencijo, in to predvsem v otroški dobi. Ta intervencija pa ni samo v tem, da zdravimo otroka oziroma njegove bolezenske pojave, temveč v tem, da poiščemo vzroke za to v otrokovem okolju in pomagamo to okolje popravljati in odstranjevati kvarne vplive.

Zato bi bilo zgrešeno, da bi se v takih primerih omejili na zdravljenje z zdravili, s čimer bi samo utrdili občutek bolezni, potrdili mnenje prizadetega otroka, da je bolan, poiskati moramo vzroke v njegovem okolju, ki so to bolezensko stanje povzročili. Vrniti mu moramo zavest zdravja, pomagati popravljati njegovo okolje, najti mu mesto v družbi, kjer se bo počutil kot enakovreden član in se otresel vseh kompleksov.

Zato je potrebno, da obravnavamo človeka oziroma otroka kompleksno, ne le njegov organski del, temveč tudi njegov psihično-čustveni svet v neločljivi povezanosti z njegovim okoljem.

Izhajajoč iz teh sodobnih pogledov na človekovo zdravje, je Rdeči križ Slovenije pred leti začel graditi Mladinsko zdravilišče na Debelem rtiču v Slovenskem Primorju. Tam obravnavajo otroka strokovnjaki, in to: zdravstveni delavec, socialni delavec, psiholog in pedagog. Vsak od teh dela z otrokom najprej posamič, končno pa na podlagi izsledkov skupno ugotavljajo stanje otroka, vzroke za to stanje in odrejajo potrebno zdravljenje. Ko otrok zapušča zdravilišče, obvesti zdravilišče o svojih ugotovitvah in nadaljnjih potrebnih ukrepih: starše, pedagoge v šoli, zdravstvene delavce in po potrebi tudi organe socialnega varstva. V posameznih primerih pa socialni delavec posreduje še za otrokovega bivanja na Debelem rtiču pri organih socialnega varstva, da se izboljša otrokovo okolje.

Tako delo zahteva ob prijavi otroka podrobnejši opis njegovega zdravstvenega stanja, pa tudi podatke o družini in njenem socialnem stanju, opažanja staršev, otrokovega vzgojitelja v šoli in druge važnejše podatke. To so zaupni podatki in se hranijo v posebni otrokovi mapi, kjer so zabeležene tudi ugotovitve vseh preiskav in potek zdravljenja.

S takim delom nastaja na Debelem rtiču poseben tip otroškega zdravilišča za določene bolezni, za katere je tudi umestno bivanje ob morju.

Pri izboru otrok upoštevamo bolezni, pri katerih ugodno vpliva na potek zdravljenja obmorsko podnebje, zmerno sončenje in kopanje v morski vodi. V poštev pridejo astme živčnega in organskega izvora, razne preobčutljivosti organizma na vsakovrstne faktorje okolja, zlasti psihičnega izvora, kronična vnetja ušes, obnosnih in čelnih votlin, preboleni rahitis, neakutne revmatoze itd. Ne glede na karakter bolezni otroke obravnavajo na opisan način, pri čemer je pomembna postavka v zdravljenju visoka biološka vrednost prehrane. Ta je urejena po sodobnih načelih, kalorično na prirejena za posamezne starostne skupine. Namen te prehrane ni prvenstveno v tem, da se otroci zredijo, pač pa, da se utrdi njihova odpornost in izboljša zmožnost ob zmernem sončenju in kopanju.

Poleg izbora otrok po medicinskih vidikih se zbirajo otroci tudi po socialnih vidikih, kjer je treba upoštevati, da je socialno ogrožen otrok tudi zdravstveno ogrožen, če že ni bolan.

Že bivanje otroka na Debelem rtiču je prijetna sprememba okolja, ki ugodno vpliva na njegovo razpoloženje in potek zdravljenja. Otroci se na Debelem rtiču igrajo in zabavajo, vendar so igre umirjene, vodijo jih tako, da dajejo otrokom občutek sproščenosti. Življenjski režim na Debelem rtiču ne ustvarja hospitalnega ali šolsko-vzgojnega vzdušja.

Zdravilišče si prizadeva, da spremlja nadaljnjo usodo otrok, ki so se zdravili na Debelem rtiču.

Dr. M. A.

Zabeleženo

Medvedja usluga samoupravljanju

Delavski svet podjetja »Elektroprenos« je na svojem 25. zasedanju 28. marca letos delil nagrade iz rezervnega sklada osebnih dohodkov. Vodilne uslužbence so nagradili, da bi se jim oddolžili, ker nimajo plačanega nadurnega dela. Nagradili pa so tudi druge, ki »so pripomogli k boljšemu uspehu podjetja«, kot so zapisali.

Med temi pa so: predsednik delavskega sveta, predsednik upravnega odbora, predsednik sindikalnega odbora podjetja in sekretar aktiva Zveze komunistov. Vsakemu od teh so podelili po 30.000 dinarjev nagrade.

V podjetju navajajo dva razloga za te nagrade. Pravijo, da je politično delo in tudi delo v samoupravnih organih otežkočeno, ker so enote podjetja raztresene po vsej Sloveniji in je zato te delo vezano s potovanjem. Res dobi vsak plačane dnevnice in tudi pri zaslužku v glavnem ni prikrajšan, toda izgublja svoj prosti čas.

In drugi razlog: tudi tako delo je koristno za podjetje ter vpliva na njegov gospodarski uspeh. Če plačujemo vsako delo v proizvodnji, ali lahko rečemo predsedniku ob koncu le »hvala«?

Predvsem gre za načelo, po katerem iz družbeno političnega dela ni moč kovati osebnih koristi. Če se namreč odločimo za drugo načelo, po katerem naj bo tudi to delo nagrajeno, potlej to ni več družbeno politična dejavnost, ki temelji na prostovoljnosti, ampak pridobitna dejavnost in se torej izrodi v svoje nasprotje. Pri tem ni važno, kolikšna je nagrada, najmanj pa more biti nagrada nadomestilo za izgubljen prosti čas, ker je funkcija v teh organih častna.

Tega nemara niti ni treba podrobneje dokazovati, saj so nam ta načela znana. V »Elektroprenosu« pa niti niso bili dosledni. Po njihovi logiki bi morali nagraditi ves delavski svet in upravni odbor pa sindikalni odbor podjetja in sekretariat aktiva Zveze komunistov. Ta pa bi bila najbrž že prehuda.

Razmislimo pa še o nečem. Ali je v sedanjem gospodarskem položaju smotrno in gospodarsko utemeljeno izplačevati nagrade, ker je pač ostalo nekaj neizkoriščenih osebnih dohodkov? Nemara ni, ker s takimi delitvami še bolj pritiskamo na tržišče, še bolj povečujemo nesorazmerja v gospodarstvu in si torej neposredno škodujemo. To velja še toliko bolj, ker so delili nagrade po čisto subjektivnih merilih: direktorju 100, drugim po 50, tem po 30 tisoč itd. Dodajmo še, da oblikovanje dohodka v elektrogospodarstvu ni ekonomsko.

Delavski svet je z razdelitvijo nagrad med drugim res dokazal, da ceni delo v samoupravnih organih in družbeno političnih organizacijah kolektiva. Najbrž pa jim je storil to medvedjo uslugo zlasti še, ker o nagradah kolektivi ekonomskih enot prej niso razpravljali.

Vlado Jarc

Draga pot do potrošnika

Ali ne bi mogli pri trgovini z jajci zmanjšati stroškov oziroma marže v korist potrošnikov?

Lani je kmetijska zadruga prištela k odkupni ceni za eno jajce dva dinarja in jih prodajala potrošniku v istem lokalu, kjer jih je odkupila. Letos pa prišteje tri dinarje. Tako tožijo v Ptuju in sprašujejo, zakaj takšno zvišanje marže. Podobno pa menda delajo vse kmetijske zadruge v ptujski občini in tudi drugod. Še več zaslužijo pri tistih jajcih, ki jih prodajajo trgovskim in drugim podjetjem — menda celo do pet dinarjev.

Točno maržo je težko izvedeti, ker je to poslovna tajnost. Kljub temu lahko z gotovostjo dodam, da zadruga dobi za jajca, ki jih pošilja Perutnini v Ptuju, štiri dinarje več, kot je plačala proizvajalcem. V to maržo so sicer všteti stroški odkupa, ki so malenkostni, saj kokošjerejci sami prinašajo jajca v odkupovalnico, in stroški za okoli 30 km prevoza jajc do Ptuja. Trgovska podjetja iz velikih potrošniških središč pa nudijo zadrugam na Ptujskem polju — verjetno tudi drugim — še večjo razliko v ceni. Točnih podatkov nimam; to pa lahko z gotovostjo sklepam pa znanem geslu, da je za enako ceno bolje dati domačemu podjetju.

Ali kmetijske zadruge smejo zaračunavati tako visoko maržo pri odkupu jajc?

V zadrugah pravijo, da jim prevzemno ceno ponudijo odjemalci, in bi bilo smešno, da bi oni prodajali jajca ceneje, kot so jim trgovci pripravljeni plačati. Kokošjerejcem pa je 15 dinarjev za jajce tudi dovolj, zato ne bi bilo prav, da bi odkupno ceno zvišali. Torej jih k temu navajajo razmere na tržišču.

Recimo, da je to točno. Zakaj pa potem tudi domačim potrošnikom prištejejo pri jajcu tri dinarje za majhno storitev: da jajca prevzamejo od proizvajalca in zložijo v zaboj, nato pa v istem lokalu spet prodajo? Pri nizki odkupni ceni pred dvema mescema, 12 dinarjev za jajce, je ta marža znašala kar 25 odstotkov, zdaj pa 20 odstotkov. Nekje se izgovarjajo, da so pribitek treh dinarjev obdržali iz zimske dobe, ko so ga zaradi visoke cene zvišali od lanskih dveh dinarjev. Neradi pa priznajo, da to delajo zaradi tega, ker jim trgovci nudijo takšno ali še večjo razliko v ceni. Zakaj torej ne bi več zaslužili tudi pri tistih jajcih, ki jih prodajo potrošnikom? Tako mislijo; toda ali to ne diši preveč po zaslužkarstvu?

Potrošnike močno zanima tudi to, ali trgovska podjetja res ponujajo tako visoke prevzemne cene, kot pravijo v zadrugah, ali jih morda zadruge izsiljujejo z monopolizmom, ki ga imajo pri odkupu. Prav bi bilo, da bi tudi trgovska podjetja, ki trgujejo z jajci, povedala o svojih izkušnjah in mnenju. Osnovni smoter trgovine mora namreč biti, da po izravnavi poslovnih stroškov in zbiranju ustreznih sredstev za razširitev poslovanja nudi blago potrošniku po kar najnižji ceni. S formiranjem ustrezne cene pa je združeno tudi odpravljanje nepotrebnih stroškov in previsokih zaslužkov na vsej poti od proizvajalca do potrošnika.

Neustrezna marža pri jajcih pa v odkupu kmetijskih pridelkov in proizvodov ni osamljen primer. Proučiti bo treba še druge in ugotoviti, kaj je prav in kaj ne.

J. Petek

Razponi osebnih dohodkov še naraščajo

V marcu je bilo povprečje dohodkov nekoliko manjše, število zaposlenih z vrhunskimi dohodki pa se je povečalo

O širjenju razpona osebnih dohodkov in njihovem raztezanju navzgor brez vsako razumno mero je bilo že mnogo upravičene kritike. Tudi najnovejši podatki republiškega Zavoda za statistiko o osebnih dohodkih, izplačanih v marcu (za februar), nam kažejo, da se te napake ponavljajo in se zaostrujejo.

V marcu je bilo število zaposlenih skoraj nespremenjeno, kakor prejšnji mesec. Povprečni osebni dohodki v gospodarstvu so v primerjavi s februarjem nekoliko nazadovali, namreč od 26.072 na 25.288 din, kar je razumljivo, ker gre za zaslužek v februarju, ki ima manj delovnih dni. V industriji so se povprečni osebni dohodki zmanjšali od 27.195 na 26.179 din, močneje so nazadovali tudi v gostinstvu na 21.800 din in v obrti na 23.395 din. Občutno pa so se povečali v gozdarstvu, in sicer kar od 22.215 din v februarju na 29.590 din v marcu.

Pri analizi teh podatkov opažamo tudi ustrezne premike po skupinah glede na višino osebnih dohodkov. V primerjavi s februarjem se je povečalo število zaposlenih s podpovprečnimi osebnimi dohodki do 25.000 dinarjev, in sicer za 7,5 odstotka na 164.477. Hkrati se je zmanjšalo število zaposlenih z nadpovprečnimi osebnimi dohodki od 25.000 do 80.000 din za 8.5 odstotka na 134.580. Iz tega gibanja seveda še ne moremo sklepati na splošno tendenco zmanjševanja osebnih dohodkov, ker gre, kakor rečeno, za mesec z najmanjšim številom delovnih dni. Pač pa kažejo statistični podatki še vedno tendenco po zviševanju vrhunskih osebnih dohodkov. Medtem ko je imelo v februarju v celotnem gospodarstvu 2.027 zaposlenih oseb dohodke nad 80.000 dinarjev, je bilo v marcu teh oseb že 2.398. Pri tem je naraslo zlasti število tistih, ki so imeli dohodke nad 100 tisoč din, namreč od 610 v februarju na 784 v marcu. Med njimi je bilo 316 zaposlenih z dohodki nad 120.000 din nasproti 218 v februarju.

Prejšnje mesece je bilo opažati naraščanje števila oseb z vrhunskimi dohodki predvsem v industriji, v marcu pa je število zaposlenih z najvišjimi dohodki narslo predvsem v drugih dejavnostih, posebno v gozdarstvu, kjer je, kakor že omenjeno, tudi povprečje osebnih dohodkov močno naraslo predvsem v drugih februarju imelo le pet oseb v gozdarstvu dohodke nad 80.000 din, jih je bilo v marcu 217, med njimi 56 z dohodki nad 100.000 din. Močno je naraslo v primerjavi s februarjem tudi število oseb z dohodki nad 100.000 din v gradbeništvu, namreč od 92 na 130, nadalje v trgovini od 49 na 75 in v obrti od 31 na 47.

■ **Lanska proizvodnja avtomobilov v tovarni Fiat.** Italijanska tovarna Fiat v Milanu, ki po njeni licenci izdeluje »fičkote« kragujevaška tovarna »Crvena zastava«, je lani nadalje povečala proizvodnjo motornih vozil. Vsega so v Fiatovih tovarnah izdelali v tem letu 632.000 avtomobilov, kar je za 19 % več kakor prejšnje leto. Tako so dosegli dnevno proizvodnjo okrog 3000 avtomobilov. Od celotne proizvodnje pa so izvozili 230.000 avtomobilov. Tako je na Fiatove tovarne odpadlo 83 % celotne italijanske proizvodnje avtomobilov. Razen avtomobilov so izdelali tudi 30.500 traktorjev, od katerih so 42 % prodali v tujino. Ker izdeluje podjetje tudi ladijske motorje, lokomotive in razne druge stroje in ima svojo lastno železarno, ki je lani predelala 1,8 milijona nega prometa podjetja odpadlo ton surovega jekla, je od celotle 76 % na avtomobilsko proizvodnjo. V vseh Fiatovih tovarnah pa je bilo lani zaposlenih 100.000 delavcev in nameščencev.

Polom na svetovnem trgu volframa

Volfram sodi med najvažnejše strateške kovine. V jeklarnah za uporabljajo za proizvodnjo najtršega jekla. Zato je razumljivo, da ima ta kovina velik strateški pomen. Med zadnjo vojno so za volfram plačevali fantastične cene. Po vojni je sicer svetovna cena padla, ob korejski vojni pa se je spet močno povzpela. Zadnja leta pa beležimo stalno nazadovanje cene, ki je zlasti letos dosegla izredno nizko raven. V primerjavi z letom 1952. znaša sedanja cena manj kakor eno četrtino, v primerjavi z letom 1955 pa je padla pod polovico. Samo od januarja so na svetovnem trgu zaznamovali padec cene za 10%, in to pod vplivom poročil, po katerih bodo ZDA odprodale velik del svojih ogromnih strateških rezerv volframa. Vrsto let so ZDA kupovale za svojo rezervo velike količine volframa in tako ustvarjale umetno konjukturo v proizvodnji te kovine. Zdaj cenijo te rezerve na 73.000 ton, kar ustreza enoletni svetovni proizvodnji skupaj s Sovjetsko zvezo. Vlada ZDA pa je nedavno napovedala, da bo postopno odprodala 43 milijonov liber volframa, za kolikor presegajo strateške zaloge dejanske potrebe v primeru vojne. Ker potrošijo ZDA normalno na leto le 10 miljonov liber volframa, predstavlja in presežek strateških rezerv več kakor 4-letno normalno potrošnjo ZDA.

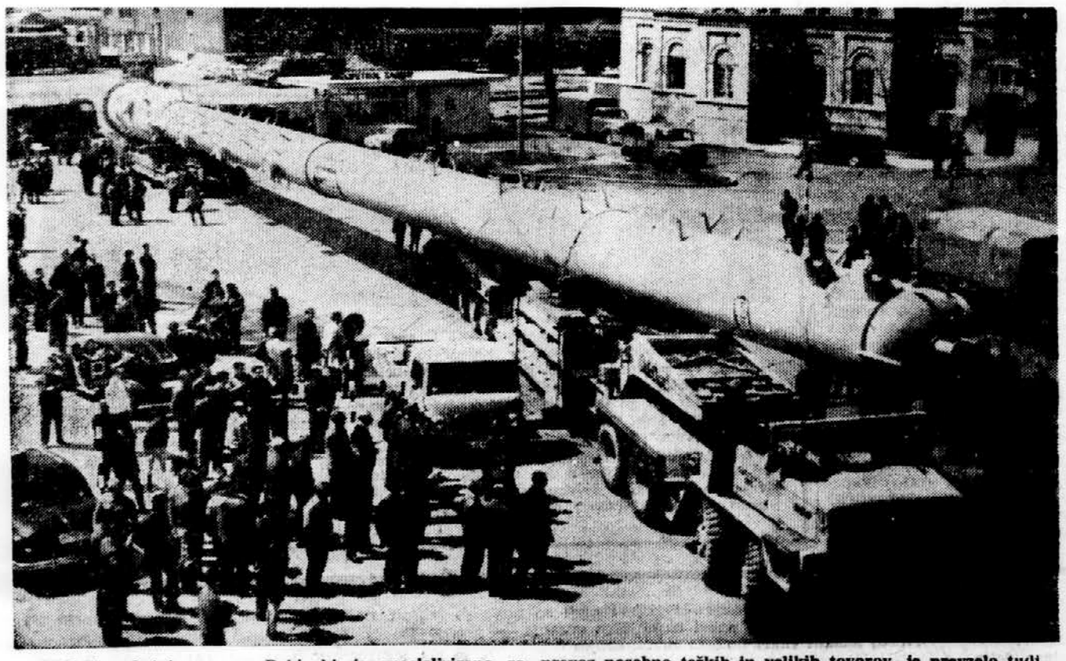
Slab turistični promet v marcu

V prvem letošnjem četrtletju smo v turističnem gospodarstvu Slovenije zaradi neugodnih vremenskih pogojev zabeležili za 5% manj prenočitev kakor v enakem obdobju lani (namreč 345.100 nasproti lanskim 362.100), kar velja tako za prenočitve domačih kakor inozemskih gostov. Zlasti slab je bil turistični promet v marcu, ko je bilo vreme izredno neugodno in je bilo zabeleženih za 10% manj prenočitev kakor lani (101.800 nasproti 112.900 lani). To je prizadalo predvsem hotele in penzione, ki so izkazali v tem mesecu za 25% ali za 13.700 prenočitev manj kakor lani v marcu. Planinski domovi so imeli celo za polovico manj prenočitev. Nasprotno pa so zaznamovala termalna, mineralna in klimatska zdravilišča povečanje števila prenočitev v primeri z lanskim marcem za 18%, namreč od 27.400 na 33.500. Najbolj je v marcu nazadoval turistični promet v kranjskem okraju (za 25% nasproti lanskemu marcu), nadalje v koprskem okraju (za 23%) in v ljubljanskem okraju (za 18%), medtem ko se je v ostalih okrajih promet gibal na lanski ravni, v celjskem okraju a pje bil celo nekaj večji.

Še o uvozu avtomobilov pred zaporo

Po podatkih, ki so jih sporočile carinarnice, je bilo v zadnjih štirih dneh pred 2. majem, ko je začela veljati odredba o prepovedi privatnega uvoza motornih vozil, uvoženih v Jugoslavijo 2038 avtomobilov. Razen enega so bili vsi uvoženi po privatnikih. Število avtomobilov, ki so bili uvoženi po objavi odredbe, pa je dejansko še večje, ker je od objave do zapore poteklo šest dni. V teh dneh so privatniki uvozili približno enako število avtomobilov, kakor pred tem od začetka leta.

Največ avtomobilov je bilo po željah uvoznikov carinjenih na carinarnicah blizu meje in v carinarnicah v glavnih mestih, kar pa seveda malo pove o tem, kam so jih lastniki po carinjenju odpeljali zaradi registracije. Po seznamu, ki se nanaša na 1826 vozil, uvoženih v zadnjih štirih dneh, je bilo pripeljano na carinjenje v Zagreb 361 avtomobilov, v Beograd 357, v Novo Gorico 213, v Ljubljano 200, v Maribor 137, v Koper 137, na Reko 112, v Sarajevo 51, v Skopje 38, v Split 32, v Subotico 30, v Novi Sad 27, v Pulo 23, na Jesenice 20, v Celje 18, v Šelano 10 itd.



Podjetje »Autotrans« na Reki, ki je specializirano za prevoz posebno težkih in velikih tovorov, je prevzelo tudi prevoz strojnih naprav za veliki organsko-kemijski kombinat v Zagrebu. Te strojne dele uvažamo iz Teksasa (ZDA). Doslej največji tovor, ki meri v dolžino 53 m in je težak 75 ton, so pravkar naložili na kamion »REO«, ki je sam dolg 22 m in na svojih 36 kolesih lahko prepelje tovor, težak do 200 ton, ter je edini te vrste v državi. Prevoz te orjaške cevi bo po cesti od Reke do Zagreba spremljal poseben žerjav, ki bo na kritičnih mestih privzdigoval in na ovinkih prenašal zadnji del tovora. Razen tega bo v spremstvu še ekipa tesarjev, telefonistov in drugih delavcev, ki bodo morali na težje prehodnih mestih pripravljati prehod, na primer odstranjevati telefonske drogove, drevesa, razne ograje in druge ovire ob cesti. Le tako bo mogoče ta nenavaden tovor prepeljati do Zagreba. Foto: Gojko Rusjan

pisma bravcev

Šest mesecev čaka na pokojnino

Tovariš urednik,

srečal sem 62-letnega upokojenega zidarja Fridolina Brega iz Dravograda.

Dejal je: »Že šest mesecev se mi godi krivica. Prvega novembra lani sem bil invalidsko upokojen, do danes pa še nisem dobil niti dinarja. Na srečo sem si nekaj prihranil, drugače ne vem, kako bi bilo.«

Začudil sem se.

»Mislim, da bi moral dobiti vsaj akontacijo, pa še te ne dobim. Za nameček mi je zdravstveni dom Slovenj Gradec poslal še račun za protetična dela, nekaj čez 21.000 dinarjev moram plačati. Mar nisem toliko let plačeval socialnega zavarovanja zato, da sem lahko zdaj deležen zdravstvene zaščite?« je ogorčeno dodal.

»Ali je res, kar mi pripovedujete?«

»Res, res, kar poglejte.« Izvlekel je odločbo o upokojitvi z dne 13. 11. 1961. Izdal mu jo je direktor okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Mariboru. Prebral sem, da je Fridolin Breg od 1. 11. 1961 invalidsko upokojen in da mu od tega dne dalje gre za 23 let službe 11.350 dinarjev pokojnine.

»Saj imate zakonito pravico do pokojnine,« sem mu dejal.

»To sam vem. Pa kaj pomeni papir v žepu, ko pa ne dobim denarja. Sedaj ko so mi pošli prihranki, ne vem, s čim se bom preživljal. Saj veste, da nimam nobenih drugih sredstev. Upam pa, da bo Titov govor tiste ljudi, ki s tem zavlačujejo, razgibal. Povem vam še to, da mi socialni zavod niti ni priznal vseh delovnih let. Z odločbo so mi priznali 23 let službe, v resnici pa jih imam 25, in to vpisanih v delovno knjižico. Le kako si drznejo krniti pravico, ki mi gre po zakonu?«

Vprašal sem ga, če smem ta razgovor objaviti v časopisu.

»Kar dajte jih v časopis, naj ljudje zvedo, kakšne birokrate imamo. Naj prično delati bolj vestno, saj so za to plačani!«

Mislim, da je vsak nadaljnji komentar odveč. Sprašujem se le še to, kje so merila in čut odgovornosti pristojnih ljudi do delovnega človeka? Ali ni sramota, da brezbrižno puste bolnega upokojenega delavca brez vseh sredstev za preživljanje? Ne zanima me, kako in s kakšnimi opravičili bo prizadeti zavod reagiral na to pismo. Vprašujem se le, ali bo to le zaleglo in razgibalo uslužbence tega zavoda, da bodo upokojenemu starčku uredili pokojnino.

Aleksander Borštnar,
Dravograd, Meža 4

SZDLJ, kaj je to?

Tovariš urednik,

dne 26. 4. 1962 sem v prodajalni trgovskega podjetja »DOM« v Gosposki ulici v Mariboru kupovala zastavi. Postregla mi je mlajša pomočnica. Zastavi sem plačala, prosila pa sem še, da mi na blagajniški listek napišejo naslov organizacije, za katero sem zastavi kupovala. Pomočnici, ki mi je pisala potrdilo, sem povedala kratico: SZDL — Laporje. Na moje veliko presenečenje pa me je pomočnica vprašala: »Kaj je to? Kako naj napišem?« In je začela pisati: ZK. Opomnila sem jo: »Prečrtajte in napišite: SZDLJ Laporje.« Ko sva končali, sem vprašala: »Tovarišica, ali niste članica Socialistične zveze?« »Ne, kaj je to? Ali je ‚mus'«? je vprašala. Pridružila se nama je tovarišica, ki je pometala prodajalno, in oblastno začela: »Čemu jo vprašujete, če je članica organizacije? Kaj je to ‚mus'? Ali nas lahko silite k temu?« Odgovorila sem: »V organizacijo vas nihče ne sili. Prepričana pa sem, da mora vsak naš državljan čutiti potrebo, da je član SZDLJ.« Nato sem odšla.

Vprašujem se, kako je mogoče, da uslužbenec tako velikega in uglednega podjetja ne ve, ali pa noče vedeti za množično organizacijo SZDLJ. Kaj dela v podjetju sindikalna podružnica in kako taki člani delovnega kolektiva sodelujejo v delavskem samoupravljanju?

Lojzka Šifrer,
Laporje 14

Napaki — s tradicijo

Tovariš urednik,

morda se Vam bodo zdele stvari, o katerih pišem, nepomembne, vendar mislim, da je treba tudi o njih kdaj pa kdaj spregovoriti.

Sem študentka in četrto leto živim v Ljubljani. Rada hodim v kino in večkrat grem v Komuno. Ves čas pa me nekaj moti: sicer tako lepo urejen kino ima, milo povedano, neprimeren ženski WC, saj na vratih ni niti kljuke niti ključavnice. Razen tega je en prostor stalno zaklenjen, menda za uslužbenke. Pred vrati edine »kamrice« se včasih nabere tudi do deset obiskovavk kina, kar seveda ni čudno, če odpirajo WC le 10 minut pred predstavo, po začetku pa ga zopet zapro. Zanimivo je tudi to, da kljuke in ključavnice ni že vsa leta, kar sem v Ljubljani. Ali ni to le predolgo?

Moti me tudi postopek pri prodaji pijač v restavraciji Triglav na Miklošičevi cesti. prevladuje samopostrežba: gostje hodijo sami kupovat k pultu, na katerem stoje razne steklenice in kozarci. Pri nalivanju se miza bolj ali manj polije, gostje pa pobirajo moker denar. Ker se mi to ni zdelo higiensko, sem točajki pred kakima dvema mesecema predlagala, naj bi restavracija kupila leseno skodelo ali kaj podobnega, kamor bi polagali denar, pa mi je odgovorila, da že deset let delajo tako.

Majda Vajngerl,
Ljubljana,
Parmova 49

Kdaj bomo dobili ure?

Tovariš urednik,

lani nam je železniško transportno podjetje Ljubljana priporočilo, naj naročimo železniške ure, ki bi jih nabavili v tujini za železniške uslužbence. Skoraj vsi smo jih naročili. Plačali naj bi jih v treh obrokih po 3000 din. Prvikrat bi nam odtrgali to vsoto od novembrske plače. Najkasneje do srede februarja 1962 bi ure tudi dobili.

Izplačali smo vse obroke, močno smo občutili odtegljaj, toda ur še nimamo. Nihče ne zna razložiti, zakaj jih ni, niti kdaj jih bomo dobili. Zakaj nas nabavni servis podjetja ne obvesti, kaj je vendar s temi urami. Čudno se nam zdi, da so pri nekaterih podjetjih naročili ure, ne da bi vnaprej odtegovali denar. Ker ni odgovora na interna vprašanja, naj pristojni odgovore javno: ali bomo dobili ure in kdaj? Sicer nam vrnite vsaj denar.

Štefan Pangrac,
Slovenski Javornik,
C. Borisa Kidriča 40

Neprijazna prodajalka

Tovariš urednik,

med prvomajskimi prazniki, v ponedeljek 30. IV. 1962, sem šel v pokrito tržnico po kruh, mleko in sir. Ker mi je mama dala denarja le za 10 dkg sira, sem se opravičil prodajalki (klicali so jo Angelca), ki mi je odrezala 14 dkg, da bom kupil in plačal le 10 dkg sira. Neprijazna prodajalka pa me je začela zmerjati s smrkavcem; zahtevala je, naj plačam kruh in mleko, sira pa mi ne da, če ne kupim 14 dkg. Mislim, da ima kupec pravico določiti, koliko sira bo kupil!

Lojze Cerkvenik, dijak 8. r.
Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje 1-V.

Kako urediti Rožno dolino?

Tovariš urednik,

Rožnodolčani smo v zadnjem času nejevoljni, ker po novem zazidalnem načrtu kaže, da bo dolina pod Rožnikom dobila precej spremenjeno podobo. Zadnji dve leti vznemirjeno opazujemo, kako arhitektova roka postavlja med zelene vrtove, ki so tolikšna značilnost ljubljanske Rožne doline, dvojčke, trojčke in celo stolpnice. Nobena pritožba ne velja, ne zaleže niti opomba, da v drugih državah podirajo dele mest, da bi dobili kos zelenila z nizkimi in prijaznimi naselji. Ne velja niti poziv strokovnjakov — hortikulturnikov, ki sicer obvarujejo posamezno pomembno drevo na račun naglih graditeljev, takoj zatem pa se jim na drugem kraju ne posreči zavarovati celega kompleksa. Pridobili bomo nekaj stanovanj, res, izgubili pa tisto, kar bomo kasneje nedvomno obnavljali. Če ne tukaj, pa raje drugje. Saj je ob Tržaški cesti in ob robu doline še dovolj prostora — razširimo se, postavimo tam nove stanovanjske zgradbe. Rožno dolino pustimo, kakršna je: okras vsemu našemu mestu.

Prav je, da dobimo ustrezen zazidalni načrt, kakršnega so si zamislili urbanisti. Vendar bi bilo tudi prav, da bi pri sestavljanju sodelovali naši delovni ljudje. Prav je, da vsepovsod gradimo nova stanovanja, presenečeni pa smo, ko nenapovedano in kar predrzno in ne da bi lastnike količkaj vprašali, novi priseljenci postavljajo temelje na naših vrtovih. Uredimo vendar te stvari, da ne bo še več hude krvi. Koristilo bo vsem.

Sicer pa je v Rožni dolini še več pomembnejših problemov. Ceste je treba urediti in utrditi, po njih bi namreč laže stekla sodobna vozila do mestnega središča. Prav težko jih že pričakujemo.

Olepševalno in turistično društvo Rožna dolina

POJASNILO

ObLO Ljubljana Vič-Rudnik, oddelek za komunalne, gradbene in stanovanjske zadeve, je dal našemu uredništvu naslednje pojasnilo:

Predlog zazidalnega načrta za Rožno dolino je bil narejen na skupno pobudo občine in prebivalcev Rožne doline. Obravnavale so ga družbene organizacije tega dela mesta že v času, ko so ga urbanisti in arhitekti izdelovali. Na podlagi tega sodelovanja je bil izdelan zadnji predlog, ki je razstavljen pri stanovanjski skupnosti Rožna dolina, Levčeva št. 40.

Razstavljeni predlog daje prebivalcem vse možnosti, da povedo o njem svoje mnenje in dajo nove pobude. Kot široka publika lahko državljani le v taki obliki sodelujejo pri dokončni osvojitvi zazidalnega načrta za Rožno dolino. Za končno formulacijo predlogov in pripomb je pri stanovanjski skupnosti Rožna dolina organizirana strokovna komisija.

Predlog zazidalnega načrta je razstavljen že približno en mesec in bo vse dotlej, dokler prebivalci Rožne doline ne bodo na skupnem sestanku zedinili in vskladili svojih mnenj oziroma dali k načrtom dokončne predloge in pripombe.

Po zakonu imajo državljani pravico, da lahko nacionalizirani del nezazidanega zemljišča pri svoji hiši odstopijo tretji osebi. Ker pa zakon za sedaj še ne predvideva zakonitega enotnega plačila, so taka medsebojna odstopanja zemljišč često zelo donosna. V Rožni dolini prodajajo zasebniki večinoma raznim podjetjem kvadratni meter tudi po 1500 dinarjev in čez. Prav s takim načinom odstopanja prostih zemljišč nekateri prebivalci Rožne doline tudi sami diktirajo gostejšo zazidavo svojih zelenih površin. To pa se dogaja celo v takih primerih, ko zemljišča po predlogu zazidalnega načrta za sedaj še ne bi prišla v poštev za zazidavo.



Kopališče Mariborski otok bodo v primeru ugodnega vremena odprli 15. maja. Na račun kopališča smo slišali v zadnjih letih precej kritike predvsem zaradi umazane in hladne vode. Letos so uredili posebne čistilne naprave in tako ugodili željam kopalcev. Ob začetku sezone pa se sproža vprašanje velikosti kopališča, ki je postalo pretesno za številne Mariborčane. Zgrajeno je bilo takrat, ko je imel Maribor več kot polovico manj prebivalcev. Tudi na Mariborskem jezeru se pripravljajo na sezono ter so v čolnarnah že pripravili čolne in jadrnice. Fotografija prikazuje bazen na Mariborskem jezeru. M.

Foto: J. Gal

Kolektivi ne bi smeli čakati

Iz razgovora z Gojmirom Melikom, predsednikom občinske komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v občini Celje

Petčlanska komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v podjetjih, ustanovah in zavodih celjske občine obstaja že pet dni, ker jo je občinski ljudski odbor imenoval šele na zadnji seji po prvomajskih praznikih.

— Prav danes smo imeli prvo sejo komisije, je v uvodu razložil njen predsednik Gojmir Melik, ha kateri smo razpravljali o nalogah, ki nam jih nalaga republiška komisija. Kot prvo si bo komisija zagotovila pregled nad vsemi podjetji, zavodi in ustanovami, ki delujejo v celjski občini in ki med drugim delijo osebne dohodke po svojih pravilnikih. Pregled želimo imeti nad vsemi, ne glede na ustanovitelja. Komisija ima tudi svojega tajnika, ki bo ob sodelovanju upravne službe ljudskega odbora sproti zbiral potrebno gradivo.

Kakih posebnih posvetov predstavnikov podjetij trenutno komisija ne pripravlja. Podjetja in ostale zavode ter ustanove bo takoj pismeno opozorila na vse važnejše akte in predpise v zvezi z delitvijo čistega dohodka in osebnih dohodkov, kakor tudi na nedavno analizo, ki jo je pripravil republiški sekretariat za delo. V podjetjih glede sprememb še vse preveč čakajo nekih posebnih, natančnejših navodil, namesto da bi že na osnovi znanih dejstev začeli študirati in pripravljati podrobnejše analize glede delitve čistega dohodka. Čakanje je torej odveč.

Informativna služba občinske komisije v Celju bo spremljala odslej vsako razpravo v zvezi z delitvijo čistega dohodka v organih upravljanja, prav tako bodo le-ti morali komisiji sproti poročati vse tozadevne sklepe. V kratkem komisija pričakuje določene rezultate prvih razprav in ukrepov v kolektivih. Posebej bo občinska komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka analizi v dveh podjetjih, sicer pa je odslej pričakovati, da bo ljudski odbor sproti razpolagal z več obdelanega gradiva za delo komisije. Obrazci in poročila, ki so jih doslej podjetja redno mesečno pošiljala na ObLO, so ostajala v predalih neobdelana z izgovorom, da jma ObLO kadrovske težave. Te stvari se bodo sedaj uredile. F. K.

GORENJSKA OB DNEVU MLADOSTI

Rojstni dan predsednika Tita bo do proslavili v vseh občinah z glasbenimi revijami in festivali

Občinski sveti Svobod se na Gorenjskem že vso pomlad pripravljajo na praznovanje dneva mladosti. — Slavje se je v kranjskem okraju začelo že 8. aprila ob odhodu štafete mladosti, nadaljevalo pa 6. maja v občini Radovljica, kjer je občinski svet Svobod pripravil festival pestre mladinske glasbene dejavnosti. Na tej celodnevni prireditvi je nastopilo 28 pevskih zborov in več instrumentalnih skupin (več kot 950 izvajalcev, mladih pevcev in instrumentalistov).

Z vso prizadevnostjo se na podobne revije in festivale pripravljajo tudi v vseh ostalih občinah. Škofjeloška občina bo delila revijo v dva dela: 12. maja bodo pevski zbori Poljanske doline nastopili v Poljanah, 22. maja pa v Škofji Loki. V celoti bo nastopilo 20 zborov in drugih instrumentalnih skupin s skupno 520 nastopajočimi.

Revija v Tržiču bo 20. maja, na njej bo nastopalo 5 zborov in več instrumentalnih skupin, festivala v Kranju in na Jesenicah pa bosta od 22. do 26. maja. Zlasti v Kranju obetajo dobro organiziran in vsebinsko bogat program.

Razen omenjenih prireditev pripravljajo likovne komisije pri občinskih svetih Svobod v počastitev dneva mladosti razstave mlad. likovnih del. V vseh občinah bodo razstave do 25. maja. Tu bodo zbrana najboljša dela iz vsake občine, ki bodo potem razstavljena v Prešernovem muzeju v Kranju ob zaključku šolskega leta.

Hkrati so povsod priprave za revije zabavne glasbe. Le-te bodo najprej v nekaterih občinah, 19. maja pa bo širša revija v Škofji Loki in nato okrajna na Bledu 26. maja.

Tako bo mladina Gorenjske ob podpori Svobod in prosvetnih društev proslavila 70. rojstni dan maršala Tita.

-en

Jože Mrevlje



Iz vrst prizadevnih družbeno političnih delavcev celjskega okraja je te dni mnogo prezgodaj umrl neumoren član Jože Mrevlje. Še pred nedavnim so mu tovariši ob njegovi 50-letnici zaželeli, da bi s svojimi bogatimi izkušnjami po svojih močeh sodeloval, saj so ga poznali kot človeka, ki se nikoli ni ustrašil še tako odgovornih nalog.

Tovariš Mrevlje je zadnjih deset let delal v železarni Store kot sekretar podjetja ozir. zadnji dve leti kot pomočnik direktorja. Svojih nalog na tem položaju ni opravljal le kot odgovoren funkcionar v kolektivu, marveč kot človek, ki mu je sočlovek, član kolektiva, prva skrb. Bodisi dopoldne ali popoldne je s člani kolektiva, če so k njemu prišli po nasvet ali potožili o kaki nepravilnosti, znal potrpežljivo razpravljati, svetovati in je bil tudi v vsem dosleden. Zato tudi toliko zaupanja v njegovo delo, ki ga je opravljal kot komunist po svoji najboljši vesti.

Če je le zmogel, je sodeloval in pomagal pri delu tovarniških političnih organizacij: v ZK, sindikatu, v delavskem upravljanju in drugih. Delal je in vzgajal; nenehno sredi življenja in v taki vnemi ga je kruta usoda iztrgala iz vrst delovnega kolektiva železarne, iz vrst požrtvovalnih družbeno političnih delavcev.

Za Mravljeta ni minilo povojno leto, da ne bi bil izbran v kak vodstveni politični organ v celjskem okraju in v šentjurski občini. Nazadnje je aktivno delal kot član izvršnega odbora OO SZDL Celje. bil je predsednik odbora za splošne zadeve pri združenju jugoslovanskih železarn in član tovarniškega komiteja ZKS. F. K.

Dijaki obiskali oficirsko šolo

Dijaki lesnega, kemijskega in rudarskega oddelka Srednje tehnične šole v Ljubljani so na pobudo gojencev oficirske šole obiskali vojašnico »Boris Kidrič« v Ljubljani. Ob tej priložnosti so si ogledali prostore, v katerih se gojenci pripravljajo na bodoči poklic, predavatelji na oficirski šoli pa so jim razložili pomen naprav v laboratorijih in kabinetih. Dijaki so pokazali veliko zanimanja zlasti za tiste naprave, kjer so gojenci tudi demonstrirali njihovo delovanje.

Po končanem ogledu so dijaki povabili slušatelje oficirske šole, naj obiščejo njihov zavod, dogovorili pa so se tudi za nekatera športna srečanja. AM

● LOGATEC

MLADINA IZBIRA POKLICE

Da bi imel zavod za zaposlovanje delavcev v Logatcu čimveč ustreznih podatkov, je anketiral vse učence v kraju. Že prva anketa je pokazala zanimive rezultate, saj se je mladina odločila kar za kakih 30 poklicev (največ se jih je odločilo za kovinsko in lesno stroko, prosveto in zdravstvo). Druga anketa bo v maju.

Glede na to, da bo na vseh osnovnih šolah izstopilo v letošnjem šolskem letu blizu 200 učencev, gospodarske organizacije pa so prijavile le 27 prostih učnih mest, se bo zavod povezal s sosednjimi zavodi in poskušal usmeriti mladino v kraje, kjer so zaželena učna mesta prosta.

Na podlagi ankete je zavod izdelal tudi program ekskurzij v gospodarske organizacije in ustanove. Učenci osnovne šole v Žireh so si ogledali vse gospodarske organizacije na tem območju. Vodstva podjetij so jim omogočila strokovno razlago, tako da je vsak učenec lahko zvedel vse o poklicu, ki si ga je izbral. Vodstvo te šole je organiziralo trodnevno ekskurzijo po Sloveniji, da si bodo učenci lahko ogledali več pomembnih tovarn. Podobne ekskurzije bo zavod organiziral tudi za šolo v Dol. Logatcu.

Za šolsko leto 1962-63 namerava zavod skupaj s komisijo za poklicno usmerjanje sestaviti program dela na osnovnih šolah. Menijo, da bo tak način dela bolj učinkovit. T. K.

● NOVO MESTO

ODLOK O ZUNANJI PODOBI NASELIJ

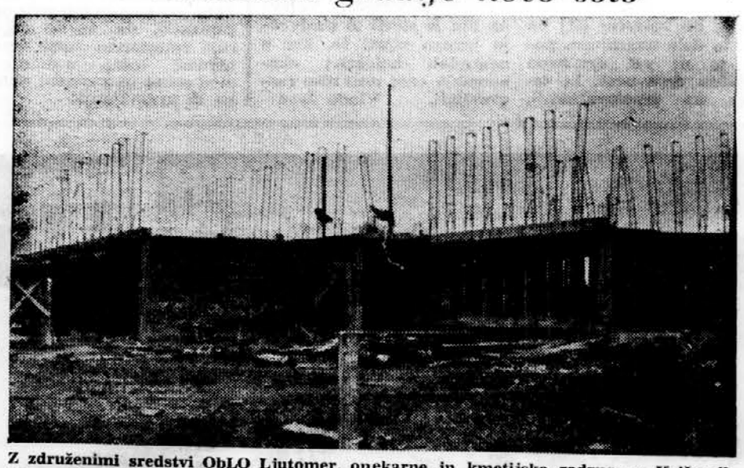
Oba zbora ObLO Novo mesto sta na seji sprejela odlok o zunanjem videzu naselij. Ta med drugim določa, da je treba odpraviti rejo konj, goveje živine, prašičev in malih živali v središču Novega mesta in strnjenih delih mesta izven strogega središča. Odlok je dopolnilo okrajnemu odloku o redu in miru. Glede na razvoj turizma na območju občine je bil odlok, ki enotno ureja številne zadeve, ki vplivajo na zunanjo podobo naselij, vsekakor potreben. (r)

● MARTJANCI

KMETIJSKA ZADRUGA PRESEGLA PROIZVODNI PROGRAM

Čeprav so kmetijske zadruge same sestavljale lastne proizvodne programe — včasih so jih dobivale od zgoraj — v murskosoboškem okraju niso predvidele nič manjših površin, ki naj jih zajame njihovo proizvodno sodelovanje z zasebnimi kmetovalci kot lani. V okrajnem merilu bo program pridelovanja krompirja in koruze v glavnem izpolnjen, nekatere zadruge pa bodo svoj program precej presegle. Med temi je tudi kmetijska zadruga v Martjancih. Po programu bi morala zajeti v proizvodno sodelovanje 150 ha zasebnih zemljišč za pridelovanje koruze, pa jih je 166 ha, 150 ha za pridelovanje krompirja, pa jih je 160 ha, in 527 ha travnikov, pa jih je 760 ha. J-k

V Križevcih gradijo novo šolo



Z združenimi sredstvi ObLO Ljutomer, opekarne in kmetijske zadruge v Križevcih ter prebivalcev šolskega okoliša bodo letos v surovem stanju zgradili novo poslopje za popolno osemletno šolo v Križevcih pri Ljutomeru. Do jeseni bo poslopje pod streho, za prihodnje leto pa upajo, da bodo spet dobili nova sredstva za nadaljevanje del. Letošnja gradbena dela bodo veljala blizu 20 milijonov dinarjev. Največji delež je prispeval ljudski odbor, opekarna opeko, prebivalci več kot 300 m' gradbenega lesa, zadruga in nekateri prebivalci pa tudi prostovoljna denarna sredstva. — Novo enonadstropno šolsko poslopje bo imelo v dveh traktih sedem učilnic, kar bo dovolj za pouk v dveh izmenah, delavnico, predavalnico za fiziko in kejmijo, v tretjem traktu pa začasno telovadnico in šolsko kuhinjo. Ko bo dograjeno, bodo sedanje šolsko poslopje popolnoma opustili, saj ne ustreza niti najosnovnejšim zahtevam, adaptacija pa se ne izplača.

Foto: J. Petek

KOČEVSKE NOVICE

Občinski komite ljudske mladine iz Kočevja pripravlja slovesen sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo, ki bo 24. maja na Pugledu. Tu bodo ves dan razne prireditve: športna srečanja, rajanje, taborni ogenj in slovesen sprejem 120 pionirjev osemletk »Mirko Bračič« in »Jože Šeško« v mladinsko organizacijo. Pionirji, učenci sedmih razredov, se že pripravljajo na sprejem tako, da se na predavanjih seznanjajo s statutom LMS, z dolžnostmi mladincev, z oblikami dela mladinske organizacije in njenim programom.

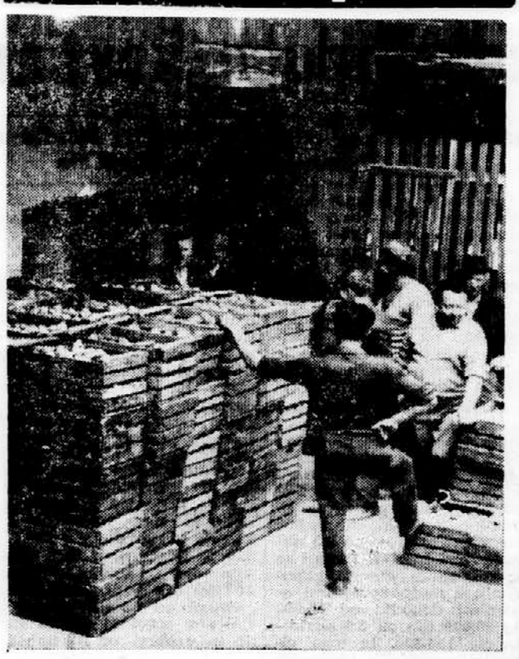
*

Svet za industrijo in obrt pri občinskem ljudskem odboru Kočevje je pred kratkim sklical posvet s predstavniki večjih podjetij v občini, na katerem so razpravljali največ o izvozu. Predvsem so ugotavljali, katera podjetja bi še lahko izvažala in katera bi lahko izvažala še več. Večina zastopnikov podjetij je v razpravi povedala, da so v njihovih podjetjih možnosti za izvoz oziroma za večji izvoz. vendar so povezane z večjimi ali manjšimi investicijami. Predvsem bi bile po izjavah zastopnikov podjetij Itas in Avto zelo rentabilne in donosne investicije v ti dve podjetji, saj bi prinašale precej deviz. V razpravi je bilo dalje še poudarjeno, naj bi podjetja maksimalno izkoristila obstoječe zmogljivosti in ne iskala kredite za nove investicije, če to ni nujno potrebno.

*

Občinski ljudski odbor v Kočevju je na zadnji seji sklenil, naj pristojni sveti in organi ponovno pregledajo in utemeljijo posamezne postavke občinskega proračuna in ga zmanjšajo, kjer se le dá. Sklenil je tudi, naj bi letos ne začeli zidati, razširjati in preurejevati administrativnih in upravnih poslopij. Tudi občinski ljudki odbor bo zaradi varčevanja sprejel več novih ukrepov: zmanjšal število zaposlenih, umaknil odlok o povračilu stroškov za vožnjo na delo, znižal kilometrino za osebne avtomobile, ukinil plačevanje sejnin, pregledal upravičenost priznavalnin, socialnih podpor in štipendij itd. Občinski ljudski odbor je predlagal, naj bi podobno ukrepale tudi gospodarske organizacije.

Naš fotozapisek



V šentjernejski zadrugi so letos 5. maja odkupili še nekaj tisoč kilogramov krompirja. Po 30 din kilogram pravijo, da se ga bolj splača prodati, kot pokrmiti živini. Kupcev je za krompir še vedno dovolj. Foto: P. Romanič

HITRO PRIPRAVLJENO KOSILO

GOVEJA JUHA S TESTENINAMI, JAJCA V HRENOVI OMAKI, KUHAN KROMPIR V OBLICAH

Jajca v hrenovi omaki: Rabimo do osem trdo kuhanih jajc. Za omako pa koščck presnega masla, žlico moke, pol litra goveje juhe (vode in polovico kocke goveje juhe), veliko žlico mleka, sol, košček sladkorja, pol žlice limoninega soka, štiri žlice naribanega hrena, žlico naribanega sira, žličko kaper in drobnjak.

V raztopljenem maslu mešamo moko, zalijemo jo z vodo, ki ji nato dodamo polovico kocke goveje juhe. V omako mijemo eno ali dve žlici mleka, solimo in dodamo ščepec sladkorja. Ko zavre, jo odišavimo še z limoninim sokom. Omako odmaknemo od vročine, ko ji zamešamo hren. Olupljena jajca prerežemo na polovico, položimo v omako s prerezano stranjo navzgor. Potresemo s sirom, kagranl in drobno zrezanim drobnjakom. K jedi damo lahko v oblicah krompir.

Krompir: Kilogram bolj drobnega krompirja skrbno operemo in kuhamo v vroči vodi, ki jo prej solimo. Kuhanega odcedimo in stresemo v pogreto skledo. Krompir si olupi vsak sam. H kosilu damo lahko še skledo zelene solate ali vložene paprike.

NE pozabite! — 18. številka

„TOVARIŠA"

je že v prodaji!

PREBERITE REPORTAŽE:

- ZDRUŽENE DRŽAVE EVROPE? — stara želja po Združeni Evropi se je izrodila v Skupni evropski trg — V kakšnem položaju se je zaradi tega znašla Jugoslavija
- BLEJSKI OSMEREC — ob prvem festivalu slovenske popevke
- RDEČA LUČ ZA »STEKLE« IZZA MEJE — za carinike na jugoslovansko-avstrijski meji so bili prvomajski prazniki dnevi najhujšega garanja — Nekaj znakov hude bolezni »avtomanije«
- DEKLETA V MODREM — kaj mora znati stewardesa, preden lahko obleče modro uniformo
- NA VSEH STOPINJAH CIVILIZACIJE — zadnja iz serije reportaž Aljoše Furlana o Južni Ameriki — Brazilija
- NAJBOLJSI GODBENIKI JAZZA — bralci ameriške revije «Down Beat« so že šestindvajsetič izbrali najboljše godbenike, pevce in orkestre jazza
- NA SVIDENJE, FRANZISKA! — kako je prišlo do tega, da se je sesu zahodnonemški filmski imperij UFA

Novela »Truplo z napako«, nadaljevanje romana »Igralka«, rubrike Psst, Svet v mozaiku, Domači obzornik, Kaj in kje itd.

Za ugankarje nekaj trših in mehkejših orehov v prilogi »Kaj veš — kaj znaš«

Na eksperimentalnem odru v Ljubljani

Znova mrtvo pismo

Pravzaprav je nekaj banalne ironije v tem, da prav na eksperimentalnem odru v naših Križankah, kjer zaradi scene v krogu in zaradi mlade, rahlo snobistične publike vidiš med gledalci več izzivalne življenjskosti kot sicer, že redno sledimo uprizoritvam dramskih avantgardističnih del, domačih in tujih, po večini izpod mladih peres, ki vselej zaudarjajo po razočarani apatičnosti in umiranju. In to, zanimivo, pri uprizoritvah vseh naših ljubljanskih, med seboj idejno in personalno različnih ad hoc skupin. Se pravi, da ne gre toliko za to, da bi bilo nekaj posebej narobe v tej ali oni izbiri, ampak da je nekaj narobe v vsej naši sodobni dramatiki nasploh oziroma še bolj, da ni nekaj v redu s tem našim današnjim človekom, ki sicer po svoji fiziološki naravi nedvomno rad živi, in če živi, nujno živi v družbi.

»Trpka simfonija osamelosti sodobnega človeka in tožbe za časom, ki je izgubljen« je tudi sedanja, baje prva jugoslovanska uprizoritev »Mrtvega pisma« mladega švicarskega pisatelja Roberta Pingeta v izvedbi Eksperimentalnega gledališča iz Ljubljane. In kot se vse te skupine — spet značilno — trudijo, da bi v spremni besedi k tem delom, ki jih postavljajo na repertoar prav gotovo zaradi njihove značilne obtožbe okolja in časa ter alarma brezizhodnosti, kuvertirali tudi neke optimistično pozitivne poteze, tako bi se z gledališkim listom ljubljanskega »Mrtvega pisma« strinjal le v toliko, da je André Malraux francoski minister za kulturo, ne pa tudi s tem, da nas »čar bleščečega, zgoščenega in tekočega dialoga vleče iz mračnosti in žalostne absurdnosti«.

Car tega dela, ki ga za dramo sploh težko označimo, je pač v tem, da z vsem svojim dialogom vleče v mračnost in žalostno absurdnost. Dvakrat ponovljeni monologni dialog med histeričnim starim Levertom, očetom, ki zaman čaka izgubljenega sina, in mladim Natakarjem oziroma Uradnikom na pošti, ki kljub navidezni samozavestni odrezavosti doživlja usodo svoje izgubljenosti po drugi plati, v bistvu samo ves čas varira z inačicami na izpovedi, kot so »Vseeno, kam greš, slediš le stroju... Človek ostane, kjer more... Ne filozofija, ampak analiza mrličev... Človek ne pozna nikogar...« itd. Edini smen izvablja karikirano puhla, sodobna vaudevillska parodija na svetopisemskega izgubljenega sina ter groteskност pogreba. Še več — celo tragičnost tega dramskega dela ni v konfliktu, ker tega ni oziroma je izbran šibko, skoraj malce neokusno, kajti situacija stokajočega očeta za sinom, ki ga ni in ga ne bo, je že od vsega začetka usmiljenja vredna in se ne razvija. Vse je v razpoloženju, v štimungi, prav oni mračni in žalostno absurdni, čeprav ne brez poezije. Ko ta atmosfera z zadnjim neodgovorjenim stavkom mine, mine tudi predstava; za njo ne ostane veliko.



Branko Miklavc v vlogi Leverta v »Mrtvem pismu«

Delež ansambla, ki nam je to delo posredoval v Ljubljani, je torej bil, da nam ustvari to razpoloženje, in to nam je tudi v zelo dobri, ponekod celo pretresljivi obliki storil. V prevodu Lelje Reharjeve in režijskem vodstvu Balbine Battelino-Baranovičeve so delo izvajali Branko Miklavc, Branko Ivanc, Alja Tkačeva in Aleksej Pregarc; glasbeno ilustracijo je prispeval Darjan Božič, plesno grotesko dr. Henrik Neubauer in scensko podobo ing. arh. Valentin Battelino. Mimo režije bi posebej omenil kljub poenostavitvi funkcionalno in estetsko učinkovito sceno ter oba igralca, ki sta predstavo nosila — Branka Miklavca kot Leverta in Branka Ivanca kot Natakarja oziroma Uradnika; podala sta dve lepi, doživeti in tudi govorno izdelani vlogi.

Bogdan Pogačnik



ZAGREB: **prva izvedba kantate »Legenda o Titu«** — Včeraj so v Zagrebu v čast 70. rojstnega dneva predsednika Tita prvič izvedli kantato Borisa Papandopula »Legenda o tovarišu Titu«. Skladatelj je priredil za zbor, soliste in orkester verze pesnika Vladimira Nazorja iz istoimenskega cikla. Kritiki so novo delo ocenili kot eno izmed najboljših kompozicij s tematiko iz NOB. Kantato je izvajal zbor Delavskega kulturno umetniškega društva »Joža Vlahović« s solisti zagrebške Opere Branko Stilinović, Majdo Radić, Tugomirom Alaupovićem in Dragutinom Bernardićem.

BEOGRAD: **prvomajske nagrade delavske univerze »Djuro Salaj«** — Včeraj so v dvorani beograjske delavske univerze »Djuro Salaj« na literarnem večeru podelili tradicionalne prvomajske književne nagrade beograjskim delavcem. Žirija je prejela sto del in podelila prvo nagrado Stanojku Koprivicu za povest »Sami sebi prepuščeni« ter Dušanki Dodik za zbirko pesmi »Štoletja prihajajo v predmestja«. Druge in tretje nagrade so prejeli Nikola Jeremić, Bora Mladenović, Jovan Marinković in Dragan Žigić.

DUNAJ: **koncert slovanske glasbe** — Pod vodstvom dirigenta Bernharda Conza je simfonični orkester dunajskega radia pripravil javni koncert slovanske glasbe. Na programu je bila orkestrska rapsodija L. Jalačka »Taras Buljba«, zatem pa Hačaturjanov koncert za violončelo in orkester, v katerem je sodeloval indijski čelist Rohan de Saran. Slovansko glasbeno panoramo je zaključila 8. simfonija A. Glazunova.

DUNAJ: **prvomajske kulturne nagrade** — Jutri bodo na Dunaju slovesno razdelili tako imenovane prvomajske kulturne nagrade mesta Dunaja v višini 15.000 šilingov. Nagradili bodo osem zaslužnih umetnikov in znanstvenikov. Nagrado za pesništvo bo dobil Wilhelm Szabo, ki posveča svojo poezijo domu in miru. Za publicistiko bo nagrajen filmski kritik Herrle, za likovno umetnost znani avtor živalskih plastik kipar Heidel ter slikar prof. Stransky. Razen njih so na listi nagrajencev še scenograf Neher, prosvetni delavec Reischek, zgodovinar Keil in kemik, Nobelov nagrajenec Kuhn.

PARIZ: **gostovanje češkoslovaškega filma** — V pariškem kinematografu Avenue je bil pred kratkim teden češkoslovaškega filma, ki je po ocenah kritike dobro uspel. Kritika je ugotavljala predvsem kvalitete češkoslovaškega kratkega filma, ki se je uveljavil že v Toursu, Annecyju in na drugih festivalih v Franciji. Izmed dolgometražnih umetniških filmov je ČSSR tokrat prikazala v Parizu filme »Romeo, Julija in tema«, »Višje načelo« ter »Procesija device«.

PARIZ: **trideset slikarjev bo okrasilo stanovanjsko četrt** — Na enem izmed pariških gričev v bližini trga Etoile bodo zgradili moderno stanovanjsko četrt, ki jo označujejo z naslovom Elysée 2. To bo zaokroženo naselje s svojim trgovskim, šolskim, kulturnim in zabavnim centrom. Največja zanimivost pa bo umetniška okrasitev, pri kateri bo sodelovalo trideset pomembnih slikarjev in kiparjev. Delno bodo stroške krili iz tako imenovanega »1 %« gradbenih postavk za umetniško dekoracijo, mnogi umetniki — med njimi Jean Cocteau in Salvador Dali — pa so se odzvali povabilu brezplačno.

PARIZ: **Proustov rokopis v Narodni knjižnici** — Francoska Narodna knjižnica je po zaslugi prizadevanja ravnatelja J. Caina pridobila rokopis znanega Proustovega dela »A la recherche du temps perdu«, ki bi moral biti prodan v ZDA. Tako so ohranili v domovini pomembno literarno dokumentacijo, ki je že skoraj sledila usodi številnih likovnih del francoskih impresionistov preko oceana.

MOSKVA: **oče kozmonavta Titova piše »Povest o sinu«** — Veliko zanimanje sovjetskih bralcev je zbudila napoved moskovske založbe »Sovjetska Rusija«, da bo še letos izdala knjigo o kozmonavtu Germanu Titovu. Piše jo njegov oče, ki je izbral za svoje delo naslov »Povest o sinu«.

TOKIO: **Straussova »Saloma« prvič na Japonskem** — V veliki tokijski dvorani Bunta-Kaikan, ki lahko sprejme preko 2.000 gledalcev, so pred kratkim z velikim uspehom izvedli prvo uprizoritev opere Richarda Straussa »Saloma«. V glavnih vlogah so nastopili gostje iz Evrope, pevci Christl Goltz, Fritz Uhl in Josef Metternich. Orkestralni del pa so izvajali tokijski filharmoniki.

VARŠAVA: **poljski list o obisku sovjetskih književnikov v Jugoslaviji** — Varšavski literarni tednik Nowa kultura je z vidnim zadovoljstvom registriral izjavo, ki jo je priobčil v moskovskih Izvestjih akademik M. Rylski o obisku sovjetskih književnikov v Jugoslaviji. Nekoliko zapoznela izjava poudarja, da so sovjetske goste prisrčno sprejeli jugoslovanska družba, književniki in znanstveni krogi. Ob takih srečanjih se je brž razvila živahna diskusija o družbeno-kulturnem življenju v obeh deželah. Jugoslovani, poudarja Rylski, so se posebno zanimali za delo mlade generacije v sovjetski literaturi in to je ustvarjalo videz, »kakor da bi mladi pesniki (Jevtušenko, Voznesenski in drugi) povzročili cel prevrat v sovjetski književnosti«.



V veliki filharmonični dvorani je bil sinoči uspel koncert, na katerem je akademski pevski zbor »Tone Tomšič« pod vodstvom dirigenta Igorja Lavriča pel izbor južnoslovanskih pesmi. S to prireditvijo je študentsko kulturno-umetniško društvo »Akademik« iz Ljubljane začelo vrsto kulturnih nastopov, s katerimi namerava v tem mesecu počastiti 70-letnico predsednika Tita. — Na sliki: risba z naslovne strani koncertne publikacije.

Pod petkovo črto

Nova zmaga udobne slovenščine

Povzetek iz knjige dr. Franceta Bernika: Lirika Simona Jenka

To knjigo nismo (tako in podobno piše večkrat) prebrali na avtorjevo sugestijo (211), odnosno (5 in velikokrat) iz razloga (227) gole znatiželjnosti (82), ampak po lastnem preudarku in premisleku (91) iz namena in smotra (64), da bi naravnost in neposredno (99) prodrli v ostale (69 in večkrat) predele (209) naše poezije, ki jih kritiki še niso uspeli (10) predstaviti, odnosno so gledali nanje naravnost (27) protislovno in nas na tak način (33) zaplodili z naravnost fatalnim pesimizmom (51 in 136). Torej nas ne sme čuditi (128), da smo ravno iz tega razloga (21) vsi, ki nas družijo iste brige (91), polagali velike upe (98) v našega pisatelja. Ta pa je po tolikih (100) letih najbrž zavoljo ostalih dejavnosti (115) prezrl pojmovanje slovenščine, kakršnega (99) je naletel drugod. Verjetno je s polno zavestjo (113), globoko v areni javnega življenja (109), sledil nadmočni usodi (114), ki ga na svoj način dviga v neko čudno duhovno resničnost (114), da ne rečemo vsemirje (124) z njegovimi racionalno nedoganljivimi (118) postopki vred, ki enostavno (47) nimajo enakovrednosti (196) pod soncem. V tem, kako se direktno protivi (33) normalnemu izražanju, odnosno kako popolnoma brez vseh (179) pomislekov mrcvari jezik, je nekaj, kar (225) človek ne more dojeti. Ni slučaj (102), da ima ta čudni pojav za posledico (241), da zdvomiš v (5) popolnost ali celo v smisel take slavistike, kjer se gore tresejo, ne zgodi se pa ničesar (197). Pričujoči podatki so seveda že v toliko (5) pomanjkljivi, ker s s pomočjo (7) časa, ki mi je na razpolago (7), ne uspem (10) predstaviti celokupno (241) umetnino, a ta je s svojimi naravnost (velikokrat) številnimi primeri te vrste vsem na razpolago (7) na dobrem papirju in s številnimi tiskovnimi napakami. Gotovo namreč ne bi noben od epitetonov (216) in noben povzetek niti približno točno (137) predstavila ta spis, katerega avtor se pač ni zavedal, kako bi bil lahko pridobil na resnosti (195), četudi bi morda izgubil na višini (227) ali dolžini, ko bi bil zavrgel nekaj svoje razpuščenosti (160) in se bolj oprijel točnosti (160).

Naš zapisek ne želi služiti kot (111) nekak kažipot, vendar bi bil rad vsaj nek (tako piše F. B. dosledno!) doprinos (6) v času, ko naše jezikoslovce bolj kot kdajkoli prej (226) delijo tako občutne razlike (125). V njem se ne nazadnje odraža tudi želja, da jezik ne bi bil pišočim periferna važnost (op. Fr. Bernika), ampak naj bi se visoko dvignil odstotek (237) tistih, ki ga jemljejo v obzir (100) in v interesu stvari (op. Fr. Bernika) kažejo večjo finočutečnost (79).

Jože Fistrovič

Mnenje gledalca

Mnogo je bilo že napisanega ob Vajdovi »umetnini« z naslovom »Seki snema, pazi se«, toda film je kljub vsemu prišel na program! Ljudi, ki so odobrili snemanje, ustvarjalce in distributerje tega filma je lahko sram, da se tako norčujejo iz naših gledalcev, saj so navsezadnje posneli film z njihovim denarjem.

Film je realiziral producent za približno 40 milijonov dinarjev. Isti producent je posnel tudi filme »H-8«, »Svojega telesa gospodar«, »Deklica in hrast«. Sedaj pa je uresničil načrt, ki ni le golo zapravljanje denarja, temveč lahko škoduje vsem prizadevanjem za dvig naše kinematografije. Producenti, ki težijo h kvaliteti, lahko le razmišljajo o snemanju, razni povprečneži pa snemajo film za filmom. Kakšen smisel ima to? Zakaj enkrat za vselej ne omogočimo dela le ljudem, ki so sposobni in imajo tudi potrebne kvalifikacije? Ne mislim le na režiserje, temveč tudi na igralce in ostale filmske delavce. Dovolj je bilo diletantizma in analfabetizma. Zakaj ne bi filmov ustvarjali ljudje, ki so temu delu umetniško dorasli in imajo potrebno izobrazbo? Ni prav, da se uveljavljajo v naši filmski proizvodnji ljudje, ki si žele predvsem zaslužka, kvaliteta pa jim je deveta skrb. Pri sestavljanju filmske ekipe bi bil vsekakor potreben mnogo strožji in zahtevnejši kriterij.

Zaradi filma »Seki snema, pazi se« so izključili režiserja Vajdo iz vrst filmskih delavcev. Ta ukrep je bil zelo enostranski. Saj glavni krivec v tem primeru ni Vajda, temveč umetniški svet »Jadran filma«. Njega bi morali pokličati na odgovornost, kajti on je odobril snemanje, najbrž zato, ker se je nadejal dobička. Torej je bil zanj denar pomembnejši od kvalitete. Tako stališče pa je daleč od načel socialistične kulture in umetnosti, že zaradi tega je moralno odgovoren.

V našem tisku so se vrstili članki o škodljivosti takih filmskih načrtov in pozivi, naj se tako delo onemogoči. Vse zaman. Producent je ignoriral javno mnenje, film je prišel na program s kričavo reklamo.

O filmu samem bi lahko povedal le to, da je veren odraz pomanjkanja odgovornosti njegovih ustvarjalcev. Vsebine praktično ni. In zato noben gledalec ne more ugotoviti, kaj je hotel Vajda z njim pravzaprav povedati. Osebno menim, da prav nič. Dialogi so naravnost neverjetno neumni in banalni. Igralci niso pokazali ničesar. Montaža spominja na rajnki tramvaj, tako nedinamična je. Poleg vseh drugih spodrsljajev je film praktično še pol nem, v kolikor ne štejemo za zvočno opremo slabe sinhronizacije, raznih škripanj, jeciljanja in tako naprej. Ob vsem tem me čudi, da sodeluje v filmu Lola Novaković, kajti njenemu slovesu dobre pevke lahko taki poskusi le škodujejo. (Op. ur.: mnenje našega bralca o škodljivosti takih poskusov za umetnika velja tudi za nekatere igralce v filmski ekipi!)

Za zaključek še primerjavo: leta 1962 je naša kinematografija dobila Oscarja — in pa film, ki se ga upravičeno sramujemo...

Peter Slivniker

Iz koncertnih dvoran

Pianist Jurica Murai

Po izrednem uspehu, ki ga je zagrebški pianist Jurica Murai ob nedavnem koncertu zagrebške Filharmonije doživel z interpretacijo Beethovnovega klavirskega koncerta, smo s toliko večjim zanimanjem pričakovali njegov samostojni celovečerni klavirski Recital. Spored koncertnega večera: Beethoven: Sonata v As-duru, št. 31, op. 110, Franck: Preludij, koralna fuga, Prokofjev: Sonata štev. 7, op. 83 in Brahms: Variacije na Paganinijevo temo (II), op. 35. je po svoji veliki zahtevnosti docela v skladu z umetniškim ugledom tega izredno nadarjenega hrvatskega pianista. To so dela, ki zahtevajo od izvajalca ne samo ogromno tehnično znanje, temveč predvsem izredno notranjo silo kot rezultat popolne čustvene in miselne koncentracije.

Morda ne toliko v Beethovnovi sonati, ki poleg izredno uspelih mest vendarle ni zaživela z vso intenzivnostjo, smo v delih Brahmsa, Prokofjeva in Francka imeli priložnost znova občudovati veliko umetniško potenco tega imenitnega pianista. Izredno trdno in zanesljivo tehnično znanje, ki prihaja do izraza v zelo čistem in jasnem izvajanju pasaž, v klenem, prožnem in bogato diferenciranem udarcu prstov, v pojočem tonu in v mogočnih ter izenačenih akordih — to sijajno tehnično znanje omogoča Jurici Muraiu, da se lahko popolnoma svobodno in nemoteno poglobi v vsebino vsakega posameznega dela in se ves preda čistemu muziciranju. Tako je bila njegova interpretacija Franckovega Preludija, korala in fuge, te čudovite iz čistega in vzvišenega človeškega srca porojene muzike, globoko in vznemirljivo doživetje.



Zagrebški gost Jurica Murai

Violinistka Olga Skalar

Violinistka Olga Skalarjeva je že tretji letošnji absolvent iz razreda profesorja Leona Pfeiferja, kar je vsekakor izredno velik uspeh tega našega odličnega violinskega pedagoga. In ti absolventi niso nikakršni povprečneži: zatrdno sem prepričan o vseh — o Škerlaku, Dimitrovi in Skalarjevi — da se bodo povzpeli zelo visoko med violinsko elito, če se jim bo dala možnost, da se še nekoliko razgledajo po svetu in se izpopolnijo pri svetovnih violinskih mojstrih.

Kar posebno preseneča pri Olgi Skalarjevi, je neverjetna zrelost njenega muziciranja. Ničesar šolskega ni v njeni interpretaciji, ničesar slabo kopiranega in priučenega. Mlada violinistka doživlja muziko s polnim srcem, zato učinkuje njena umetnost tako naravno, tako neposredno, da človeka vsega prevzame. K temu ima še čudovit in zelo izrazen ton in zanesljivo tehnično znanje, tako da njeni igri tudi po čisto obrtniški plati ni kaj prigovoriti. Muzika Händla, Blocha, Prokofjeva — zlasti prvih dveh — je zaživela v interpretaciji Olge Skalarjeve v vsej svoji lepoti in izraznosti. Edino to bi morda lahko rekel o njenem muziciranju, da je nekam preveč enostransko. Njena igra je lepa, svetla, nežna in izrazito žensko občutena: Seveda pa so v umetnosti še drugi, trši in temnejši registri, in te sem v njenem podajanju pogrešal.

Izvrstno, tonsko in izrazno, solistu zelo tenkočutno prilagojeno klavirsko spremljavo je oskrbel Andrej Jarc.

UROS PREVORŠEK

Slovenska filharmonija v Celovcu

Neverjetno, dovršeno...

Vsi glasbeniki so že zbrani na odru, poslušalci so prebrali programe in se polni pričakovanja zleknili v naslonjače. Tedaj se odpro vrata, delavci prineso v dvorano dve dolgi klopi in ju postavijo ob stranske stene. Velika dvorana Doma glasbe je razprodana do zadnjega sedeža. Da dijaki slovenske gimnazije ne bi ostali pred vrati, so jim prinesli v dvorano klopi. Tudi oni naj uživajo kulturni dogodek.

Dogodek, ki je, kot pravi H. Schneider v »Neue Zeit«, vedno vrhunec kulturne sezone v Celovcu: koncert orkestra Slovenske filharmonije iz Ljubljane. Najprej zadone v dvorano valujoči ritmi Tajčevičevih Balkanskih plesov. Bogo Leskovic dirigira brez partiture in brez dirigentske palice, posebljena koncentracija in predanost magiji tonov. Aplavz završi pod raskošne lestence. Vzpostavljen je pristen kontakt med odrom in avditorijem, fluid zaupanja, ki je skoraj otipljiv. Dejana Bravničarja, ki kmalu nato zaigra prve takte Drugega violinskega koncerta Sergeja Prokofjeva, to vzdušje nosi in dviga in mu omogoča nenavadno sproščeno muziciranje. Celovška publika se boji moderne glasbe, toda Prokofjev ima v sebi toliko čustvenega žara, da prebije konvencionalni okus. Med odmorom se sprehajajo ljudje po foyerju s spokojnimi obrazi, polni lepega doživetja in pričakovanja Dvoržakove Pete. Dijaki se zbirajo okrog svojih profesorjev glasbe in prisluškujejo zadnjim razlagam o simfoniji iz Novega sveta.

Po koncertu pripovedujejo člani orkestra, da se jim zdi, da Dvoržakove Pete simfonije zlepa še niso tako dobro igrali kot tokrat. »Nekaj posebnega« je bilo v zraku. Idealna akustika dvorane jim je omogočila bolj sproščeno, nezadržano igranje, bili so brez strahu, da bodo prehrupni. Občinstvo je planilo v navdušeno ploskanje, tu in tam je kdo vstal in stoje aplavdiral, kot da bi hotel še posebej pokazati, kako ga je notranje vzvalovilo, kar je pol ure doživljal. Bogo Leskovic se prihaja priklanjat, toda nihče noče zapustiti dvorane. Končno se odloči in stopi spet na podij. Kar sicer ni običaj pri simfoničnih orkestrih, zahteva celovško občinstvo: dodatek. Da slovanski okvir spored ostane, zaigrajo Ljubljančani Srbsko kolo.

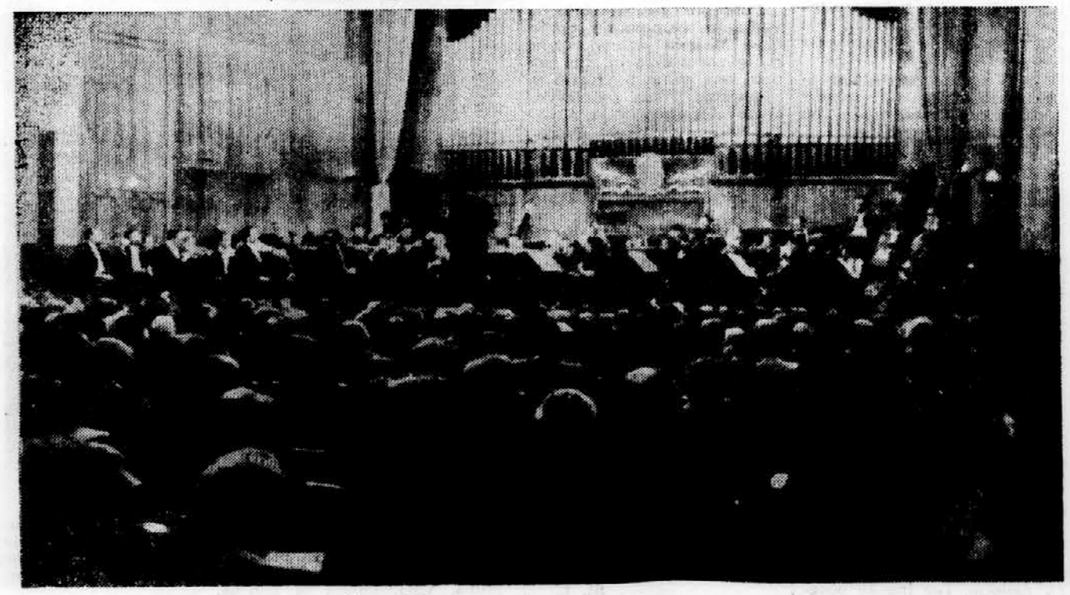
Vso pot od Doma glasbe do palače Deželne vlade dežuje, toda razpoloženje na slavnostnem sprejemu je kljub temu veselo in razgibano. Goste iz Ljubljane pozdravi koroški deželni glavar in s preprostimi besedami pove, kar čutijo vsi prisotni: da kulturna izmenjava med Koroško in Slovenijo naglo in uspešno napreduje, da odločilno prispeva k izboljšanju odnošajev med obema sosednima deželama in da so Celovčani polni hvaležnosti za tako čudovito lep koncert. Direktor Slovenske filharmonije povzame besedo in izrazi svoje zadovoljstvo, ker kulturni kontakti med Celovcem in Ljubljano niso formalnega značaja, temveč pristni umetniški dogodki.

Daleč čez polnoč sede gostje z gostitelji za mizami, obnavljajo poznanstva in sklepajo nova. Rojevajo nove ideje za gostovanja, izmenjavajo povabila. Sodelovanje med dvema sosedoma, ki se je v zadnjih dveh letih tako lepo razvilo, je treba gojiti in razširjati.

V nedeljskih časopisih so objavili kritike koncerta. Kritike? Slavospevi! Celo H. Schneider, ki vedno najde kako maliciozno pripombo, si tokrat ne more kaj, da se ne bi produciral z vso lestvico superlativov svojega repertoarja. »Dovršenost skupne igre in intonacijska čistost orkestra meji na neverjetnost«. Leskovic: »Temperamenten, suveren, silovit dirigent«. Dejan Bravničar: »Violinist evropskega formata, tehnično popolno obvladovanje instrumenta, virtuoznim trikom se je odpovedal, ker mu jih ni treba«. Dvoržak: »To delo se je dvigalo proti nebu kot razcvetelo drevo«...

»Ljubljanski filharmoniki v viharju odobravanja« naslavlja svoje poročilo kritik »Kleine Zeitung« N. J. Leskovica imenuje genialnega dirigenta, o orkestru in solistu pravi, da sta bila dovršena (»Bravničar je Ojstrahov odličnjak!«) »Več kot zaslužen aplavz je bil eruptiven in intenziven«. »Volkswille« prav tako tekmujeta v izrazih navdušenja in poudarjata, kot tudi oba ostala časopisa, da bi se Celovec moral zgledovati pri Ljubljani, kar se tiče skrbi za kulturno življenje in za razvoj umetniških institucij. »Doslej smo samo sprejemali in malo dajali v okviru kulturne izmenjave med Slovenijo in Koroško«...

Slavko Fras



Pred koncertom Slovenske filharmonije v Celovcu



Wayne Hightower



Antonio Palmero



Lorenzo Alocen

Šijaković med nogometno elito

Beograd, 10. maja. — Potem ko je Zagrebčan Matuš dobil mesto med izbranci, ki bodo Jugoslavijo zastopali na svetovnem nogometnem prvenstvu v Čilu (namesto Zvezdana Čebinca), je včeraj zaradi druzinskih zadržkov odpovedal sodelovanje v državni reprezentanci še Vasović. Na njegovo mesto so strokovnjaki poklicali Šijakovića.

Prvenstvo v vajah na orodju

V nedeljo, 13. t. m. bo na Taboru letošnje okrajno prvenstvo v vajah na orodju za mladince in mladinke ter člane in članice vseh razredov (razen zveznega). Tekmovanje bo na letnem telovadišču in v dvoranI.

V nedeljo, 20. t. m. bo prav tako na Taboru letošnje republiško prvenstvo v vajah na orodju, na katerem bodo nastopili vsi, ki bodo na okrajnih tekmah dosegli določeno število točk. Tokrat tudi ne bodo nastopili naši vrhunski telovadci, ki se prav zdaj zase pripravljajo za bližnje državno prvenstvo in svetovni šampionat v Pragi.

Začetek obeh prireditev ob 8. uri.

600 novinarjev na PEA

Beograd, 10. maja. — **Prireditveni odbor letošnjega evropskega prvenstva v atletiki je doslej prejel blizu 600 prijav za akreditirane novinarje, pri čemer niso všteti radijski in televizijski reporterji. Največ tujih novinarjev bo iz Zah. Nemčije (64), Francije (49) in Svedske (36).**

Obvestilo obiskovalcem Okrešlja

V dneh 11., 12. in 13. t. m. bodo na terenih okrog Okrešlja smučarska tekmovanja sindikatov delavcev tiska in papirja Slovenije. Zato prireditveni odbor sporoča, da bodo v teh dneh ročišča doma docela oddana in ne bo prostora za ostale obiskovalce. Toliko v uvidevno ravnanje!

Prireditveni odbor

VČERAJ POPOLDNE SO PRISPELI V LJUBLJANO ŠPANSKI KOŠARKARJI REALA

»Vaša košarka je dobra«

je ob prihodu v Ljubljano izjavil vodja gostov in prvi blagajnik Reala R. SAPORTA

LJUBLJANA, 10. maja. — »Nocoj bi radi trenirali na istem igrišču in ob isti uri, kot bomo v soboto igrali proti Olimpiji,« je poskrbel za prvo stvar, ko je danes popoldne prispel v Ljubljano na čelu košarkarske ekipe Reala iz Madrida, vodja njihove skupine in glavni blagajnik Reala, Raimundo Saporta. — »Potovali smo z letalom iz Madrida do Pariza, od tam pa dalje z vlakom,« je v razgovoru ugotovil g. Saporta ter dodal, da so potovali dobro, čeravno so, razumljivo, nekoliko utrujeni. Glede napovedanega prihoda že v sredo, pa je odvrnil, da je bila to verjetno le pomota pri obveščanju. Na vprašanje o morebitnih prvih vtisih od jugoslovanske meje v Sežani do Ljubljane, se je zasmejal in menil, da razen slabega vremena in stika s carinIki, ki pa je bil povsem normalen, še ne more govoriti o kakih posebnih vtisih.

Pač pa je v nadaljnjem razgovoru glede tega, če že pozna jugoslovansko košarko, potrdil, da je gledal jugoslovanske košarkarje že na evropskem prvenstvu v Beogradu. »To je dobra košarka«, je zatrdil. V tej zvezi je tudi dodal, da je prišla ekipa Reala v Ljubljano v kompletni postavi, kajti borba bo trda. »Skupno je prišlo enajst igralcev, trener, dva funkcionarja in pet novinarjev. »Na vprašanje, koliko tujcev igra v njihovi ekipi, je potrdil, da bosta razen devetih Špancev nastopila v Ljubljani tudi oba ameriška igralca njihovega moštva Wayen Hightower in Stanley Morrison.

Ko se je v razgovoru zaradi večernega jedilnika pridružil še Realov trener Pedro Ferrandiz, ki je bil nedavno glede na priprave za sedanjo tekmo že v Ljubljani, pri čemer je imel tudi priložnost videti tekmo med Olympio in Beogradom, je le-ta vtis Špancev o Olympiji dopolnil: »Takratno tekmo je sicer nekoliko oviral dež, vendar je po mojem mnenju Olympia moštvo evropskega razreda. Med posamezniki je zlasti Daneu igravec mednarodnega formata, pa tudi Kandus je nevaren . . .«

Nasploh pa so Španci tokrat prvič v Jugoslaviji. »Tako bo to tudi prvo srečanje med našima dvema moštvoma in zaradi tega ne bi hoteli ničesar reči o izidu sobotne tekme«, je nadaljeval Raimundo Saporta. »Kdo bo prišel v finale, še ni prav nič gotovo. Olympia je vsekakor močno moštvo in zaradi tega bi lahko kaj več govorili šele po sobotni tekmi, ko se bosta ekipi že spoznali.«

Na vprašanje, če jih ljubljansko odprto igrišče in usnjena žoga ne bosta ovirala, je vodja Španske skupine odvrnil, da so sicer doma res bolj vajeni na pokrita igrišča in na gumijasto žogo, da pa se je treba privaditi na vse. Prav zaradi tega so tudi hoteli čimprej začeti s treningom. »Kaj pa, če ne bo prenehalo deževati,« se je pozanimal, kajti v nedeljo dopoldne moramo brezpogojno odpotovati; vlada nam je dala dovoljenje samo za tridnevno bivanje, razen tega pa so trije igravci še vojaki . . .«

V Madridu bo Olympia igrala z Realom povratno tekmo v velikem ali malem pokritem stadionu. »Za zdaj še ne vemo, če bomo lahko dobili v ta namen veliko Palačo športov, ki sprejme 12.000 gledalcev; sicer pa bomo igrali v mali pokriti dvorani za 3.000 gledavcev.« Dodal je, da je za košarko v Španiji veliko zanimanje, čeprav sicer košarko po popularnosti nogomet še prekaša. »Žal smo zadnjič v Amsterdamu izgubili finalno nogometno tekmo za evropski pokal z Benfico. Igrali so res odlično, a poraz je bil vendar za nas presenečenje.«

V zvezi z bivanjem v Ljubljani in željami, da bi se dobro počutili, je vodja Reala izrazil zadovoljstvo, da so prispeli na obisk v Jugoslavijo, in tudi željo, da bi po predlogih domačinov pogledali to ali ono siceršnjo zanimivost, vendar je ponovno naglasil, da je časa malo, da je vreme slabo in da je njihova glavna naloga pač tekma. *B. P.*

RAZGOVOR S TRENERJEM OLIMPIJE KRISTANČIČEM

Negotovost do zadnjega

Košarkarjev Olimpije kajkaj ni bilo ob prihodu Špancev na ljubljansko železniško postajo. Fantje so že več dni namreč na skupnih pripravah v Medvodah, v Ljubjano pa prihajajo le na trening ob večernih urah.

Kako veliko je zanimanje za ta pomemben dogodek pod koši dokazuje že sinočnji obisk številnih gledalcev v Tivoliju, ki so z zanimanjem spremljali vsakodnevni potek vadbe pod vodstvom trenerjev inž. Borisa Kristančiča in prof. Milutina Pavlovića. Čeprav se s takih vadbenih potez ne da določneje presojati sposobnosti posameznih igravcev, pa vendar bi na splošno lahko dejali, da je moštvo Olimpije ta čas morda v najbojši formi, kar kažejo nazadnje tudi vse osvojene točke v zadnjih treh kolih državnega prvenstva.

Trenerja Kristančiča, ki je v Italiji gledal tekmo Real : Ignis, so zvedavi privrženci košarke kajpada vsevprek vprašavali o igri slovitega španskega moštva, o njegovih posameznih igravcih, zlasti pa o visokem centru Hightowerju ipd. — Glede pravilnih odgovorov sem tokrat res v zadregi, — je dejal trener Kristančič, — kajti naša ekipa ima prvič v dosedanji karieri opravka s popolnimi profesionalci, katerih način igre ne gre presojati z merili vseh dosedanjih tujih moštev, s katerimi so se srečevali Ljubljančani doma in zunaj. Treba je vedeti, da so igravci Real Madrida poklicni košarkarji in se zato znajo vse drugače lotevati posameznih nalog kakor amaterji. Našim fantom je košarka za zabavo, razvedrilo in veselje in zato imajo pred tekmo, med igro in tudi pozneje čisto samosvoje občutke — zanos, živčno napetost, polet, malodušnost itd. Skratka, to so precejšnji psihološki činitelji, ki jih moramo upoštevati prav za jutrišnji veliki dogodek. Odveč bi bilo zato razpravljati o ostalih kvalitetnih sposobnostih mojih varovancev, ki utegnejo jutri navdušiti številne gledalce, obenem pa presenetiti, kolikor bodo seveda znali vskladiti vse te že omenjene psihološke razlike. Če se jih bo lotila pretirana nervoza, oziroma da bi se je otresli že po uvodnih zamahih, tedaj lahko računamo na uspeh. Vsekakor bo borba zelo trda.

Upam, da nas tekmovalna sreča v tej pomembni tekmi ne bo zapustila, pri čemer seveda trdno računam na izdatno pomoč naših zvestih privržencev — je zaključil razgovor naš sobesednik. (stl)

SVETOVNO PRVENSTVO V SPEEDWAYU

IZBIRNE DIRKE V OSIJEKU

Na dirkališču v Osijeku bodo pojutrišnjem mednarodne kvalifikacijske tekme v speedwayu: na izločilnem svetovnem conskem prvenstvu bodo poleg štirih Jugoslovanov tekmovali tudi znani zastopniki iz Poljske, ČSSR in prvič tudi iz Sovjetke zveze. V seznamu prijavljenih dirkačev so: Pavel Waloszek, Jan Kustak, Henry Zyto, Stanislav Tkocz, Florijan Kapla, Marjan Kaiser (Poljska), Igor Plehanov, Neritov Vsjevolov (SZ), Anton Švab, Karl Pruša, Stanislav Kubiček in Bohumil Rendek (CSSR). V jugoslovanski ekipi so: Drago Regvart, Jože Visočnik, Franc Babič in Damjan Klasnetič.

Konkurenca v Osijeku bo torej izredno huda; plasma kadega našega tekmovalca med prvo osmorico in s tem v nadaljnje kvalifikacije bi bil zelo lep uspeh. **H.**



Španski gostje po prihodu na ljubljansko železniško postajo.



Pohod »Ob žici« je najbolj priljubljena prireditev, s katero se spominjamo in proslavljamo herojsko borbo našega glavnega mesta med okupacijo. Prizor je s cilja na lanskem tekmovanju.

POHOD TOVARIŠTVA IN SPOMINOV

Rok za prijave podaljšan

Ljubljana, 10. maja. Kljub temu, da je rok za prijave že potekel, dobiva prireditveni odbor za partizanski pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« še vsak dan kopice pisem. Med drugimi so prijavili dve ekipi tudi taborniki iz Skopja.

Letos so morali zavrniti več kot 700 prijav za ekipe, ki so se nameravale udeležiti množičnega pohoda, ki ga pa letos ni. Odklonili so tudi prijave pionirjev iz Dolskega in Kamnice pri Mariboru, ki so se prijavili kar za tekmovalni pohod. Seveda je zanje taka preizkušnja še pretežka.

Zanji spisek prijav je tale: 49 štafet srednješolske in vajenske mladine za progo 5 x x1000 metrov, 25 ženskih in 119 moških ekip za tekmovalni pohod. Prireditveni odbor je sklenil, da bo sprejemal prijave do začetka tekmovanja. Seveda morajo biti vsi tekmovalci zdravniško pregledani, tekmovati pa ne smejo pionirji in pionirke.

Ljubljanski pionirji bodo imeli v nedeljo ob žici svoje pohode. Organizirali jih bodo po posameznih občinah na onih odsekih proge, po katerih imajo patronate pionirski odredi.

Kurirji iz vse Slovenije — skupno jih bo okrog 40 — bodo že šesto leto zapored prikorakali v Ljubljano z zastavami in partizansko pesmijo. Večji sprejem bodo imeli v Škofji Loki, v Ljubljani pa bodo položili vence pri Urhu in v Gramozni jami. **S.**

VSEM UDELEŽENCEM POHODA

»OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE – 1962«

Razen navodil tekmovalne komisije, ki ste jih prejeli, objavlja Odbor za partizanski pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« dokončna organizacijska navodila, s katerimi naj se seznani vsak tekmovalec.

INFORMACIJSKA SLUŽBA:
Informacijska služba bo poslovala v soboto, 12. maja, na glavni železniški postaji od 16. do 24. ure in v nedeljo, dne 13. maja, od 6. do 9. ure; v pisarni Slovenske filharmonije — Trg revolucije — pa v soboto, 12. maja, od 16. do 20. ure in v nedeljo, 13. maja, od 6. do 18. ure.

V obeh informacijskih pisarnah dobe vodje tekmovalnih ekip vsa ustna navodila v zvezi s pohodom (prenočišča, garderobe, startne številke, prevozi na start, zbirališčna mesta, sanitetna služba, opis proge, zaključna prireditev).

PRENOČIŠČA:
Prenočišče so rezervirana za vse tekmovalce in tekmovalke, ki so jih naročili pri oddaji prijave. Vodje ekip bodo dobili napotila v informacijski pisarni na glavni železniški postaji.

DELITEV STARTNIH STEVILK:
Startne številke bodo prejeli vodje ekip proti predložitvi kartona, ki so ga prejeli že po pošti, v stavbi Slovenske filharmonije na Trgu revolucije v soboto, 12. maja, od 16. do 20. ure in v nedeljo, 13. maja, od 6. do 8.30 dopoldne. Vodje ekip bodo hkrati prejeli tudi ves ostali material, ki je potreben udeležencem pohoda. Po končanem tekmovanju je potrebno takoj po prihodu na cilj obvezno oddati tekmovalne številke kovaričem, ki bodo pobirali te številke in hkrati delili spominske značke letošnjega pohoda.

GARDEROBA:
Garderobe za vse tekmovalce in tekmovalke so rezervirane v gimnaziji — Šubičeva ulica.

ZBIRALIŠČE:
Od bližine garderob v Šubičevi ulici bo vozil avtobus na startno mesto tekmovalce in tekmovalke od 8. do 9. ure dopoldne. Avtobus, ki bo razvozil tekmovalce za štafeto 5x1000 m na posamezna mesta predaj, bo odpeljal izpred gimnazije v Šubičevi ulici ob 9.15. V avtobus vstopijo samo tekmovalci, ki prevzamejo štafetno palico na predajah. Prvi tekmovalci, ki startajo s Trga narodnih herojev, morajo sami oditi na startno mesto.

ZDRAVSTVENA SLUŽBA:
Tekmovalci, ki bodo potrebni prve pomoči, naj se obrnejo na najbližjo sanitetno ekipo, oziroma prosilce sanitetne pomoči, ki bodo vzdolž proge. Zdravniki na postajah prve pomoči so upravičeni izločiti izčrpane tekmovalce, s čimer se ekipa izloči iz nadaljnjega tekmovanja. Po prihodu na cilj naj se tekmovalci, ki bodo potrebovali prvo pomoč, obrnejo na zdravstveno službo, ki bo na cilju.

UMIVALNICE IN TUŠI:
Za tekmovalce bodo na razpolago umivalnice in tuši na Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje Ljubljana — Miklošičeva cesta 22.

ZAKLJUČEK TEKMOVANJA:
Proglasitev, rezultatov in razdelitev spominskih plaket zmagovalnim ekipam tekmovalnega pohoda za prve tri ekipe tekmovalnega pohoda moških na 25 km in ZB na 25 km, ženskih ekip in ZB na 15 km ter štafet srednješolskih in vajenških šol na 5x1000 m — bo ob 17. uri v veliki dvorani Slovenske filharmonije.

Tehnična navodila so tolmačena v razpisu VI. partizanskega pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane« za leto 1962 in v navodilih, ki jih je izdala tekmovalna komisija.

Do sobote, 12. maja, se za vse informacije obračajte na pisarno odbora, Komenskega ulica 7, telefon 32-044.

ODBOR
za partizanski pohod
»Ob žici okupirane Ljubljane«

TURNIR KANDIDATOV ZA SVETOVNEGA PRVAKA

Fischer:Korčnoj 0:1

Curacao, 10. maja. — Rezultati V. kola turnirja kandidatov za svetovno šahovsko prvenstvo: Fischer — Korčnoj 0:1, dr. Filip — Talj 0:1, Geller — Keres remi, Benkö — Petrosjan remi. Stanje po V. kolu: Benkö, Geller, Keres, Korčnoj, Petrosjan 3, dr. Filip 2, Fischer, Talj 1,5.

Najzanimivejša partija petega kola Fischer — Korčnoj je potekala v znamenju velikega boja v Pirčevi obrambi. Korčnoj je že v 13. potezi žrtvoval trdnjavo in dva kmeta za dve figuri. Fischerjeva poteza je bila izredno težka, ko je v nadaljevanju izgubil še figuro. V 33. potezi je ameriški velemojster podpisal predajo, ker je imel Korčnoj v lahko dobljeni končnici tri kmete prednosti.

Na vrhu lestvice je po petem kolu kar pet velemojstrov: Benkö je z belimi figuramI kmalu remiziral s Petrosjanom, pa tudi sovjetski derby Geller — Keres je minil brez zapletov. Mihail Talj je s črnimi figurami premagal dr. Filipa. Številni remiji vodeče petorice pa opozarjajo, da ni izgubil možnosti za prvo mesto niti Talj, ki je končno zabeležil prvo zmago. Neporaženi so še Geller, Keres, Korčnoj in Petrosjan.

Čegar – 51,35 m z diskom

Sarajevo, 10. maja. Na atletskem tekmovanju klubov Bosne in Sarajeva je član študentskega društva Bosne Čegar vrgel disk 51,35 m daleč. Če bo ta nadarjeni atlet še naprej v tako imenitni formi, bo prejkone uvrščen v reprezentanco za septembrski evropski šampionat v Beogradu.

TURNIR V SKOPJU

Skopje, 10. maja. — Jutri se bo tukaj začel mednarodni odbojkarski turnir z udeležbo moških in ženskih ekip Bolgarije, Madžarske in Jugoslavije.

MEDNARODNO PRVENSTVO ITALIJE V TENISU

Jovanović premagal J. Fraserja

Rim, 10. maja. Na mednarodnem prvenstvu Italije v tenisu so včeraj odigrali nekaj iger iz šestnajstinke finala v tekmovanju posameznikov ter prve partije med moškimi pari. Jugoslovanska dvojica Jovanović — Pilić je zmagala nad manj znanim avstralskim parom Haghes-Holland 6:2, 6:4, 7:5. V današnjem II. kolu pa je francoski reprezentant Grinda z zastopnikom južnoafriške unije Drysdaleom premagal jugoslovansko dvojico 6:8, 9:7, 6:1, 2:6, 6:4. V tekmovanju posameznikov so se trije najboljši Avstralci — Fraser, Laver in Emerson plasirali v osmino finala.

V osminko finala se je plasiral tudi jugoslovanski prvak Jovanović z zmago nad Avstralcem J. Fraserjem 6:4, 5:7, 6:4, 6:0. To je včeraj uspelo še mladima Avstralcema Woodcocku in Stollu.

OB »TEDNU DRŽAVNE VARNOSTI«

Danes ob 18 šahovski dvoboj v Domu Maksa Perca JLA : DSNZ (na 30 deskah), jutri ob 8. množični tekmovalni pohod s streljanjem. 8.40 patruljno tekmovanje ekipa Smarne gore z motorji, ob 9 nogometni turnir, ob 9 streljanje z zračno puško, ob 10 tekmovanje v odbojki, ob 10 tekmovanje v balinanju, ob 15 tekmovanje v kegljanju na kegljišču Doma Maksa Perca — Kotnikova ulica, ob 14. uri objava rezultatov.

Vsa tekmovanja, razen kegljanja bodo na stadionu šole DSNZ v Rozmanovem gaju pod Smarno goro.

DRUGA KOŠARKARSKA LIGA SE ŽE ZAPLETA

NIČ DOBREGA ZA SLOVENSKE EKIPE

Tretje kolo druge zvezne lige pod koši ni prineslo nič dobrega slovenskim ekipam. Vse kipe razen Ljubljane so šle z igrišča sklonjenih glav. Pravzaprav presenetljivo, saj bi bile morale po vseh teorijah ostati v naši republiki vsaj še štiri točke. Stara garda včasih odličnih košarkarjev Jugomontaže — ne pozabimo, da so se nekoč uspešno uveljavljali v zvezni ligi — je s Pasaričem na čelu ugnala Slovana, ki je imel v tej tekmi prednost domačega igrišča in občinstva. Slovanovci so se po izrednem uspehu v Slavonskem Brodu pokazali tokrat v medli luči. S tem porazom pa so si prisluži li za teden dni, če ne celo za več, zadnje mesto na tabeli. Triglav je s slabo taktiko omogočil nasprotniku, da je Radnički vodil že od prve polovice prvega polčasa. Triglav razen ostre igre in lepih Petričevih metov ni pokazal ničesar, kar bi bilo lahko za nadaljnjo spodbudo. Mariborčani so si na Reki morda močno poslabšali položaj. Ko bi morali odigrati podaljšek, pa čeprav pristransko dosojen, so se odločili za odhod iz igrišča. (Mariborčani vedo povedati več o tem; berite prispevek na drugem mestu. Op. ur.) Edino Ilirija v tem kolu nismo pripisovali zmage. Rezultat je zadovoljiv, lahko pa bi bil še boljši, saj so se Ilirjani v 14 minuti drugega polčasa približali domačinom za en sam koš. Najmanj naporov so v tekmo vložili košarkarji Ljubljane, ki pa so dobesedno »povozili« simpatično moštvo Elektrostroja iz Zagreba. Na tej tekmi smo bili priče tudi prvi izključitvi igralca zaradi ugovarjanja sodniku. To komaj »slavno« prvenstvo je dosegel Tavčar. Razvrstitev na lestvici je prav zanimiva. Med Ljubljano in Ilirijo se je na drugo mesto vrinil Split, letošnji veliki favorit.

LESTVICA

Ljubljana	3	3	0	+56	6
Split	4	3	1	+47	6
Ilirija	3	2	1	– 1	4
Triglav	3	2	1	– 3	2
Maribor	2	1	1	– 4	2
Radnički	3	1	2	– 7	2
Jugomontažno	4	1	3	– 15	2
Kvarner	2	1	1	– 24	2
Elektrostroj	3	1	2	– 28	2
Slovan	3	1	2	– 32 mč	2

PET ČLANIC »INDUPLATI« MRZLIČNO PRIČAKUJE NEDELJSKI START »OB ŽICI«

ZELO VESELE SMO NASTOPA

Predilni in tkalni stroji so z enakomernim udarjanjem narekovali upravljavkam živahen tempo dela. Beseda »učinek« je tudi za delavke v Induplati v Jaršah misel, ki nikdar ne zamre. Čas je zanje zlato, smo ji dejali, pa jih zato res ne kaže odtegovati, mar ne? Toda kaj, ko človek, ki se ukvarja z našim poklicem, ne more biti zmeraj »obziren« do vseh, če želi opraviti nalogo, za kakršno je »padlo« naročilo.

No, sicer pa se nismo znašli v nobenih težavah, saj je vodaja oddelka že dobro vedel po kaj smo prišli; še ponosen je na svoje mlade varovanke, da bodo tokrat tretjič sodelovale na pohodu »Okrog žice okupirane Ljubljane«. Predlanskim so se udeležile množičnega, lani pa tekmovalnega pohoda v teku na 15 kilometrov in se med 29 ekipami uvrstile kot sedme v končni razvrstitvi.

To je bil nedvomno lep uspeh zanje, tembolj, ker vemo, da je bila konkurenca huda in so imele mnoge ekipe dosti več časa za vadbo pa tudi pogoje, kakor te naše tkalke in predilke iz Jarš, ki se v prostem času posvečajo še delu v tovarniški gasilski četi.

V pisarni vodje kadrovsko-splošnega oddelka Ivana **Deržiča**, ki je pristojen tudi za požarno varnostno službo, je shranjeno med drugim tudi pomembno odličje te gasilske čete. »Priznanje in zahvala za udeležbo in doseženo prvo mesto na tekmovanju gasilskih enot tekstilne stroke iz vse Slovenije izreka gasilsko društvo Mariborske tekstilne tovarne. Enak uspeh so jarški gasilci ponovili tudi lani v Tržiču. Kaj pa letos? Ne skrivajo upanja, da ne bi še tretjič osvojili najvišje lavorike, saj bo odločilni spopad



Poveljnik jarške gasilske čete in vodja tekmovalne ekipe Ivan Majhen

vseh enot v Jaršah, 24. prihodnjega meseca. Lep prehodni pokal bo ostal v pravih rokah bržčas za zmeraj!

Zato ni nič čudnega, da je v tovarni tudi te dni čutiti mrzlično vrvenje kakor pred velikimi prazničimi dogodki. — Žal tokrat ni bilo dovolj časa za trening in se zato nič kaj dobro ne počutimo pred nedeljskim nastopom — je dejala »najstarejša« in najbolj izkušena predica (26 let) Vida **Hren**. — Glede na to, da ima vaša ekipa že nekaj koristnih izkušenj s »Pohoda«, pa le ni treba biti malodušna — smo ugovarjali zgovorni Hrenovi, ki se je na to pripombo le poredno smehljala, kakor da je s tem »taktičnim »opravičilom želela prikriti prave načrte.

Kako pa je bilo lani?

— No, hudega res ni bilo! Najteže se mi je zdelo tedaj: tik preden je dal starter znak z zastavico. Po prvih negotovih korakih smo se kmalu ujele v pravilen tempo in nazadnje nam je le uspelo poloviti nekaj ubežnic, s katerim smo se potem prerinile v ospredje. Časomerilci so izmerili čas maratonskega teka: 1:52,50. Upam, da bomo tudi tokrat upravičili zaupanje našega kolektiva, pa čeprav so bile priprave bolj ali manj premalo smotrne. Napak se mi zdi, da bi v zadnjih dneh pred startom s pospešenim treningom skušale nadomestiti zamujene kilometre, kakor to sodijo nekatere tovarišice v ekipi. Samim sebi moramo dajati korajžo, pa bo šlo! —

Kaj pravjo ostale članice ekipe za tekmovalni pohod?

Tončka **Hosta**, stara 23 let, tkalka že dve leti:

»Nisem prav pri močeh, vendar se bom potrudila na vso moč za čim boljši rezultat in uspeh ekipe.«

Milka **Ogrin**, stara 24 let, že 5 let pri tkalskih strojih:

»Premalo kilometrov imam v nogah, zato me malce skrbi. Želim da bi ob stezi videli čimveč tovarišev in tovarišic z naše tovarne, ki bi me spodbujali in mi pomagal prestati morebitne krize.«

Lojzka **Novak**, stara 23 let, ki je tri leta v tovarni:

»Uvodnih korakov od starta se ne bojim, pač pa ne vem prav, kako bo s poslednjimi kilometri. Upam pa, da mi le ne bo pošla sapa . . .«

Karla **Mijoč**, stara 18 let, dve leti pri delu v tej hiši:

»Zelo se veselim nastopa v nedeljo, ker me še posebej veseli atletika, pa čeprav se nisem z njo ukvarjala kdo ve kako. Kot najmlajša med petorico bi rada ostalim članicam ekipe vlivala čimveč korajže.«

Poveljnik gasilske čete in vodja te tekmovalne ekipe Ivan **Majhen** dobro pozna svoje varovanke in jim zaupa, one same pa imajo v njem marljivega sodelavca, svetovalca in učitelja, zlasti pri vadbi v gasilski stroki. Pravi, da priprave za pohod niso brez haska niti za vso gasilsko četo, saj morajo biti člani zmeraj fizično kar se da pripravljeni za moberitne akcije, če bi se kaj primerilo. — To pot bom odpeljal v Ljubljano samo teh pet deklet, kajti lani sem imel nevšečnosti, ker se šesta kot rezerva kljub vsemu ni dala prepričati, da ne bi tudi ona odšla na progo. —

Ko smo si ob slovesu segli v roke, smo vsem brali z obraza pravzaprav eno in isto: hvaležnost za obisk in prijeten pomenek, hkrati pa trdno zavest, da bo ta gasilski kvintet žanak na nedeljskem pohodu dal vse iz sebe in tudi po tej plati skušal prispevati delež k ugledu industrijskega kolektiva Induplati.

St. L.



Med številnimi udeleženkami letošnjega — šestega — partizanskega pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane« bodo tudi simpatična dekleta prostovoljne industrijske gasilske čete iz tovarne »Induplati« v Jaršah. Od spodaj navzgor: Milka, Vida, Lojzka in Tončka.

PO KOŠARKARSKEM DVOBOJU S KVARNERJEM

Mariborčani prepričani o zmagi

Poročila o nedeljski tekmi II. zvezne košarkarske lige na Reki med domačim »Kvarnerjem 60« in »Maribo rom« bravcem ni povsem razčistilo vprašanja, kako je bilo pravzaprav s končnim izidom. Nekateri so namreč pisali, da se je vodstvo »Maribora« pritožilo, kar pa ni res. Zato smo se obrnili na enega izmed zastopnikov košarkarskega kluba »Maribor«, ki je gledal tekmo na Reki, naj pojasni, kaj se je dogajalo na njej in kako je s tem spornim vprašanjem. Povedal je naslednje:

»Maribor sploh ni vložil protesta, ker mu tega tudi ni bilo treba. Tekma se je namreč končala z rezultatom 60:59 za naše moštvo in je sedaj stvar »Kvarnerja 60«, da ev. vloži pritožbo. Res je namreč, da sta sodnika priznala zmagoviti koš, ki ga je dosegel naš igralec Mandl s kazenskega meta. Zapisnikar je koš tudi vpisal v zapisnik (op.: o tem smo se lahko prepričali na lastne oči), a ga je pozneje prečrtal. To pomeni, da je s tem sam zapisnikar priznal, da je bil koš dosežen pravilno. Sicer pa v začetku tega niti ni zanikaval, ampak šele pozneje pod vplivom funkcionarjev domačega moštva. Izgovarjal se je namreč, da je dal s pisčalko znak za konec tekme pred sodnikovim žvižgom, pa ga sodnik verjetno ni slišal. Tudi če bi bilo to res, je imel zapisnikar pred in celo med prvim in drugim izvajanjem kritičnega meta dovolj časa, da bi bil opozoril sodnika.«

Mariborčani torej vztrajajo pri svojem, da so tekmo odločili zase, spričo vseh navedenih okoliščin menda pa drugače ne bo mogla odločiti niti tekmovalna komisija. -eid.

— — —

Pripomba uredništva: Pol ure po tekmi so se sestali delegat, sodnika in funkcionarji Kvarnerja, razveljavili Mandlov koš in zahtevali, naj Maribor igra podaljšek, češ da je rezultat po razveljavljenju koša 59:59. Vodstvo »Maribora« pa v to ni privolilo.

Mali oglasi

POTNIŠKA in tovorna vozila od socialističnega sektorja ugodno kupuje »AGENCIJA BEOGRAD«, Dositejeva 21/III, telefon 22-202. 2757-3

ZAMENJAM dvosobno stanovanje Maribor — Ljubljana za enako. Pismene ponudbe pod »Maribor Ljubljana«. 5998-6

PRODAM dve omari, sobno in kuhinjsko kredenco, električ[illegible] 80 l bojler, Vrhovšek, Resljeva 13. 5934-4

V[illegible] ali DKW 61-62 kupim takoj. Ponudbe pod »Gotovina«. 5990-3

ČISTOKRVNE FOKSTERIERJE, 9 tednov stare, krasne barve, prodam, Zitnikova 6. 5976-4

NUJNO IŠČEM prazno sobo v bližini trolejbusne postaje. Ponudbe pod »Večje posojilo«. 5922-6

KUPIM NOV ali malo rabljen Fiat 1100 ali druge znamke. Ponudbe pod »V gotovini.« 5895-3

PRODAM ZELO DOBER koncertni klavir. Ponudbe pod »Klavir«. 5956-4

PRILOŽNOSTNO dopoldansko delo sprejmem. Ponudbe pod »Vestna«. 5930-2

SOBO IN HRANO nudim upokojenki ali vdovi okoli 50 let za pomoč v gospodinjstvu k eni osebi. Ponudbe pod »Center« v ogl. odd. Dela. 5936-6

PRODAM jedilni pribor za 6 ali 12 oseb, nerjaveč, odlične kakovosti, nov, Šaranovičeva št. 4. 5938-4

NAJDITELJA ženske ure prosim, da jo odda proti nagradi na naslov: Sindič Zdenka, trg nilad. del. brigad 2. 5942-8

PRODAM GUMI VOZ, 16 col. Cerklje 116, Gorenjsko. 5943-4

DVA MIRNA ŠTUDENTA iščeta sobo s septembrom. Plačata čez poletje. Ponudbe pod »September«. 5921-6

PRODAM OPEL KARAVAN 58. Ponudbe pod »Karavan 58«.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejmem takoj, starejšo ali začetnico. Plača dobra. Dam tudi stanovanje in hrano za pomoč pri gospodinjstvu. Odvetnik Lokar, Ljubljana, Moše Pijadejeva 6. 5923-1

Razpisi

RAZPISNA KOMISIJA Zavoda LRS za transfuzijo krvi v Ljubljani, Šlajmerjeva ul. 6, razpisuje prosto delovno mesto

REFERENTA v personalni in splošni administraciji. Pogoj srednješolska izobrazba, popolno obvladanje splošne administracije in strojepisja. Pismene ponudbe pošljite Upravi zavoda. Razpis velja 15 dni. 3795-R

KOMISIJA za uslužbenske zadeve občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Bežigrad, razpisuje delovno mesto:

REFERENTA ZA PROMET s srednjo strokovno izobrazbo.

Pismene in kolkovane ponudbe z življenjepisom in podatke o izobrazbi ter strokovni praksi naj kandidat vloži pri občinskem ljudskem odboru Ljubljana-Bežigrad, do vključno 26. 5. 1962. R-3806

KOMISIJA za razpis mesta direktorja občinskega ljudskega odbora Trbovlje razpisuje mesto

DIREKTORJA Rudnika rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik.

Pogoji: Rudarska ali ekonomska fakulteta z večletno prakso v večjih rudnikih;

srednja strokovna izobrazba pod pogojem, da je bil prosilec daljšo dobo uslužben na vodilnem položaju v rudnikih, pri organih oblasti ali pri družbenih in političnih organizacijah.

Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Stanovanje priskrbljeno.

Nastop službe 1. julija 1962.

S 50 din kolkovane ponudbe s kratkim življenjepisom predložite Komisiji ObLO Trbovlje v 15 dneh po objavi v »Delu«. R 3800

»AGROSTROJ«, Ljubljana sprejme

AVTOLIČARJA in TAPETNIKA.

Nastop službe takoj. R 5940

KMETIJSKA ZADRUGA LOGATEC razpisuje prosto delovno mesto

TRAKTORISTA s traktorskim izpitom. Samsko stanovanje zagotovljeno. Ponudbe sprejema uprava do 20. maja 1962. R 3796

GOSTINSKO podjetje v Ljubljani sprejme

KLETARJA in KUHINJSKO BLAGAJNIČARKO.

Pismene ponudbe z opisom dosedanje zaposlitve oddajte v oglasnem oddelku pod »Restavracija«. R-3793

PODJETJE »Naravni kamen« — Ljubljana, Moša Pijade 32 sprejme takoj ali po dogovoru

2 KAMNOSEKA,

izučena ali priučena. Interesenti naj se zglasé v podjetju. —R 3792

INDUSTRIJSKI BIRO — Ljubljana, Parmova 33 sprejme v službo

KURIRJA

Pogoj: odsluženi vojaški rok in

SNAŽILKO

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe z življenjepisom ali pa naj se osebno zglasijo v sekretariatu podjetja. R 3789

UPRAVNI ODBOR oz. komisija za sklepanje in odpovedovanje del. razmerij pri LIK, podjetje za ekonomsko propagando in publicistiko, Ljubljana, Titova 50, razpisujeta naslednja prosta delovna mesta:

1. **ŠEFA računovodstva,**
2. **FINANČNEGA knjigovodje,**
3. **OBRATOVNEGA knjigovodje,**
4. **MATERIALNEGA knjigovodje.**
5. **SALDAKONTISTA.**

Pogoji: pod 1. visoka ali srednja strokovna izobrazba z najmanj 5 let prakse na takem mestu, pod 2., 3. in 4. — srednja strokovna izobrazba z najmanj 5 let prakse pod 5. — srednja strokovna izobrazba in praksa.

Nastop mogoč takoj ali pa po dogovoru. Osebni prejemki po Pravilniku. Pismene ponudbe pošljite na naslov: LIK, Ljubljana, Titova c. 50. R 3794

MARIBOR

DEŽURNA LEKARNA:

Petek, 11. maja 1962: lekarna »Melje«, Meljska c. 2

KINO:

UNION: amer. vistav. film: HUDICEV UCENEC

PARTIZAN: nemški film: SLUČAJ INŠPEKTORJA SIRDINGA

UDARNIK: jugoslov. film SERVISNA POSTAJA.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE:

Petek, 11. maja, ob 15. uri: Mrožek: POLICIJA, Red LMS — Popoldanski.

»ŠIPAD« — preduzeće za izvoz drveta — PRODAJALNA — KRANJ

CENJENE STRANKE,

ki imajo pri poslovalnici **ŠIPAD v Kranju** kakršnekoli zahtevke v denarju ali blagu, prosimo, da jih najkasneje v enem mesecu pismeno sporoče poslovalnici v Kranju. Po preteku enega meseca poslovalnica zapoznelih reklamacij ne bo upoštevala.

ŠIPAD — POSLOVALNICA KRANJ. 3742

SATURNUS

KOVINSKO PREDELOVALNA INDUSTRIJA EMBALAŽA - AVTOOPREMA, LJUBLJANA

LJUBLJANA-MOSTE

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

- **šefa izvozno-uvoznega oddelka**
  z daljšo prakso na podobnem delovnem mestu, z izpitom za upravljanje poslov v zunanji trgovini. — Potrebno je znanje dveh tujih jezikov (angleščina in francoščina)
- **strojne inženirje in strojne tehnike**
  z daljšo prakso za pripravo dela in konstrukcijo
- **samostoj. korespondenta**
  z znanjem angleškega in francoskega jezika
- **kovinostrugarje**
- **rezkalce**
- **orodne in strojne ključavničarje**

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite ali se osebno zglasite v **KADROVSKEM ODDELKU PODJETJA.** 3799

UPRAVNI ODBOR

ELMA

TOVARNA ELEKTROMATERIALA — ČRNUČE,

RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO

pomočnika glav. direktorja

POGOJI:

fakultetna izobrazba strojne ali elektro stroke in petletna praksa v sorodnem proizvodnem podjetju oziroma višja ali srednja strokovna šola strojne ali elektro stroke in najmanj 10-letna praksa.

Mesečni prejemki po »Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Nastop službe takoj.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev v

KADROVSKI ODDELEK PODJETJA.

Ponudbe sprejemamo do 20. maja 1962. 3804

TEOL — OLJARNA —

LJUBLJANA — Zaloška cesta štev. 54 —

SPREJME V SLUŽBO:

1. **FINANČNEGA KNJIGOVODJO**
   s srednjo strokovno izobrazbo in ustrezno prakso
2. **KNJIGOVODJO osnovnih sredstev**
3. **STRUGARJA**

IZ CERKNICE IN OKOLICE

Ob krajevnem prazniku

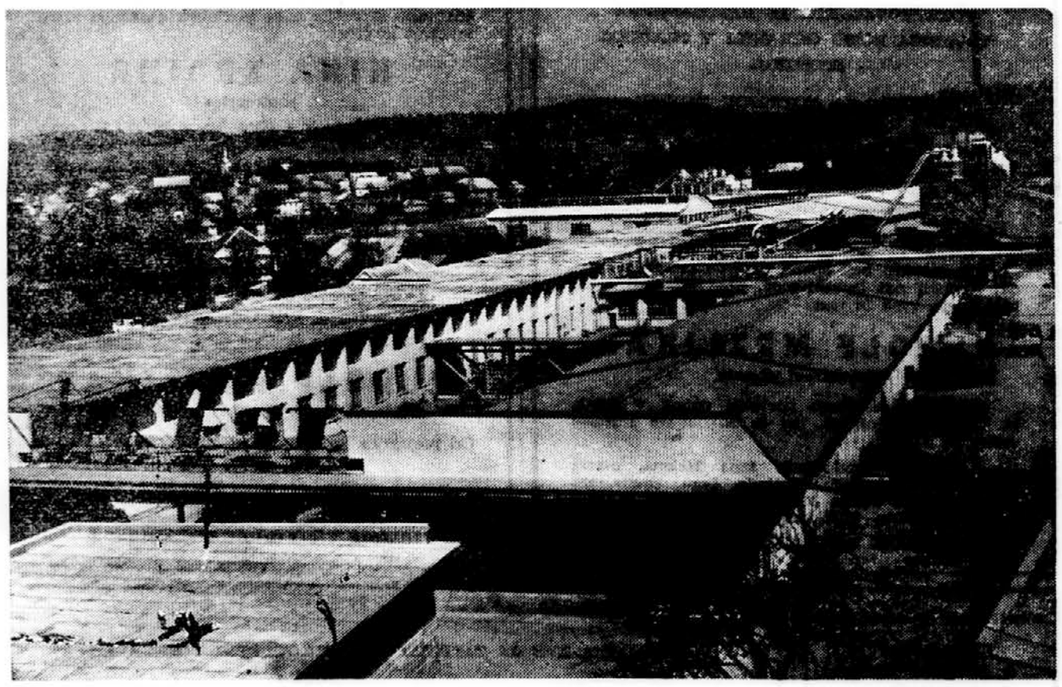
REDEK JE KRAJ, kjer so domala na enem mestu združeni vsi kraški pojavi. To je Rakov Škocjan, kraj, ki je vreden posebne pozornosti s strani ljubiteljev lepe in posebno zanimive narave in pravtako s strani našega prizadevanja za razvoj turizma. Zato je dograditvijo gostišča v Rakovem Škocjanu ustvarjen temelj za nadaljnji razvoj turizma v teh lepih krajih.

S PODROČJA ŠOLSTVA ugotavljamo, da je pomanjkanje sredstev zavrla dograditev šolskega poslopja za osemletko v Cerknici in torej tudi pravilna smer prizadevanja oblastnih organov namreč v razvoju turizma. V Rakovem Škocjanu, ki je naravni park, bo letos julija meseca dograjeno novo gostišče, izletniška postojanka z 18 ležišči. K temu naj omenimo še Slivnico, kjer planinsko društvo gradi planinsko kočo, saj je to na višini 1114 m. Koča pa žal letos še ne bo dograjena, ker ni na razpolago dovolj sredstev. Vsekakor pa bo z sklepe sveta in zbora volivcev. Tako ostaja odprto vprašanje, kako nuditi osemletno izobrazbo oddalnjenim otrokom, saj je sedaj šola celo za otroke iz Cerknice premajhna. Šola bo namreč sprejemala poleg sedanjega območja še otroke iz štirih enorazrednih šol.

LETOŠNJI PLAN investicijskih sredstev predvideva razdelitev 502 milijonov dinarjev in sicer 334 milijonov gospodarskih investicij — pretežno v industrijo in kmetijstvo, potem v gostinstvo, trgovino itd., ter 168 milijonov negospodarskih investicij. Ta sredstva bodo porabljena za stanovanjsko dejavnost in to za dograditve stanovanj 66% kvote, ostalo pa za dograditev vodovoda v Hitenu, za začetek gradnje vodovoda Grahovo—Žirovnica, za izdelavo programa vodovoda Lož—Stari trg, dalje za dograditev zdr. doma v Starem trgu ter za rekonstrukcijo in vzdrževanje cest 4. reda.

DRUŽBENA PROIZVODNJA predvideva napram lani letos za 20,9% večji narodni dohodek, družbeni proizvod pa za 21.1%, oz. družbeni bruto-proizvod za 21.%. To povečanje bo doseženo predvsem v socialističnem sektorju gospodarstva (za 30,6%), v zasebnem pa le 2,4%.

Ob krajevnem prazniku Cerknice čestitamo vsem delovnim kolektivom in občanom za uspehe, z željo da bi še naprej vztrajno oblikovali pogoje za napredek in dvig življenjske ravni delovnega človeka.



»Brest« s Cerknico

»BRESTOVI« NAPORI ZA POVEČAN OBSEG

»Brest« Cerknica, največje podjetje v občini, tako po obsegu, kot številu zaposlenih in doseganju narodnega dohodka, raste iz dneva v dan. Lani ob tem času, so ob Tovarni pohištva v Cerknici še stali prazni prostori, začeli so komaj z montažnimi deli, letos pa tu že deluje nova tovarna, sposobna proizvesti 10.000 kubičnih metro ivernih plošč, nič manj kot je bilo napisano na veliki maketi v lanski prvomajski paradi. Osvajanje proizvodnje ni bila lahka naloga — še danes se je treba učiti, kako delati, da bo plošča matizirana je, daje nad 500 milijonov brutto dohodka. Ni to malo, če primerjamo, da je bila dosedanja vrednost Bresta po prodajj blizu milijarde in pol. Vendar ne samo to. Iverna plošča je odprla notranjski industriji novih razvojnih možnosti. Naravnost vsiljuje se vprašanje, zakaj bi še naprej ostali pri starem izdelku, sedaj, ko nam plošča, ki je bila še do nedavna velik problem omogoča, da razširijo proizvodnjo ploskovnega pohištva, od kuhinje do sobe, od vitrine do omare in police. In ne samo to, iverka kot tvorivo v specialni izvedbi vse bolj sili v ladjedelstvo in druge panoge, ker gre za specialne obloge. In tu je dela dovolj.

Vendar ne bi bilo prav, da ne omenimo v teh naporih še tovarne pohištva Cerknica in tovarne pohištva Martinjak. Tudi tu gre razvojna pot naprej, to kar je bil včeraj index 100, je danes že 150 in več. Pa naj gre za ekonomičnost, produktivnost ali obseg proizvodnje. Že samo dejstvo, da so kapacitete teh dveh take, jih sili v izvoz. Izvažajo v USA, Anglijo, Zahodno Nemčijo. Milijon dolarjev iz teh dveh tovarn v preteklem letu zgovorno kaže vlogo Bresta v izvozu, saj je skupni izvoz obsegal nad 1,400.000 dolarjev. No, in ta številka bo v tem letu še porasla. Predvsem se računa na povečanje izvoza v pohištvu, pa tudi v žaganem lesu bo povečanje, saj tudi kolektiv žage Marof in žag v Cerknici gleda, kako bi čim racionalneje in v boljši kvaliteti proizvajali žagan les.

Nenehna skrb po nadaljnjem razvoju, ki vlada v tem podjetju omogoča res uspešno zoperstavljanje konkurenci doma in na tujem. Tako pravijo: investicijska graditev velikih objektov gre h kraju, sedaj pa v izpopolnjevanje in dopolnitev tistih majhnih problemov, ki bodo najhitreje pokazali ekonomičnost, uspešno in hitro racionalizacijo proizvodnje.

Tako, kot vsako leto je bilo tudi v preteklem mnogo napravljenega za potrebe kolektiva. Dokončno so urejene delavske menze v Cerknici, Martinjaku in Pudobu. Preureditev kuhinjskih in drugih prostorov, predvsem pa oprema kuhinj s sodobnimi napravami za kuhanje, pečenje in pomožna dela je omogočilo, da se tri četrtine kolektiva poslužuje toplega obroka. Pa tudi pri ostalih zanimanje za to iz dneva v dan bolj raste. Tako se pogovarjajo: konec je pogrete kave iz steklenice, topli obrok je boljši in več zaleže. Dokončan je bil samski dom v Dolenji vasi pri Cerknici za 40 delavcev. Vsak čas se bodo vselili tudi v prostore novega bloka.

Zanimivo je pogledati delo organov upravljanja tega podjetja. Z decentralizacijo so šli tako daleč, da o skoraj sleherni odločitvi odloča neposredni proizvajalec. Mnogo je bilo naporov, da se ustvari pogoje takemu stanju. Centralni delavski svet, ki je namreč obravnaval detajle, danes dejansko vodi politiko podjetja, delavski sveti na poslovnih enotah pa urejujejo odnose in izvajajo gospodarjenje preko ekonomskih enot, tehnološko združenih delovnih mest. Organi upravljanja danes obravnavajo probleme in vse bližje so jim naloge in toliko lažje sodelujejo v akcijah za povečanje produktivnosti, boljšo organizacijo in ekonomičnost.

Proizvajalna sredstva, kakor tudi zavest kolektiva sta garant, da bo podjetje tudi perspektivno lahko izpolnilo naloge in obveznosti, ki jih ima v odnosu do tržišča, družbe in napredka gospodarstva in njegove moči.

IZDELUJEMO žagan les vseh vrst iglavcev in listavcev, zaboje, ladijski pod, stavbeno mizarstvo in mizarstvo, po konkurenčnih cenah. Cenjenim odjemalcem se priporočamo. »JELKA«, lesna industrija, **BEGUNJE pri Cerknici.**

ČESTITKI SE PRIDRUŽI IN ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE

Kolektiv

GOZDNEGA GOSPODARSTVA POSTOJNA

gozdna obrata:

CERKNICA in SNEŽNIK

Cenjenim gostom in izletnikom se priporoča Gostinsko podjetje **»LOŠKA DOLINA«** z vsemi obrati. **Stari trg pri Ložu.** Hitra in solidna postrežba.

»GABER«, lesna industrija **STARI TRG pri Ložu.** Kolektiv se priporoča s svojimi kakovostnimi izdelki in kuhinjskim pohištvom.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

„Gradišče" Cerknica

OPRAVLJAMO VSA V GRADBENO STROKO SPADAJOČA DELA KAKOVOSTNO IN SOLIDNO. LASTEN PROJEKTIVNI BIRO. KOLEKTIV SE PRIPOROČA IN ČESTITA ZA KRAJEVNI PRAZNIK OBČINE CERKNICA VSEM OBČANOM IN DELOVNIM LJUDEM.



Cerkniško jezero

VSEM PREBIVALCEM IN DELOVNEMU LJUDSTVU NA OBMOČJU OBČINE CERKNICA ČESTITAJO ZA KRAJEVNI PRAZNIK 11. MAJ 1962 IN JIM ŽELIJO ŠE MNOGO USPEHOV PRI NJIHOVIH NAPORIH.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR ZROJ
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR RK

CERKNICA

ZDRAVSTVENI DOM IN LEKARNA — CERKNICA
ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE, podružnica: CERKNICA
DRUŠTVO UPOKOJENCEV — CERKNICA
IN KOLEKTIVI PODJETIJ:

»BREST«, TOVARNA POHIŠTVA — Cerknica
SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »GRADIŠČE« — Cerknica
KOVINOPLASTIKA — Lož
GOZDNO GOSPODARSTVO, Postojna, GOZDNA OBRATA, Cerknica in Snežnik
KMETIJSKA ZADRUGA — Cerknica
s svojimi proizvodnimi okoliši: BEGUNJE, NOVA VAS, UNEC in GRAHOVO
»JELKA«, LESNA INDUSTRIJA — Begunje pri Cerknici
»GABER«, LESNA INDUSTRIJA — Stari trg — Loška dolina
»VINO«, trgovsko podjetje z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami na debelo — Cerknica
VALJČNI MLIN — Cerknica
Gostinsko podjetje »LOŠKA DOLINA« z vsemi obrati: Stari trg
VODNA SKUPNOST — Cerknica
KROJAŠKA DELAVNICA »MODA« — Cerknica
Trgovsko podjetje »ŠKOCJAN«, Rakek, s svojimi poslovalnicami na območju občine — Cerknica
KRAJEVNA SKUPNOST — Cerknica
KINO — Cerknica
PEKARIJA Gorjup Anton — Cerknica
BRIVSKO FRIZERSKI SALON, Turšič Maks — Cerknica
BRIVNICA IN ČESALNICA, Simičak — Cerknica
Gostilna »BONAČ« — Begunje pri Cerknici

OBVESTILA SPOREDI MALI OGLASI

Izdaja in tiska Časopisno podjetje »DELO«, Ljubljana, Tomšičeva 1—3. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva 3. Uprava: Tomšičeva 1, telefoni 23-622 do 23-526. — Oglasni oddelek: Ljubljana, Titova 1, tel. 21-896. — Naročninski oddelek: Ljubljana, Titova 3, telefon za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje naročnike 21-832. — Poštni predal — 29. — Brzojavni naslov »DELO« Ljubljana. — Žiro račun pri Narodni banki, Ljubljana 600-11-167. Mesečna naročnina 550 din. Rokopisov ne vračamo.

Gledališče

DRAMA

Petek, 11. maja, ob 20. uri: Molière: Tartuffe. (Komedija.) Abonma H. — (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Sobota, 12. maja, ob 15: Kreft: Krajnski komedijanti. Zaključena predstava za osnovno šolo »Prežihovega Voranca« z Jesenic.

Ob 20: Zupančič: Hiša na robu mesta. **Izven abonmaja.** (Zadnja izven predstava tega dela v sezoni.) Znižane cene. (Vstopnice so že v prodaji v Drami.)

OPERA

Petek, 11. maja ob 15. Balet: Bach: Balletto a 18, Schubert: In modo romantico, Stravinskij: Ognjena ptica. Dijaška predstava. **Vstopnice so v prodaji v Operi po poloviènih cenah.**

Sobota, 12. maja, ob 20. uri: Verdi: NABUCCO. Abonma P. (V prodaji stojišča.)

MESTNO GLEDALIŠČE, Gledališka pasaža

Petek, 11. maja ob 19.30: Schubert, Zveza za vse življenje. Abonma Petek. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 12. maja, ob 19.30: M. Mihelič, Veverica ne more umreti. Abonma Kolektivi D. Vstopnice so tudi v prodaji.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE MESTNI DOM

Sobota, 12. maja, ob 20. uri: Budak: »Na trnju in kamenju«, komedija. Izven.

Nedelja, 13. maja, ob 16. in 19.30: Budak: »Na trnju in kamenju«. Izven. Zadnjič.

MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Dvorana Soča

Petek, 11. maja ob 16: Bauer: MODRO IN RDEČE V MAVRICI. Mladinski abonma »Popoldne«.

Sobota, 12. maja ob 20: Bauer: MODRO IN RDEČE V MAVRICI«. Mladinski abonma »E«.

Nedelja, 13. maja, ob 10.30: Bauer: RDEČE IN MODRO V MAVRICI. Mladinski abonma »Nedelja«.

Gostuje gledališče »Boško Buha« iz Beograda. Vstopnice so v prodaji pri vseh predstavah.

EKSPERIMENTALNI ODER KRIŽANKE Viteška dvorana

Sobota, 12. maja ob 20: Pinget: MRTVO PISMO. Eksperimentalno gledališče. Vstopnice bodo v prodaji jutri, rezervacije po tel. 22-011.

AKADEMIJA ZA IGRALSKO UMETNOST V LJUBLJANI

Petek, 11. V. ob 20. uri v viteški dvorani Križank: Ivo Brnčič, »Med štirimi stenami«. Izvaja letnik izredne prof. Mire Danilove. Premiera. Izven. 3757

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 11. maja ob 20. uri Ivan Cankar: Pohujšanje v dolini Sentflorjanski. Gostovanje v Preboldu.

Koncerti

DIPLOMSKI KONCERT priredi Akademija za glasbo v soboto, 12. t. m., ob 20.15 v Filharmoniji. — Nastopilo absolventi: Bučni Dolores (mezzosopran), Ritoč Jože (bas) in Zajc Nada (klavir). Vstopnina nizka. Vljudno vabljeni. K

DREVI, ob 20.15 koncert za zeleni abonma. Spored Mozart, Schumann, Beethoven. Dirigent Carlo Zecchi, solistka Dubravka Tomšičeva. K

RTV Ljubljana

SPORED ZA PETEK

5.00 do 8.00 Dobro jutro! pisan glasbeni spored — 8.05 Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« poje pesmi in priredbe jugoslovanskih avtorjev. 8.25 Eno v drugo, minuto za minuto (popevke in vedri zvoki) 8.55 Pionirski tednik. 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe — Zanimivosti iz opernega hleva — (G. Rossini — II. del). 10.15 Dve skladbi Georga Friedricha Haendla. 10.35 Sestanek z orkestrom Ray Martin in pevcem Deanom Martinom.

11.00 Zoltan Kodaly: Plesi iz Galante. (Londonski filharmonični orkester dirigira Georg Solti). 11.15 Naš podlistek — Claude Roy: Nesreča v ljubezni — II. 11.35 Do dvanajstih pa nekaj melodij za dober tek. 12.05 Ljubljanski oktet poje slovenske narodne pesmi. 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Rihar: Izbira lege za čebelnjak. 12.25 Melodije ob 12.25. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Poje baritonist Tito Gobbi. 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Modri mož nad Mrzlim klancem. 14.35 Pri skladatelju Janku Ravniku. 15.20 Godala in zabavni zbori. 15.45 Jezikovni pogovori. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Iz del jugoslovanskih avtorjev. 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu. 18.10 Za vsakogar nekaj iz arhiva slovenskih narodnih pesmi in domačih vizarjev. 18.45 Iz naših kolektivov. 19.00 Obvestila. 19.05 Panorama popevk in lepih melodij. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Dva prizora iz hrvaških oper. (Sunčanica, Ekvinokcij). 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled. 20.30 Glasbena medigra. 20.35 Spoznavajmo svet in domovino (Prenos javne mladinske oddaje). 21.35 Ob zvokih zabavne glasbe. Prvi festival slov. popevk »Bled 1962« Posnetki s festivala. 23.55 Sodobni koncerti. Darius Milhaud: Koncert za klavir in orkester št. 1. Bela Bartok: Koncert za orkester. — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

DRUGI PROGRAM

19.00 Zapišite narek! Tečaj za angleški jezik 2. narek. 19.15 Po tipkah in strunah. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Z javnega koncerta Tria Ebert dne 12. 2. 1962 v Ljubljani. 21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišlije. Cerebrovizor — inženirja Koodina. 21.45 Jazz ob 21.45, 22.00 do 22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan.

TELEVIZIJA

Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki, Sljeme
Beograd 13.30 TV film iz serije Tajni odvetnik dr. Hudsona 16.00 Magazin vsakdanjih skrbi — družinska oddaja

Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki
Ljubljana 19.30 Doma in na tujem — informativna oddaja

Sljeme
Zagreb 19.30 TV film iz serije Veter

Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki, Sljeme
Beograd 20.00 TV Dnevnik

Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki
Ljubljana 20.20 S TV po svetu: Liliputanske države Evrope

Sljeme
Beograd 20.20 Slike in skulpture

Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki, Sljeme
Ljubljana 20.35 Spoznavajmo svet in domovino — javna mladinska oddaja. 22.00 Milan Nikolić: »Kupe 9—10« — drama. Izvedba za »Sterijino pozorje. Beograd 23.00 TV Dnevnik — druga izdaja

Kino

SPORED ZA PETEK

KINO UNION: premiera angl. barv. CS filma OBTOŽENI STE OSCAR WILDE. Film o enem največjih angleških pisateljev. Režija Ken Hughes. Igrajo Peter Finch, Yvonne Mitchell, James Mason. Tednik FN 18. Predstave ob 15, 17.30 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine cene vstopnicam zvišane. Ob 10. uri matineja dom. CS filma, ljubezenska drama, SIBIRSKA LADY MAC BETH. Režiral poljski režiser Andrzej Wajda. Igrajo Olivera Marković, Bojan Stupica. Danes zadnjič.

KINO KOMUNA: romunski barvni film DARCLEE. Film o slavni madžarski sopranistki Haricleia Harturali. Režija Mihail Iacob. Igrata Silvia Popovic, Costache Antoniu. Tednik FN 18. — Kratki film Muzikantje. Predstave ob 15, 17.30 in 20. uri.

KINO VIC: amer. barv. cinem. film 80 DNI OKOLI SVETA. Režija Michael Anderson po romanu Julesa Vernea. Igra David Niven, Shirley Maclaine. Tednik FN 18. Predstave ob 16 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane. Film hrvaško podnaslovljen.

KINO SLOGA: nemški film ZAKON V SENCI. Ljubezenska drama zakoncev berlinskega igralca in igralke Judinje. Režija Kurt Maetzig. Igrata Paul Klinger, Ilse Steppat. Tednik FN 18. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO ŠIŠKA: ital. film CIOCIARA. Režija de Sica. Igra Sophia Loren, dobitnica letošnjega Oscarja, in Jean-Paul Belmondo. Tednik FN 17. — Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9—11 in od 14. ure dalje.

LETNI KINO BEZIGRAD: ob 20. uri premiera ital. barv. CS filma NOČ VELIKEGA NAPADA. Režija Giuseppe Scotese. Tednik. Prodaja vstopnic uro in pol pred predstavo.

MLADINSKI KINO: danski film IGRA MLADOSTI, ob 10. uri. Film za mladino od 14. leta starosti dalje. Prodaja vstopnic od 9. ure dalje.

KINO TRIGLAV, LJUBLJANA: jugoslov.-ital. film KAPO. — Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje. Danes zadnjič.

KINO DRAVLJE: amer. film MOŽ S TISOČ OBRAZI, ob 20. uri.

KINO VEVČE: angleški barvni film NEPRIČAKOVANA LJUBEZEN, ob 20. uri.

KINO ZADOBROVA: japonski film ZADNJE ŽENE Z OTOKA SAYPAN, ob 19. uri.

KINO DOMŽALE: franc. barv. VV film TABAREN, ob 20. uri.

KINO BLED: amer. barvni CS film POJMO V DEŽJU, ob 18 in 20.30.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

LOTO

Kombinacija I	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	41	42	43	44	45	46	47	48	49	

Od 9. maja dalje ZREBANJE STEVILK VSAKO SREDO!

KINO »SORA« ŠKOFJA LOKA: amer. CS film POLKOVNIK IN JAZ, ob 18 in 20.30.

KINO RADOVLJICA: francoski barvni VV film DVOJNI PREOBRAT, ob 20. uri.

KINO »CENTER« — KRANJ: franc. barv. CS film NESREČNIKI, II. del, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO »STORŽIČ« — KRANJ: domači film ŠEKI SNEMA — PAZI SE, ob 16., 18. in 20. uri. Matineja ob 10. uri amer. film FRANKENSTEIN.

OBVESTILO
lastnikom in uporabnikom motornih vozil!

Obrtno podjetje
PROTEKTOR-VULKAN, Ljubljana, Šmartinska 64,
obvešča
vse interesente, da protektira avtoplašče vseh dimenzij z letnim ali zimskim profilom. Razen tega izdeluje razne gumijaste predmete — po naročilu strank. Za kakovost jamčimo. 3650



ZA ZAHTEVNE PLETENE JOPICE
iz 100-odstotne volne ali orlona v modnih barvah.
Zahtevajte v vsaki dobro založeni prodajalni trikotaže RIO-jopice! Za nakup se boste lahko odločili
RIJEČKA INDUSTRIJA ODJEČE — RIJEKA

Narodna banka FLRJ, podružnica Trbovlje,
razpisuje
delovna mesta za:
DVA REFERENTA
službe družbenega knjigovodstva z višjo izobrazbo in nekaj let prakse
ENEGA REFERENTA
službe družbenega knjigovodstva s srednjo izobrazbo in najmanj pet let prakse
Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v NB. Ponudbe s kratkim življenjepisom ter opisom dosedanjih zaposlitev ter prepisom šolskega spričevala pošljite do 25. maja 1962. — Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 3663

KINO »RADIO« — JESENICE: jugoslov. film DVA, ob 18 in 20. uri.

KINO »PLAVŽ« — JESENICE: jugoslov. film NE UBIJAJ, ob 18 in 20. uri.

KINO METROPOL — CELJE: jugoslov. film REKA SMRTI, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO UNION — CELJE: španski film PRETKANEC IZ TOMESA, ob 16, 18 in 20. uri.

LETNI KINO — CELJE: jugosl. barvni film KAROLINA REŠKA, ob 20. uri.

KINO ČRNOMELJ: angl. film POPLAVE STRAHU, ob 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE: ital. film DEKLE S KOVČKOM, ob 16 in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: ital. barvni CS film HERKULES, ob 20. uri.

KINO »PARK«, M. SOBOTA: amer. barvni CS film DOM NA GRIČU, ob 17.30 in 20. uri.

KINO »SOČA« — N. GORICA: ital. film SIN RDEČEGA GUSARJA, ob 17.30 in 20. uri.

KINO »SVOBODA«, SEŽANA: ital. CS film POLETNE PRIPOVEDKE, ob 20. uri.

RAZNO

FOTO — KINO ZVEZA SLOVENIJE prireja v spodnjih prostorih Moderne galerije svojo VIII. mednarodno razstavo umetniške fotografije. Razstava je zaradi velikega zanimanja podaljšana do vključno 13 maja t. l. Na razstavi boste videli črno-bele in barvne fotografije. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure. 3755

ZVEZA DRUŠTEV ARHITEKTOV SLOVENIJE vabi na XI. redno skupščino, ki bo v soboto, 12. t. m. ob 17. uri v prostorih kluba inženirjev in tehnikov v Mariboru, Veterinarjska 16. 3969-O

INVALIDSKEMU PEVSKEMU ZBORU, ki je priredil 7. maja 1962 koncert borbenih partizanskih pesmi v počastitev praznika notranjih zadev, se za izredni umetniški užitek, ki ga je posredovalo izvajanje programa, najtopleje zahvaljuje ves kolektiv Srednje strokovne šole za notranje zadeve LRS v Ljubljani.

15. maja pririejamo v Festivalni dvorani koncert zabavne glasbe s sodelovanjem Studentskega zabavnega zbora in jazz orkestra »Ad hoc«. Koncert bo ob 20. uri.
V spored naših prireditev smo vključili koncert »Coro Universitario Romano« iz Rima. Nastop bo 17. maja v menzi Studentskega naselja ob 20.30.

Akademska folklorna skupina »France Marolt« in »Koroški Akademski oktet« bosta nastopila 22. maja v Drami ob 20. uri.

22. maja bo imel Primorski akademski zbor »Vinko Vodopivec« svoj letni koncert v dvorani Slovenske filharmonije ob 20. uri.

Spored prireditev zaključujemo 24. maja s svečano AKADEMIJO, ki bo v Unionski dvorani ob 21. uri. 3746-O

UPRAVA OTROŠKE KLINIKE v Ljubljani sporoča, da je ustanova izredno prenapolnjena in da do nadaljnjega ne more sprejeti otrok, razen v najnujnejših, življenjsko nevarnih primerih.

Uprava prosi vse zdravnike, ambulante, zdravstvene domove in področne bolnišnice, da naj obdržijo bolne otroke v svojem delokrogu do nadaljnjega, dokler ne preneha stanje izredne prenapolnjenosti ustanove.

Uprava Otroške klinike v Ljubljani O-3807

KOMUNALNA UPRAVA RADOVLJICA
SPREJME TAKOJ
GRADBENEGA TEHNIKA
Z NEKAJ LETI PRAKSE.
DRUŽINSKO STANOVANJE ZAGOTOVLJENO. — PONUDBE POŠLJITE
KOMUNALNI UPRAVI RADOVLJICA. 3761

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR CERKNICA
KOMISIJA ZA USLUŽBENSKE ZADEVE PRI OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU CERKNICA
razpisuje
v organih uprave Občinskega ljudskega odbora Cerknica naslednja prosta delovna mesta za:

1. **PRAVNEGA REFERENTA** — uslužbenec I. vrste
2. **REFERENTA za zdravstvo in sanitarno inšpekcijo** — uslužbenec I. ali III. vrste
3. **REFERENTA za gozdarstvo** — uslužbenec I. ali III. vrste
4. **REFERENTA za komunalne in stanovanjske zadeve** — uslužbenec III. vrste
5. **REFERENTA za dohodke od gospodarstva** — uslužbenec III. vrste
6. **DVA PISARNIŠKA USLUŽBENCA** — uslužbenec III. ali IV. vrste
7. **DVA PISARNIŠKA USLUŽBENCA** — uslužbenec IV. vrste

Za delovna mesta uslužbenca I. vrste se zahteva visoka strokovna izobrazba: pod točko 1. pravna fakulteta, pod točko 2. medicinska fakulteta ali šola za sanitarne tehnike, pod točko 3. gozdarska fakulteta.
Za delovna mesta uslužbenca III. vrste se zahteva: pod točko 4. gradbeni tehnik, pod točko 5. srednja ekonomska šola.
Za delovna mesta pisarniških uslužbencev III. ali IV. vrste ekonomska srednja šola ali najmanj 2-letna administrativna šola in za delovna mesta pisarniških uslužbencev IV. vrste nižja strokovna oz. enoletni administrativni tečaj.
Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.
Ponudbe na razpisana delovna mesta, opremljene z življenjepisi, vložite v 15 dneh po objavi razpisa, pri Komisiji za uslužbenske zadeve Občinskega ljudskega odbora Cerknica. — V primeru nezadostnega odziva v predpisanem roku, se veljavnost razpisa podaljša do dopolnitve nezasedenih mest. — Dvo- ali trosobno stanovanje za pravnika ter dve garsonjeri za samce so priskrbljeni.
KOMISIJA ZA USLUŽBENSKE ZADEVE

Umrl je naš dragi
MIHAEL OMAN
strojevodja v pokoju
Pogreb bo v soboto, dne 12. maja 1962, ob 15.30 na pokopališču v Šentvidu. Do pogreba leži v Andrejevi mrliški vežici na Žalah.
Žalujoči:
žena Draga, sin Marjan, hčerke Danica, Milena in Zora z družinami.
Ljubljana, Reka, Dunaj, dne 10. maja 1962.

Po težki bolezni nas je za vedno zapustila moja dobra žena, skrbna mati, sestra in babica
MARIJA ŽEROVNIK
rojena PLANINC
Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 12. maja 1962, ob 17. uri izpred hiše žalosti v Mengšu, Novakova 3, na pokopališče Mengeš.
Žalujoči:
mož Štefan, hčerke Marija, Angela, Stefi, Pavla in sin Marko z družinami ter ostalo sorodstvo.
Mengeš, Ljubljana, 10. V.

PRETRESENI SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE NENADOMA UMRLA NAŠA VZORNA
BREDA OGORELEC
DIJAKINJA I.-D RAZREDA
PROFESORSKI ZBOR IN RAVNATELJSTVO VII. GIMNAZIJE LJUBLJANA-VIČ
LJUBLJANA, 10. V. 1962.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je po mučni bolezni za vedno preminila naša dobra žena, ljuba mama, stara mama in tašča
ANA POTOČNIK
ROJ. PERNUŠ — upokojenka
Pogreb drage pokojnice bo v petek, 11. maja 1962 ob 15.30 iz Petrove mrliške veže na Žalah.
Žalujoči: mož Janez, sin Alojz z ženo Ivanko ter vnuka Sandi in Edi.
Ljubljana, Tržič, Skofja Loka

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš srčno ljubljeni mož, oče, sin, brat in svak
FRANC KALŠEK
mlinčnik, Trebnje
Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 11. maja 1962 ob 17. uri v Trebnjem.
Globoko žalujoči: žena Pepca, hčerki Marta in Romana, starši, bratje, sestre ter ostalo sorodstvo.

Za vedno nas je zapustila v 89. letu starosti naša ljuba mama, babica, prababica, tašča, teta in sestrična
MARJANA PRISTOV
roj. MERHAR
Pokopali jo bomo v petek, 11. maja 1962 ob 16. uri iz Jakobove mrliške vežice na Žalah.
Žalujoče hčerke: Minka, Cilka Trevea z družino, Ivanka, sinovi: France z družino, Andrej z družino in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Piran, Šentvid, Radovljica, dne 9. maja 1962.

Umrl je
FRANC JERINA
upokojenec
Pogreb bo v petek, 11. maja 1962 ob 15. uri iz Krištofove mrl. vežice.
Žalujoči sorodniki.
Ljubljana, 10. maja 1962.

Vsi bodo dosegli svoj cilj, le jaz ga ne bom dosegel . . .
Ognja prepoln, poln sil
neizrabljen k pokoju bom legel
Bredi Ogorelčevi v slovo
Mladinska organizacija VII. gimn. Ljubljana Vič Vič

Kolegiatni kapitel v Novem mestu
sporoča žalostno vest, da je prečastiti gospod
JANEZ FRANČIČ
kanonik-senior
danes v 71. letu starosti po kratki in mučni bolezni umrl. — Pogreb bo v soboto, dne 12. maja 1962, ob 16. uri iz kapele novomeškega pokopališča.
Novo mesto, dne 10. maja 1962.

Dotrpela je naša nadvse ljubljena mama, stara mama
ANA KOVAČ
Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 11. maja, ob 16. uri iz hiše žalosti, Polje št. 11, na pokopališče v Zagorju.
Neutolažljivi: hčerke Slavka, Jožа, Anica in sin Janez z družinami.
Zagorje ob Savi, Maribor, Jesenice, 10. maja 1962.

Po težki in mučni bolezni nas je za vedno zapustil ljubi mož, sin, brat in stric
ANTON PECKO
strojni ključavničar
Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 12. maja 1962, ob 16. uri izpred Marijine mrliške vežice na Žalah.
Žalujoči: žena Marjana, mama Ljudmila, sestra Marija z družino, Zofka z družino, Viktor z ženo Majdo ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Šmarje pri Jelšah, Vojnik, 10. V. 1962.

Nepričakovano nas je zapustil naš ljubljeni mož, oče, brat, stric in svak
MARJAN DOBNIKAR
kovinostrugar
Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 12. maja, ob 17. uri izpred Vinoceta na Viču. — Do pogreba leži na Žalah v Jožefovi mrliški vežici.
Žalujoči: žena Justina, hčerka Majda, brat Franc, sestre Tončka, Zaika, Anica in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, dne 10. maja 1962.

V globoki žalosti sporočamo, da nas je nepričakovano zapustila naša predobra, predraga sestra, svakinja in teta
NINA TRDINA
profesorica
Pogreb nepozabne Nine bo v petek, 11. maja, ob 16. uri na okoliškem pokopališču v Celju.
Žalujoči:
sestre prof. Jožа, Mara, por. Vidic, dr. Silva, svak ing. Ivan Vidic, nečak prof. Mitja z Bredo in Miško.
Ljubljana, dne 10. maja 1962.

NENADOMA NAS JE ZAPUSTIL USLUŽBENEC
Franc Kalšek
VODNIK LJUDSKE MILICE
POŽRTVOVALNEGA IN NEPOZABNEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.
ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE OLO NOVO MESTO
NOVO MESTO, DNE 10. MAJA 1962.

V neizmerni boli sporočamo, da nas je prezgodaj zapustil naš ljubeči mož, predobri zlati očka, brat, stric, svak in tast
RUDOLF MRZLIKAR
diplomirani pravnik
Od njega se bomo poslovili danes, v petek, 11. maja 1962, ob 18. uri iz Nikolajeve mrliške vežice na Žalah.
Globoko užaloščeni: žena Helena, otroci Anica, por. Princ, Nads, Ivan, Breda, zet Srečko, sestra Milica, por. Ravnik in brat Avgust z družinama ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, 10. maja 1962.

BIOTEHNIŠKA FAKULTETA V LJUBLJANI
sporoča, da je umrl njen uslužbenec
RUDOLF MRZLIKAR
HONORARNI PRAVNI REFERENT
Od pokojnika se bomo poslovili v petek, 11. maja, ob 18. uri na Žalah.
Dobrega sodelavca bomo ohranili v častnem spominu.
DEKAN BIOTEHNIŠKE FAKULTETE.

Umrl nama je dragi brat
FRANC HODEL
upokojenec
Pogreb dragega pokojnika bo danes, v petek, dne 11. maja 1962, ob 16. uri izpred hiše žalosti, Litija, Topilniška cesta št. 4, na litijsko pokopališče.
Žalujoči:
sestri Ana in Tončka ter ostalo sorodstvo.
Litija, dne 10. maja 1962.

NENADOMA NAS JE ZAPUSTIL NAŠ DOLGOLETNI SODELAVEC
Marjan Dobnikar
KOVINOSTRUGAR
VESTNEGA IN POŽRTVOVALNEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.
DELOVNI KOLEKTIV — SINDIKALNA PODRUŽNICA — ORGANIZACIJA ZK
TOVARNE KOVINSKE GALANTERIJE — LJUBLJANA



»Bojim se, da se nisem izrazil dovolj jasno, doktor. Moral bi bil dodati, da sem danes zjutraj tudi sam naročil, da je treba to pacientko opazovati. Dr. Snider mi je pritrdil. K postelji sva poslala sestro. Če bi jo bila zares opazovala, če bi pazila nanjo — bi me tudi v primeru, da bi zares prišlo do perforacije, poklicali pravočasno — morda bi jo še lahko rešil. To sem prej pozabil omeniti.«

Lucas je zdaj govoril že skoraj boječe. Ničesar ne sme izpustiti.

»Za zdravljenje tifusa ni stalnih pravil, dr. Marsh. Mislim, da to oba dobro veva.«

»Toda odvajalno sredstvo — to prav gotovo . . .«

»Ali se ob svojih izkušnjah upate trditi, dr. Marsh, da v takšnih okoliščinah nikoli ne predpisujemo odvajalnega sredstva?«

»Nikoli, gospod! Nikoli!«

»Ste se dosti ukvarjali s tifusom?«

Zdaj se začenja, zdaj se začenja stara igra mačke z mišjo, to je kruto, to je nepošteno, a tako mora biti. Udarec je zadel. Zdaj ve. Zardeva.

»Pravkar smo prebili hudo epidemijo . . .« Lucasu so se razširile oči. Prepovedal si je misliti.

»In pred tem?«

Lucas je strmel predse in molčal. Srce mu je pričelo hitreje utripati.

»Dr. Snider je preživel dosti takih epidemij. Bojim se, da marsikateri mladi mož, ki diplomira dandanes, nima zadosti priložnosti, da bi se seznanil s tifusom. In kar zadeva perforacijo in krvavitev — možno perforacijo in krvavitev — če se ne motim, ste sami uporabili besedo možno?«

»Dr. Gillingham, ta ženska je umrla za perforacijo in krvavitvijo!«

»Ali ste pripravljeni trditi, da v primeru, če bi ji ne bili dali odvajalnega sredstva, ne bi umrla?«

Žal mi je, mladenič, žal mi je, prav zares mi je žal! Drugače ti ne morem dopovedati. Razumeti moraš. Lahko ti razložim samo takole. Ne gre samo za Sniderja. Gre za zdravnika. On ima diplomo. On je eden izmed nas. On je del tebe in mene. Del vseh ljudi, ki jih mora ščititi Društvo. Toda ti ne boš razumel. Ne boš razumel, dokler te ne povozim s parnim valjarjem. Ne boš razumel, dokler ne storim, kar moram storiti. In še potem morebiti ne boš razumel, za kaj gre. Morda ne bo konec, dokler se nam ne bo treba ukvarjati s teboj. Z dobrim, mladim zdravnikom, kakršen si ti, zaradi nekakšnega Sniderja! Da, poglej me — izdal sem te, mar ne . . .

»Pri razsojanju smo vsi izpostavljeni možnosti, da zagrešimo napake, doktor. Prav vsi.«

Nisem te izdal. Nekega dne boš razumel. Moraš postati eden od nas.

»Napake pri razsojanju?« je neumno ponovil Lucas.

»Napake pri razsojanju.«

»Ali mi hočete dopovedati, gospod, da dr. Snider ni umoril tiste ženske?«

»‚Umoriti' je huda beseda, doktor. Vsaj v medicini. Težko jo je podpreti z dokazi. Vi ste na primer prišli k meni z zelo hudo obdolžitvijo . . .«

»Prišel sem, da bi poročal Društvu o zadevi, ki krni ugled medicine!«

»Po vašem mnenju, doktor . . .«

»Dr. Gillingham — ali poznate dr. Sniderja?« je nejeverno vprašal Lucas.

»Zelo dobro.«

»Ali on po vašem predstavlja medicinsko raven, ki ste jo pripravljeni podpirati in braniti? Za božjo voljo, človek! Za božjo voljo!«

»Dali so mu spričevalo, da se lahko ukvarja z zdravniškim poklicem. Ob tem moje osebno mnenje ni važno. Če razpolagate z dejstvi — z dejstvi, dr. Marsh — ki bi podprla vašo obdolžitev tako dobro, da bi lahko Državna raziskovalna komisija Sniderju odvzela dovoljenje . . .«

»Razumem,« je rekel Lucas. Obliznil si je ustnice. »Razumem,« je topo ponovil.

To je svečeništvo. Staro, staro svečeništvo, ki ni nikoli umrlo. To ni samo mit. To je resničnost. Vzporednica je očitna. Svečeništvo svojim članom ni sodilo zaradi umora. Sodilo jim je zaradi herezije. Obsojenca je izročalo posvetnim rokam. Svečeništvo je ščitilo. Varovalo je svoje ljudi. Medicina ne, svečeništvo pa. To je resničnost. To sedi pred njim v tej sobi. In dr. Snider je eden izmed svečenikov. In vrste so se strnile.

»Kot predsednik Okrožnega zdravniškega društva ne predstavljam niti vas niti dr. Sniderja. Predstavljam medicino, kakor jo izvajamo v tem okrožju. Če je prekršil zdravniške kanone ali etiko — če lahko dokažete, da se je v kateremkoli oziru vedel tako, da je kršil ugled medicine . . . Povejte mi, doktor! V kakšnih odnosih sta si bila z dr. Sniderjem?«

Lucas ga je slišal samo na pol. Toda nazadnje, ko je zapopadel, kaj ga sprašuje, se je zdrznil.

Naj se vrste torej strnejo. Naj se zgodi, kar se mora. Vse bo slišal. Vse bo zvedel. In jaz vem, kaj je prav. In povedal mu bom. Celo to bom storil. Naj že reče karkoli, naj stori karkoli — to bom storil. In potem . . .

Pogledal je dr. Gillinghamu naravnost v oči.

»Povedal sem vam samo za eno smrt, ki jo je povzročil ta človek. Mislim, da nobena komisija zdravnikov, ki so prisegli, da bodo spoštovali in branili najvišje ideale medicine kot umetnosti ali znanosti . . .« S težavo se je obvladal. »Ne morem vam povedati, koliko smrtnih primerov je zakrivil ta človek. Mislim, da bi v primeru, če bi morali delati ob njem, spoznali, da je njegovo početje naravnost neverjetno. Mislim, da ne bi mogli verjeti niti lastnim očem.«

O, da, mladenič. Pa bi mogel. Le da ti ne veš. Ti ne veš, kaj napadaš. Mi varujemo organizirano medicino — ne pa samo enega človeka. Skandal — smrad — javno pranje umazanega perila . . .

Ti si sovražnik, fant. Ti ne veš. Toda ti si nevaren. Ti si sovražnik.

»Je bilo med vami in dr. Sniderjem kaj sovraštva?«

»Ne,« je počasi rekel Lucas. »Na krivi poti ste, če mislite, da gre za osebni spor . . .«

»Nisem vas hotel žaliti. Take reči so se že dogajale.«

»Dr. Sniderju so me predstavili šele ko sem prišel v Greenville. Rad bi, da bi upoštevali tudi tole,« je namenoma razločno dejal Lucas. »Nekega dne sem odkril na hodniku pred rentgenskim oddelkom dve postelji. V oddelku samem ne kurimo. V vsaki od teh dveh postelj je ležal po en starec. V samem rentgenskem oddelku pa je ležal še eden. Pokrit je bil samo z rjuho in tanko odejico. Ti trije so bili onemogli socialni oskrbovanci. Kadar se je dr. Sniderju zazdelo, da je kateri od njih že blizu smrti, jih je običajno izpostavljal mrazu, da so dobili pljučnico in tako hitreje umrli.«

»Imate dokaze za to trditev?«

Nekdo se bo moral dokončno pogovoriti s Sniderjem.

»Sleherna sestra iz bolnišnice vam bo pričala . . .«

»Tudi kak zdravnik?«

»Dr. Runkleman je vedel za to. Dobro je vedel! Pregovoril me je, naj primera ne prijavim. Dopovedal mi je, da bo sam poskrbel, da bo Snider prekinil to početje.«

Vrtimo globus

RIO DE JANEIRO — V bližini letališča v mestu Vitoria v brazilski državi Espirito Santo je strmoglavilo potniško letalo. Bilo je 24 smrtnih žrtev: 20 potnikov in štirje člani posadke; samo dva potnika in telegrafist so preživeli nesrečo.

MOSKVA — Znani sovjetski filmski režiser Grigorij Cuhraj (»Enainštirideseti«, »Balada o vojaku« in »Čisto nebo«) je dobil častni naslov zaslužnega umetnika ruske federacije.

NEW YORK — Kakor poroča AFP, je odpotovalo iz ameriške države Floride v Moskvo 33 ameriških državljanov (zdravnikov, advokatov in poslovnih ljudi), ki bodo preživeli 18 dni na obisku v Sovjetski zvezi.

MOSKVA — Sovjetski in japonski zastopniki so se sporazumeli o ribolovu v severozahodnem delu Tihega oceana. Pogajali so se na temelju sporazuma, sklenjenega med obema deželama leta 1956.

WOLFSBURG — Zahodnonemška tovarna »Volkswagen« je izvozila lani 533.420 avtomobilov. V tovarniškem sporočilu je rečeno, da je bil vsak drugi avto, ki ga je lani izvozila zahodnonemška avtomobilska industrija, izdelan v tej tovarni. Tovarna »Volkswagen« je zdaj tretja največja proizvajalka avtomobilov na svetovni lestvici.

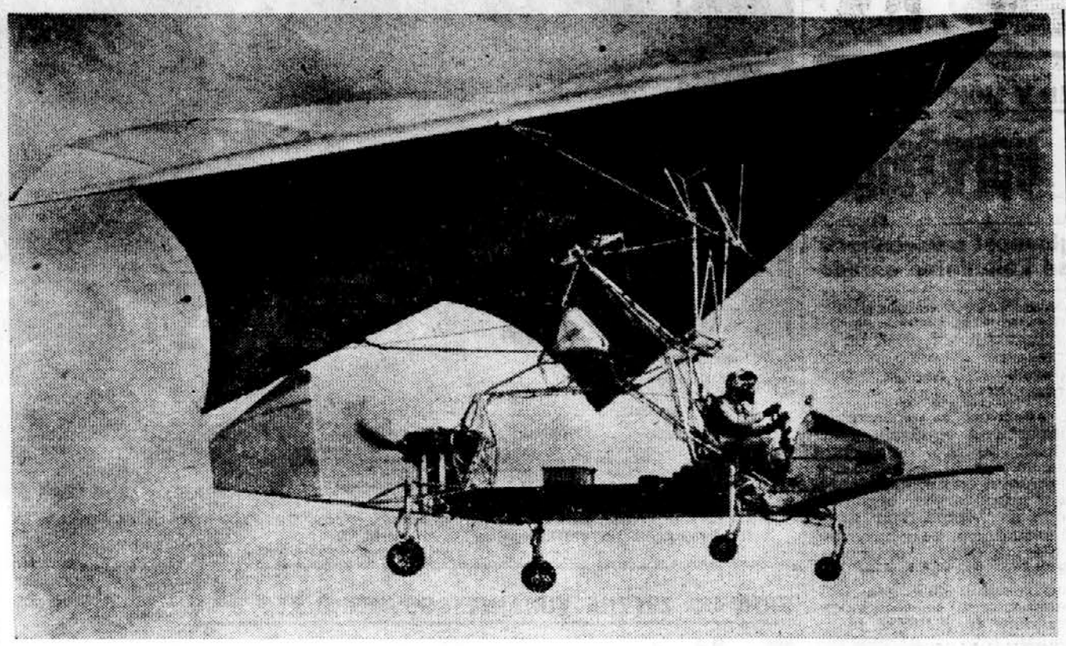
TAŠKENT — Na mednarodnem seminarju o hidrogeologiji in odstranjevanju soli iz obdelovalne zemlje v Taškentu sodelujejo zastopniki iz ZAR, Libanona, Turčije, Tunizije, Irana, Indije, Izraela in Sirije. Prej so priredili podobna seminarja tudi že v ZDA in v Franciji; vse tri je pripravila UNESCO, organizacija ZN za prosveto, znanost in kulturo.

MELBOURNE — V ponedeljek se bo začela v Melbournu (Avstralija) svojevrstna sodna obravnava: mož in družinski oče je vložil tožbo proti verski ločini, ki je po njegovem mnenju kriva, da je žena in mati zapustila dom in družino. Po določilih te verske ločine je prepovedano kaditi ter poslušati radio in gledati televizijo; če družinski člani ne upoštevajo te prepovedi, mora »vernica« ali »vernik« zapustiti hišo in svojce...

TEHERAN — Poldrugo tono surovega opija, skritega v avtomobilski cisterni, je odkrila iranska policija, ki je potem aretirala osem oboroženih tihotapcev.

LAUSANNE — Med cirkuškim nastopom, pri katerem je krotilec Hohnwehlmann vtaknil glavo v levje žrelo, se je zverina vznemirila, zamahnila s šapo in krotilcu razparala roko od ramena do komolca.

NEW YORK — Ameriška policija je dobila interno televizijsko mrežo, po kateri vsak dan oddaja slike ljudi, ki so osumljeni umora, vlomov, ropov in drugih zločinov.



»Flex Wing« na preizkušnji

„Leteči zmaj" v vesoljski rabi

Kljub raketam in letalom, ki zmorejo nadzvočno hitrost, posegajo snovalci novih zamisli tudi v zgodovino

V dobi vesoljskih raket so v modernizirani obliki uresničili malone pet stoletij staro zamisel Leonarda da Vincija in podobne osnutke, ohranjene iz kitajske preteklosti: nad kalifornijsko pokrajino kroži prototip »letečega zmaja«, letalne naprave »Flex Wing« (prožno, pregibno, zložljivo krilo). To krilo so izdelali iz zelo močne in prožne plastične snovi, po zaslugi katere je zmaj mnogo lažji kot vse dosedanje letalne naprave z enako nosilno ploskvijo.

Ogrodje za »Flex Wing« je mogoče izdelati iz votlih, torej lahkih kovinskih palic ali pa iz napihljivih plastičnih cevi. Prototip, katerega propeler poganja motor s 100 KM, krmari pilot izključno s prenašanjem težišča. V ta namen je pilotska kabina tako obešena na nosilno ogrodje, da se lahko nagiba.

Različno rabo napovedujejo »letečemu zmaju«. Prvo nalogo so dobili konstruktorji od ameriške komisije za vesoljske raziskave. Sedanjo podobo »Flex Winga« naj bi tako spremenili, da bi vračal na Zemljo izkoriščene dele večstopenjske vesoljske rakete. — Helikopter, ki bi nastopil v vlogi zračnega vlačilca, bi vlekel ustrezno spremenjenega letečega zmaja kot neke vrste jadralno letalo, pod katerim bi visel tovor, težak do 50 ton. — Z motorjem opremljeni tip letalne naprave bi nosil televizijske in filmske snemalce, na primer v geodetski službi, v izvidništvu ipd.

Zdaj že 450 let stare risane osnutke Leonarda da Vincija sta Octave Chanute in Otto Lilienthal pred 70 leti izpopolnila in jih prvič uporabila v praksi. Kmalu potem, ko se je Lilienthal smrtno ponesrečil (1896), je Anglež H. G. Wells v znanstveno-domišljijskem romanu »Vojna v zraku« označil letečega zmaja kot povzročitelja množičnega razdejanja.

Leta 1904 pa sta brata Wright zasnovala letalo s krili. Leteči zmaj po Leonardovi zamisli in v izboljšanih inačicah se je moral umakniti drugače oblikovani tehnični novosti, v času človekovega prodora v vesolje pa se ponovno vrača v ospredje. Letalska tovarna v San Diegu (Kalifornija) je izdelala prototip, ki je uspešno prestal preizkušnjo. V laboratorijih so njegove modele proučili v vseh razmerah do petkratne hitrosti zvoka in do višine 60.000 m. Leteči zmaj ni otroška igrača, kakor bi se zdelo na prvi pogled spričo nemogoče konstrukcije v primerjavi z obliko modernih letal.

Za zdaj je leteči zmaj na preizkušnji, konstruktorji mu še niso dali najpopolnejše oblike, ki se bo glede na potrebe bržkone tudi kasneje močno spreminjala, v principu pa je novost grajena po zamisli, kakor jo je v grobem zasnoval Leonardo da Vinci (1452-1519) pred mnogimi stoletji.

Vremenska napoved

Ko je neki znanstvenik vprašal vremenoslovno postajo v San Franciscu, kako naj si razlaga vremensko napoved, če se glasi na primer »možnost dežja jutri 7:3, je dobil takle odgovor: »V inštitutu nas je deset. Če glasujejo trije proti dežju, sedem pa za dež, je povsem razumljivo, da se mora glasiti vremenska napoved 7:3.«

Barve na ovinkih

Nizozemske cestnoprometne oblasti proučujejo predlog kemika Kaptijna, da bi z ustreznimi barvami na cesti opozarjali voznike na nevarnost ipd. Tako naj bi bila cestišča avtostrad na splošno zelena, na ovinkih in na križiščih pa bi bil asfalt pomarančne barve.

Rekord: nad 5000 km na uro

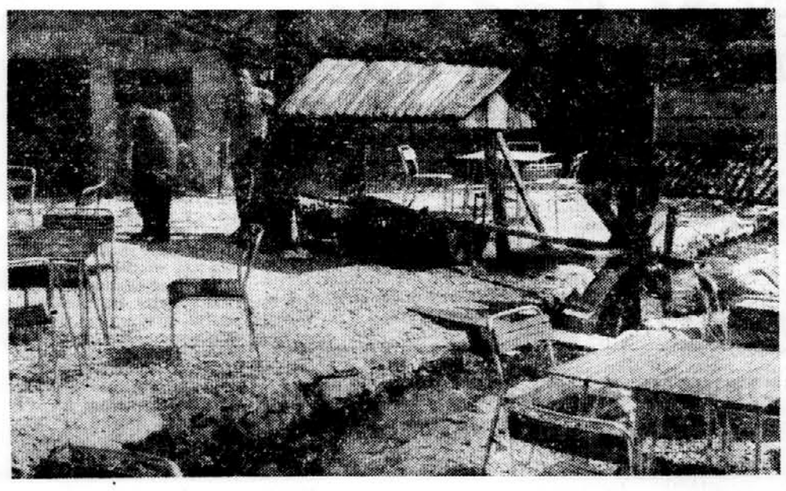
V francoskem raziskovalnem centru sta postavili dve novi letali hitrostna rekorda: eno izmed letal na stratoreaktorski pogon je doseglo v višini 30 km petkratno hitrost zvoka, drugo pa je letelo v višini 38 km s hitrostjo 4.000 km.

Nova zidna obloga

Novi, ognjavarni gradbeni material »Permatone Flexboard«, ki ga je pridobilo ameriško podjetje Manville, se obnese zlasti kot obloga zunanjih zidov; na pogled je podoben kamnu, vendar ga je mogoče žagati in tudi sicer obdelovati kot les. Izdelali so ga iz azbesta, cementa in zunanje plasti iz plastične snovi.

Pojoči gozd v Alberti

Nenavaden radijski pojav so odkrili v gozdovih kanadske države Alberte. Na sedmih področjih je slišati zjutraj in zvečer odmev glasbe in poročil, ki jih oddajajo postaje v skoraj 4000 km oddaljenem New Yorku in v Chicagu. Med drevjem jasno zaznavno odmeva glasba, razumeti je mogoče posamezne dele poročil. Za zdaj celo strokovnjaki zgolj ugibajo o vzrokih za odmev teh radijskih oddaj v okolici Malega jezera sužnjev. Domnevajo o vzročni zvezi z napetostjo v ozračju in z magnetnimi polji. Nekega dne so žvenketale celo šipe na magistratu v Edmontonu, glavnem mestu dežele. Po nekaj trenutkih tišine se je oglasil newyorški napovedovalec: »Naslov naslednje popevke...« Lovci pripovedujejo, da so nenadni odmevi radijskih oddaj v gozdovih splašili tudi že živali. Zdaj proučujejo nenavadni pojav.



V Bosni in Hercegovini ne manjka turističnih zanimivosti. Nedvomno sodi mednje tudi »hidro-raženje« — tako so ga označili turisti — v Hadžićih ob cesti Sarajevo—Mostar. Spomladi »obratuje« ves dan in peče mlade janjce, ki so velika poslastica tako za domače goste kakor za nekatere turiste. Za kaj vse izkoristijo ljudje vodno energijo!

Strop bo prestrezal hrup

V novi moskovski tekstilni tovarni, kjer bo stalo na površini 18.000 kvadratnih metrov okoli 600 tekstilnih strojev, bo ropot in industrijski hrup prestrezala luknjičava aluminijasta obloga s plastjo poliamida. Podrobnejši tehnični podatki še niso znani.

JEAN AMILA: Vilinška Darka 36

Christian se je zresnil, kakor da se namerava zdaj zdaj razjeziti; potem se je premislil in se je raje grenkobno nasmehnil.

— Morda malo izrabljate položaj, gospod Henri? Jaz lahko vložim v stvar samo svoje življenje in življenje svojih tovarišev. Seveda se samo po sebi razume, da je to malenkost v primeri s celotnim financiranjem. Zelo sem namreč občutljiv in imam tenak posluh za hierarhično lestvico pomembnosti.

— Oprostite, prosim, je spet povzel Henri. Toda kdo, vraga, zahteva od vas in vaših tovarišev, da postavljate življenje na kocko? Jaz prav gotovo ne! Vi ste tisti, ki zahtevate od mene... Koliko že, Kate?

— Nehajmo govoriti o tem, je pretrgal Christian užaljeno.

Kate je krilila z rokami in mirila, z ne prav pristnim nasmeškom na obrazu.

— To ni dobro... Začeli smo pri napačnem koncu... Bomo že še govorili o tem. Henriju je treba razložiti, da ne gre za prevaro! To je resno zamišljena stvar. Proračun kaže, da je potrebno za to komaj kakih 40 milijonov. To bomo razdelili na deleže: posadka, kapitan, mecen... Daj, Kri, razloži Henriju. Njega zanima samo to.

— Bojim se, da sem gospodu Henriju že nadležen, se je kujal Christian. On je brža navajen na bolj realistične investicije.

— Presneta buča, ga je nežno prekinila Kate. V dveh besedah, za tole gre: vsak član posadke bi vložil v podjetje, kar bi pač mogel. Seveda nas to ne bi pripeljalo daleč. Če bi vi lahko sodelovali s kakimi petnajstimi milijoni, bi bili glavni družabnik; za povračilo jamčim osebno, z »Morsko Fortuno«. Mislim da je to jasno in pošteno.

Henri je odložil vilice. Potem si je nalil kozarec vode.

— Zelo jasno in zelo pošteno, draga Kate! Potem se je obrnil k fantu.

— Ali se dobro počutite? Mar vam res ni prav nič nerodno?

— Zakaj nerodno, je popadel Christian.

— Zakaj? Gospa predlaga, da se je pripravljena uničiti zaradi vas, vam pa se zdi to popolnom normalno in samo po sebi umevno?

—To torej, je zarenčal Christian besen.

Takoj nato je spet postal ves sladak, na obrazu pa mu je zaigral gospodovalen in ironičen nasmeh.

— Tako torej! To je res smešno... Vi... kot svečenik, ki pridiga moralo!

— Ni prav, da tako govoriš, je posredovala Kate, ki je v ogorčenju še bolj poudarila ameriški naglas. Ne gre za moj propad! To je posel!

— Slab posel, je rekel Henri. Angažirati štirideset ali petdeset milijonov samo zato, da bi dokazala, kako lahko nekaj deset fičfičrčev iz najbolj blaziranih kavarn v jadrnici prepluje Atlantik! Zame je to čista neumnost! Zapik...! Ne samo da ne bom prispeval niti počenega groša k tej stvari! Svetujem vam celo, da tudi vi storite enako. Nič, razumeš, nič! Ogoljufali te bodo, Kate!

Henri se je nekoliko razburil, ko je govoril, in kri mu je udarila v glavo. Povedal je, kar je mislil, dokončno in nepreklicno. Sledil je slovesen in precej dolg molk.

— Torej, ne govorimo več o tem, je čez nekaj časa suho spregovorila Kate.

Christian je bil popolnoma bled. Roke je položil na mizo in žile so se mu čudno napele. Ko je dihal, mu je nekaj požvižgavalo v pljučih.

— Seveda, je dejal čisto počasi, če bi šlo za to, da nekje odpremo bordel, potem bi se vam zdel načrt veliko bolj zanimiv in privlačen!

— Pri moji veri, je vzkliknil Henri čisto krotko, zakaj pa ne? Plavajoči bordel, kaj? To bi bila ideja, o kateri bi bilo vredno razmisliti. Toda ne na drakarju... Morda na kakšni večji barki na jadra, kaj...?

Christian je vstal in vrgel prtič na mizo.

— Žal mi je, Kate, toda svežega zraka si želim, ven grem.

Odšel je in med vrati odrinil Jolando, ki je ravno hitela v jedilnico s sirom na pladnju. Kate je tudi hotela vstati, toda obvladala se je; postala je bleda, oči je obrobljal črn, podočnjaški kolobar. Slišati je bilo vrata, ki so se zaloputnila.

— Zelo zelo mi je žal, se je opravičeval Henri.

Slišal je, da je sobarica prišla na hodnik, kjer ji ni ušla nobena beseda.

— Ali se dolgo kuja? Bosta kmalu sklenila premirje?

— Bili ste nemogoči, je rekla Kate. Christian je najplemenitejše bitje, kar jih poznam.

— No, vidite, da se strinjava! Otrok je. Otrok, ki zahteva igračko, igračo in nič več. Toda to je neuresničljivo in neumno...! Toda ti, Kate, ti nisi več otrok. Ne smeš si privoščiti, da te zanese kaj takega.

Vstal je, stopil okoli mize in ji nežno privzdignil bradico.

— Poglej me! Nekaj ni v redu, Kate! Resno bom govoril s teboj Kate, kot član družine. Me boš poslušala?

Odrinila mu je roko, ne da bi odgovorila.

— Veš kaj ti manjka? Moškega, odločnega moškega, ne pa smrkavca, pa čeprav se dela, da je nadčlovek...

— Prav nobene želje nimam, da bi vas še naprej poslušala. Zal mi je, pa lahko noč!

KAJ SEM POČEL JAZ

— Bi radi z menoj govorili?

Bil sem pri »Morski Fortuni«. Joriozovo pisanje sem odložil na mizo.

Pred menoj je bil Christian Laneuville. Velik, mlad, gladko obrit in eleganten.

Vstal sem.

— Roger Rollin od »Jours de la semaine«. Zelo sem srečen, da sva se srečala, gospod Laneuville.

— Če ste prišli zaradi procesa, ste prezgodnji, mi je dejal.

Potem me je molče opazoval nekaj trenutkov.

— Vse bo jasno prihodnji teden. Vnaprej nimam prav ničesar povedati.

Previden, toda prav nič boječ. Končno je prisedel; bil je odkrit in navsezadnje simpatičen. Ponudil sem mu cigarete, pa jih je odklonil.

— Vam smem kaj ponuditi ?sem vprašal.

— Ne, najlepša hvala!

Opij v kuharjevem kovčku

Mednarodna policija je zasledila tihotapce mamil na britanskih vojnih ladjah

Britanski in ameriški detektivi so prišli na sled mednarodnim tihotapcem, ki so si izbrali britanske vojne ladje kot sredstvo za prevoz svojega blaga za nezakonite kupčije. Preden je britanska križarka »Belfast«, ki je priplula iz Singapura, nedavno pristala v San Franciscu, kamor je bila namenjena na prijateljski obisk, so odkrili na ladji doslej največjo množino mamil v dolgi zgodovini mednarodnega tihotapstva te vrste: okoli 25 kg opija in heroina v skupni vrednosti pet milijonov dolarjev na črni borzi.

Nekaj dni kasneje so prišli v Singapuru na sled petim kilogramom opija, skritega v ladji, ki jo uporabljajo za plavajoče skladišče. Že letos marca so našli na krovu fregate »Crane«, ki se je po daljši plovbi in bivanju na Daljnem vzhodu vrnila v matično pristanišče Portsmouth, okoli sedem kilogramov opija. Pariška policija je prijela Američana Davisa, ki se je izdajal za zastopnika tobačnih plantaž, v resnici pa je trgoval z marihuano, ki so jo našli pri njem okoli 20 kg in ki so jo prav tako pripeljale britanske vojne ladje.

Pomočniki mednarodnih tihotapcev so bili na britanskih vojnih ladjah predvsem hongkonški in singapurski domačini, ki so zaposleni kot kuharji, sobarji in strežniki in ki jih je — po izjavi predstavnika britanske admiralitete — na angleških vojnih ladjah skupno kakih 800. Ti ljudje veljajo za civilne nameščence britanske mornarice, vendar velja na krovu tudi zanje vojaška disciplina.

Rekordna najdba je uspela Britancem zaradi namiga ameriške policije. Sengapurski pošiljatelj je naslovljencu iz San Francisca napovedal pošiljko v šifriranem pismu, ki so ga prestregli ameriški detektivi. Zaradi teh podatkov so oficirji pregledali ladjo nekaj dni pred odhodom v San Francisco. Mamilo so našli v prtljagi dveh hongkonških kuharjev, razen tega, pa so odkril v vreči sladkorja tudi diamante, vredne 75.000 dolarjev in prav tako namenjene tihotapski kupčiji.

O tihotapski aferi na britanski križarki »Belfast« je razpravljal v zvezi z novimi preventivnimi ukrepi tudi odbor za mamila pri ZN, ki se je v torek sestal o Ženevi na tridnevno zasedanje.

Lindbergha, ki je izvajal letalske akrobacije, preden se je odločil za prvi direktni polet iz New Yorka v Pariz (sredi maja 1927), je posnemal pilot Cliff Winters v eni izmed točk »Nacionalnega letalskega cirkusa« v Riversidu (Kalifornija). Z letalom »Fairchild PY-19« se je z vso brzino pognal skozi leseno bajto, ki je zgrmela vase, skoraj popolnoma razbito letalo z nepoškodovanim zračnim akrobatom za denar pa se je ustavilo kakih sto metrov onstran podrtije.
Foto AP

Za dobro voljo

»Postati moram previdnejši, žena me začenja razumeti!«

»Ne vpijte name, sicer se bom zmedla in storila kaj narobe!«

Križanka

VODORAVNO: 1. zmagoslavje, 7. tiskarsko sito, mreža, 8. znana italij. tovarna avtomobilov, 9. kemični znak za tantal, 10. jadranski otok, na katerem je bilo italijansko internacijsko taborišče za Slovence, 11. gora nad Kobaridom, 12. začetnici izumitelja dinamita, 13. zvijačen prijem, ukana, 14. pas ozvezdij na nebu, v katerem imajo nekatera ozvezdja živalska imena, 16. časopisni oglas.

NAVPIČNO: 1. ime dveh zgodovinskih dvorcev v Versaillesu pri Parizu, 2. prejšnji avstrijski kancler (dr. Julius), 3. otok v srednjem Jadranu, 4. samoglasnik in soglasnik s konca abecede, 5. nauk o pesniški meri, stihoslovje, 6. francoska denarna enota, 8. prazna, puhla rečenica, 11. naša značilna pokrajina, 13. ime hrvaškega lirika Ujevića, 15. predlog.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. San, 4. Pad, 7. Tea, 8. Orr, 9. erg, 10. ika, 11. Wolfram, 13. Alarodi, 14. ris, 15. til, 16. TT, 17. Jo.

112. Čez čas so se začela tla dvigati. Sopihala sta v strmino, toda nič nista bila utrujena. Saj sta si tako želela čimprej doseči planine! Na jasi sta zagledala nekaj hiš. Ognila sta se jim v velikem loku. Prečkala sta planinske pašnike, preplezala nekaj ograd in spet tekla dalje po gozdu. Nebo na vzhodu se je že rdečilo. Na jasi sta zagledala cementno korito in bister studenček, ki je curljal vanj. Stekla sta k njemu in se odžejala. Marko je vzel iz nahrbtnika še obe steklenici in ju napolnil. »Zdaj sva preskrbljena z vsem,« je rekel.

113. V naslednjem gozdu se je začela spet strmina. Prvi sončni žarki so že pregnali meglo ter se ujeli v vrhove borovcev in smrek. Tla so postajala manj gladka, začelo se je grmičevje, praproti in vresje. Na vrhu hriba, kamor sta se vzpenjala, sta se ustavila na gosto zaraščeni poseki. Na robu gozda sta zagledala med smrekovim mladičjem leseno, iz brun stesano živinsko stajo. Ustavila sta se in si jo ogledovala. »Tukaj ni več ljudi,« je rekla Majda. »Zdaj sva gotovo že dve uri daleč od vasi, poglejva v kočo!«

114. Previdno sta bredla skozi grmičevje. Opazila sta, da se staja že seseda; streha se je zrušila. Pred vhodom je raslo šavje. Ogledala sta si zapuščeno kolibo. »Ali se ustaviva?« je vprašala Majda. »Semkaj ne hodijo ljudje,« je rekel Marko, »lahko ostaneva. Paziti morava, da ne bi prišel kak pastir. Vendar se zdi, da so tod pasli že pred leti in da zdaj ne prihajajo več.« — »Kar ostaniva,« je rekla Majda. »Spet me zelo bolijo noge. Spekla si bova krompir. Dovolj suhega dračja je tu okoli.«

DELO

Nadaljevanje s 1. strani

Pariz ugodno sprejel

napada. Streljali so na poslopje policijske prefekture in na mestno kliniko. Podrobnosti o tem še niso znane.

Agencija Reuter je zvedela, da bo francoska vlada v kratkem zahtevala od parlamenta, naj odvzame poslansko imuniteto bivšemu predsedniku vlade Georgesu Bidaultu. Bidault je pred dvema mesecema izginil iz svojega pariškega stanovanja in menijo, da je zdaj v Italiji ali v Švici.

V letakih, ki jih je raztrosila ultraška organizacija, je rečeno, da je Bidault prišel na čelo oasovskega »sveta nacionalnega odpora« za Francijo, katerega je ustanovil bivši ultraški šef Raoul Salan.

MEN poroča iz Rabata, da je predstavnik organizacije OZN za begunce izjavil, da se bodo danes začeli vračati domov prvi alžirski begunci, ki so bili pribežali v Tunizijo in Maroko. V teh dveh državah je kakih 250.000 alžirskih beguncev. Pričakujejo, da bo njihova repatriacija končana še pred referendumom o samoodločbi v Alžiriji.

Kennedyjevi očitki Adenauerju

Schröder. Razgovarjala sta se tudi državni sekretar v zunanjem ministrstvu Karstens in ameriški veleposlanik v Bonnu Dowling. Diplomatski opazovalci v Washingtonu ocenjujejo te ameriško - zahodnonemške kontakte kot »napore Adenauerju podrejenih funkcionarjev, da bi odstranili jez med kanclerjevimi izjavami v Berlinu in med zunanjo politiko, ki jo vodi Schröder«.

Na osnovi ocen, ki jih objavljajo zahodne tiskovne agencije, ostaja povsem odprto vprašanje razlik v stališčih med Washingtonom in Bonnom glede sestave mednarodne komisije za kontrolo dohodkov k zahodnemu Berlinu.

V zvezi z najnovejšo fazo odnosov med ZDA in Zahodno Nemčijo je vzbudilo posebno pozornost poročilo ameriške radijske postaje CBS (Columbia Broadcasting System), po katerem je Adenauer izjavil svojim sodelavcem, da so ameriško-zahodnonemški odnosi »danes slabši kot so bili kdaj koli v zadnjih 13 letih«. »Adenauer je nostalgično govoril o dobrih starih dneh, ko je bil ameriški zunanji minister še Dulles in ironično pripomnil, da se večkrat vpraša, koga imajo ZDA za zaveznika, Zahodno Nemčijo ali Sovjetsko zvezo. Izrazil je močan dvom glede tega, ali so zahodnonemški interesi res varni v rokah Anglosaksoncev, in dejal, da je vedno bolj naklonjen de Gaullovi ideji o močni kontinentalni Evropi, ki bi bila osnovana na francosko-nemški zvezi.«

Leopoldville protestira v Bruslju

Predstavniki OZN upajo, da bo moč iz elisabethvillskega taborišča poslati po tri transporte tedensko, tako da bodo danes začeli vračati domov prvi alžirski begunci, ki so bili pribežali v Tunizijo in Maroko. V teh dveh državah je kakih 250.000 alžirskih beguncev. Pričakujejo, da bo njihova repatriacija končana še pred referendumom o samoodločbi v Alžiriji.

Kakor pravijo, bo izpraznitev begunskih taborišč ustvarila nekatere gospodarske probleme. Predvsem je zdaj problem, kako zaposliti begunce, ki se vračajo na svoje domove. Na drugi strani se boje, da bodo nastale gospodarske težave tudi v Elisabethvillu samem, ker je bilo veliko beguncev zaposlenih v katanškem glavnem mestu.

Doslej se je večina beguncev izrekla za vrnitev domov.

Daković pri Keiti

Bamaco, 10. maja (Tanjug). Predsednik republike Mali Modibo Keita je danes v Bamacu sprejel jugoslovanskega izrednega in opolnomočenega veleposlanika v Maliju Vojo Dakovića. Predsednik Keita se je zadržal z veleposlanikom Dakovićem v prisrčnem razgovoru.

Fanfani prevzel tudi zunanje ministrstvo

Rim, 10. maja (Reuter). Novi italijanski predsednik Antonio Segni je danes poveril dolžnost zunanjega ministra predsedniku vlade Fanfaniju, ki bo začasno vodil vlado in zunanji resor.

DELO

PO KONFERENCI FEDERACIJE DRUŠTEV ZA OZN V MONROVIJI

Soglasja o najvažnejših vprašanjih

Reorganizacija poslovanja organov OZN – Soglasnost o koristnosti planiranja – Deklaracija o neodvisnosti za vse kolonialne narode

BEOGRAD, 10. maja (Tanjug). V Beograd se je vrnil predsednik Zveze združenj za OZN in podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić, ki se je v Monroviji udeležil letne konference svetovne federacije društev za OZN. Izjavil je, da so na konferenci v Monroviji dosegli splošno soglasje o najvažnejših mednarodnih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu.

Simić je dejal, da se je konferenca postavila na enotno stališče glede reorganizacije OZN, in sicer zato, ker so se odtlej, ko je bila ta organizacija ustanovljena, razmere na svetu skoraj popolnoma spremenile. Enotno stališče so zavzeli tako glede nujnih sprememb v funkcijah in pooblastilih sekretariata OZN in generalnega sekretarja samega kot tudi glede delovnih metod in procedure v Varnostnem svetu in v Generalni skupščini.

»Še pomembnejše je soglasje o poglavitnem problemu sodobnega sveta, o razorožitvi,« je pripomnil Simić. »Konferenca je delala pod mučnim vtisom ameriške obnovitve poskusov z atomskim orožjem in želo nezadovoljivih rezultatov dela odbora 18 držav v Ženevi.«

Simić je dejal, da je podobno tudi s tako imenovanim enakomernim gospodarskim in socialnim razvojem na svetu. Tu je šlo predvsem za nerazvite in nezadostno razvite države. Tako v pripravljenih dokumentih kot v razpravi v komisiji sta prišli do izraza dve osnovno različni pojmovanji, kar je docela razumljivo.

»V zvezi s tem problemom smo poudarili prednosti, ki jih omogočajo za takšen hitrejši in enakomeren razvoj socialistična gospodarska organizacija in socialistični družbeni odnosi. Seveda so poudarjali tudi nasprotno koncepcijo, vendar je bila nedvoumno priznana nujnost vnaprej začrtanih programov in sistema planiranja, tako v nacionalnih okvirih kot na mednarodnem torišču. V tej smeri so bile v resolucijo sprejete skupne formule, posebej pa je bila poudarjena nujnost tehnične in gospodarske pomoči, poleg posebne skrbi za razvoj na področju zdravstva, socialnega skrbstva in šolanja. Zlasti je bila poudarjena metoda dajanja pomoči s posredovanjem OZN in njenih agencij.«

Simić je nadalje dejal, da so med važnejšimi problemi obravnavali tudi vprašanje, kaj lahko store svetovna federacija društev za OZN in nacionalna društva kot njene članice, da bi čimprej uveljavili v življenje deklaracijo o neodvisnosti za vse kolonialne narode in dežele, ki jo je sprejela Generalna skupščina na 17. zasedanju. Poudaril je, da so to deklaracijo pozdravili z navdušenjem. Govorili so tudi o roku, v katerem naj bi to dosegli, in se naposled sporazumeli o tem, da je treba to doseči najdlje do konca leta 1963. Seveda pomeni rok, postavljen v tej resoluciji, samo izraz najboljših želja — je zaključil Simić — vendar pa ima kot enodušno stališče svoj poseben pomen.

Sudanski tisk o težnjah v mednarodnem gospodarstvu

Kartum, 10. maja (Tanjug). Sudanski tisk posveča zadnje dni posebno pozornost aktualnim vprašanjem gospodarskih teženj na svetu, pri čemer posebej poudarja vpliv Skupnega evropskega trga na stabilnost in gospodarsko neodvisnost držav, predvsem mladih, neodvisnih afriških.

Vplivni list »Rai El Am« komentira v članku z naslovom »To je začetek« sklep zahodnoevropskega trga o investiranju 900.000 funtov za razvoj Sahare, Centralnoafriške republike in Ruande-Urundija. Čeprav to ni velika vsota — piše list — pomeni vendarle začetno akcijo novega kolonializma, ki skuša od zadaj prodreti v Afriko.

»Nenasitnost velikega zahodnega bloka ne bo nikoli prenehala,« poudarja list. »Še vedno zahtevajo nove surovine od Afrike, ki zdaj trpi za posledicami imperialistične vladavine.«

V tej luči — nadaljuje list — postaja nevarnost Skupnega trga čedalje večja in prav tako postaja čedalje bolj jasno, da vsak načrt ali investiranje Skupnega trga v Afriko ni nič drugega kot poskus, preprečiti gospodarsko enotnost Afrike. Zahodni blok bi rad, da Afrika ostane gospodarsko, družbeno in politično zaostala, tako da bi jo ohranil kot vir surovin, odvisen od evropskih gospodarskih magnatov.

List opozarja na nevarnost, ki grozi neodvisnim afriškim državam in njihovemu normalnemu razvoju, ter posebej poudarja, da je treba ustvariti tesnejšo gospodarsko povezavo med afriškimi državami.

Blücher in Eideman rehabilitirana

Moskva, 10. maja (Tanjug). V Sovjetski zvezi so rehabilitirali še dva znana sovjetska vojaška voditelja, Vasilija Blücherja in Roberta Eidemana, ki sta bila po nedolžnem ustreljena leta 1937. List »Izvestija« je objavil daljši članek, posvečen življenju in delu maršala Blücherja, ki so ga očrnili, aretirali in ustrelili v obdobju kulta Stalinove osebnosti leta 1937. Blücher je bil tedaj komandant posebne daljnovzhodne armade. »Izvestija« pišejo, da ni bil samo velik vojskovodja, ampak tudi velik državnik Sovjetske zveze. Aktivno se je udeležil oktobrske revolucije in se proslavil kot komandant med državljansko vojno. Na povabilo revolucionarne kitajske vlade Sun Jat Sena je bil leta 1924 na Kitajskem. Bil je voditelj protiletalske obrambe Sovjetske zveze. Od leta 1925 je bil načelnik in politični komisar vojne akademije »Frunze«.

»Krasnaja zvezda« piše, da je bil Eideman ugleden sovjetski vojskovodja in zelo priljubljen partijski in družbeni delavec.

»Jugoslovanski teden« v Linzu

Linz, 10. maja (Tanjug). Gospodarska zbornica Zg. Avstrije je včeraj v Linzu organizirala v okviru »jugoslovanskega tedna« prireiedenega v tem mestu, informativne razgovore med gospodarstveniki tega dela Avstrije in med predstavniki jugoslovanskih zunanjetrgovinskih podjetij. Proučili so vrsto konkretnih vprašanj v zvezi z nadaljnjo razširitvijo gospodarskih odnosov med obema državama. Avstrijski gospodarstveniki so izrazili željo in zanimanje za zboljšanje gospodarskih odnosov z Jugoslavijo, zlasti za razširitev industrijske kooperacije in izmenjave.

Razstava gradbenih materialov

Skopje, 10. maja. (Tanjug). Od 12. do 20. maja bo v Skopju odprta prva razstava sodobnih gradbenih materialov in montažnih elementov, katere se bo udeležilo 28 domačih tovarn in podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo gradbenih potrebščin. V okviru razstave, ki jo organizirata republiška industrijska zbornica in republiški urad za gradbeništvo, bo posvetovanje o problemih montažne stanovanjske graditve, o graditvi stanovanj za prodajo ter o uporabi plastičnih in porcelanskih snovi v gradbeništvu in proizvodnji gradbenih potrebščin.

Začetek festivala slovenskih popevk

Bled, 10. maja. V festivalni dvorani na Bledu se je nocoj začel prvi festival slovenskih popevk, ki ga je otvoril predsednik mestne občine Bled Bogdan Šanca. Na sporedu je 20 izbranih popevk, ki so jih ob spremljavi velikega orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Jožeta Privška in tria Mojmira Sepeta predvajale naše najbolj priznane pevke in pevci. Sodelujejo Marjana Deržaj, Majda Sepe, Jelka Cvetežar, Beti Jurković, Matija Cerar in drugi. Poslušalci v dvorani bodo še nocoj izbrali najboljšo popevko današnjega večera, ki jo bodo ponovno predvajali na zaključnem večeru v soboto. B. B.

Avtomobil v ograjo

LJUBLJANA, 10. maja — Sinoči ob 20.40 je Peter Porenta vozil proti Kranju osebni avtomobil. Pri tovarni Color v Medvodah je zaradi okvare na krmilu zapeljal s ceste in se zaletel v ograjo. Škode je za okrog 100.000 dinarjev.

POŽAR V KUHINJI

LJUBLJANA, 10. maja — Pri Antonu Ribiču v vasi Obrežje pri Zidanem mostu je včeraj ob 17.30 nastal požar. V kuhinji so na štedilniku topili bitumen, ki se je razlil in vnel. Ogenj je uničil kuhinjsko opremo, lekaj obleke in radijski sprejemnik. Škodo cenijo na približno 250.000 dinarjev.



NA ČRNEM VRHU. Partizanski pohod odreda »Franc Rozman-Stane« je za študente in študentke, pa tudi za prebivalce krajev, ki jih obiskujejo, velik dogodek. Foto: Agnič

SEJA UO ZVEZNE ZUNANJETRGOVINSKE ZBORNICE

Tuji trg ne čaka odprtih rok

Naša ekonomska propaganda za tujino se ni prilagodila potrebam modernega gospodarstva

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

Beograd, 10. maja (Po telefonu) — Zunanja trgovina bo skušala v celoti uresničiti priporočila najvišjih političnih in državnih organov in se bo držala smernic, ki jih vsebuje govor predsednika republike ob otvoritvi hidroelektrarne »Split« — je bilo rečeno na današnji seji Upravnega odbora Zvezne zunanje trgovinske zbornice. Slaba koordinacija, nelojalna konkurenca, odkrivanje poslovnih tajn, pretirana potovanja v tujino in drugi negativni pojavi bodo morali v naši zunanji trgovini izginiti. K temu bo mnogo pripomogel tudi novi zakon o blagovnem prometu in uslugah za tujino, ki so ga med drugim obravnavali na današnji seji. V razpravi je sodeloval tudi državni podsekretar v Komiteju za zunanjo trgovino FLRJ Rudi Kolak.

V razpravi o uspehih in neuspehih naše zunanje trgovine v prvem tromesečju tega leta, o katerih smo že poročali, so člani Upravnega odbora poudarili zadovoljivo regionalno usmeritev našega izvoza in uvoza, rečeno pa je bilo, da bo treba temeljiteje in bolj sistematično proučiti tuje tržišče. Res, da smo tudi doslej spremljali pojave na tujem trgu, nismo pa se dovolj poglabljali v perspektivne možnosti za uveljavitev naše proizvodnje v svetu. Prav tako bomo morali doseči pri naši industriji, da se bo bolj sistematično usposabljala za tako proizvodnjo, ki bo našla dovolj kupcev na svetovnem trgu. Potem tudi izvoznih instrumentov ne bo treba prilagajati trgovinskim potrebam in možnostim in ne bodo v nekaterih primerih dvorezen nož, marveč bodo eden izrazov naše perspektivne gospodarske politike.

Naša zunanjetrgovinska podjetja so vse preveč obremenjena z administracijo, pri čemer pade dober del krivde na banke, ki po mnenju nekaterih članov Upravnega odbora Zvezne zunanje trgovinske zbornice preveč zapletajo postopek za dobivanje kreditov in pri drugih uslugah. Poleg tega pa so se bančni stroški močno povečali, kar neugodno vpliva na cene izvoznega blaga. Banka je bila sploh tarča na današnji seji. Opisali so jo kot poslovnega partnerja, s katerim se ni mogoče pogajati.

Izvoz se aprila ni povečal nad povprečje, zaradi tega bo treba res brez kakršnihkoli razprav in ovinkarjenj povečati tako proizvodnjo kot sam izvoz. Pri drugem bo pomembna tudi naloga uslužbencev naših zunanjetrgovinskih podjetij, ki potujejo v tujino. Zvezna zunanjetrgovinska zbornica priporoča naj pošiljajo zunanjetrgovinska podjetja v tujino svoje uslužbence le, kadar je to res koristno in potrebno. Taka potovanja naj bi odobravali samo takrat, ko je uspeh postal odvisen od neposrednega stika s tujim partnerjem in če takih stikov ni mogoče uspešno vzpostaviti na kakšen drug način.

Na dnevnem redu današnjega zasedanja Upravnega odbora Zvezne zunanjetrgovinske zbornice je bila naša ekonomska propaganda trgovine za katero porabimo letno okoli 2 milijardi dinarjev. V Jugoslaviji izhajajo za tujino štirje petnajstdnevniki, trije mesečniki, trije tromesečniki in dve stalni letni reviji. Dobivajo jih v okoli 100 državah. V tem pogledu smo celo pred najbogatejšimi in najmočnejšimi državami in upravičena je bila pripomba nekega člana upravnega odbora, da bi morda bilo bolje, ko bi naša podjetja raje dajala več sredstev za oglase v tujih specializiranih publikacijah. Sedaj bo posebna komisija pregledala vse naše ekonomsko propagandne publikacije za tujino. Morda se bo naša ekonomska propaganda pod pritiskom le prilagodila razmeram na svetovnem trgu. Doslej je namreč vse premalo upoštevala razlike v gospodarskih sistemih, različne potrebe, želje in možnosti na primer ZDA, ČSSR, Indije, Gvineje itd.

Poslovnost naj bi bila osnova tudi za naše sodelovanje na tujih sejmih in razstavah. Udeležba na specializiranih komercialnih sejmih in razstavah pa je za nas poslovno morda dragocenejša kot pa razstavni paviljoni na mednarodnih splošnih sejmih. V nekaterih državah bi lahko odprli tudi stalne komercialne razstave. Taki in podobni ukrepi bi zlasti v perspektivi pozitivno vplivali na naš izvoz.

Božo Kovač

Hitrejši razvoj naravnih zdravilišč

V zdraviliščih je treba organizirati dobro zdravstveno službo

Slatina Radenci, 10. maja. — V zdravilišču Slatina Radenci, ki praznuje letos 80-letnico obstoja, so se zbrali na IV. občnem zboru delegati Zveze naravnih zdravilišč Slovenije. Med gosti so bili predsednik sveta za zdravstvo LRS Niko Šilih, predsednik sveta za turizem LRS dr. Danilo Dolgan, sekretar zveze naravnih zdravilišč Jugoslavije dr. Velimir Godić in član republiškega izvršnega sveta Riko Jerman.

V poročilu o delu zveze v minulem letu je predsednik dr. Rudolf Leskovar poudaril predvsem ukrepe za izvajanje zakona o naravnih zdravilnih sredstvih in naravnih zdraviliščih. Zakon pomeni prelomnico za uspešnejše delo zdravilišč in za razvoj zdraviliških krajev.

Skrb za najučinkovitejšo in bolj ekonomično izkoriščanje naravnih zdravilnih sredstev so prevzele komune oziroma zdraviliški sveti, ki so jih imenovali občinski ljudski odbori.

Za ustrezen razvoj zdraviliških krajev je najvažnejša organizacija zdravstvene službe, ki mora biti takšna, da bo omogočila kar najbolj smotrno izkoriščanje naravnih zdraviinih sredstev v vseh oblikah, ki jih dopušča sodobna medicinska znanost. Naravna zdravilna sredstva v Sloveniji niso povsod dovolj izkoriščena in raziskana. Zato bo zavod za balneologijo in klimatologijo še razširil svojo raziskovalno dejavnost. Glede na to, da je v razvijanju naših zdraviliških krajev turizem izredno pomemben, je nujno, da se v graditev zdraviliških krajev vključijo tudi gostinske in turistične organizacije, ki naj ustvarijo najširše možnosti za rekreacijo in razvedrilo. Zdraviliški sveti so po zakonu dolžni do konca junija izdelati program razvoja za svoja območja.

Udeleženci so v razpravi opozorili tudi na zaostalost zdraviliške opreme in na nezadostno zmogljivost zdravstvenih objektov. V skoraj vseh zdraviliščih je zato nadaljnja graditev osrednji problem, ki pa je tesno zvezan s cenami zdravstvenim storitvam in rentabilnostjo zdraviliških uslug.

Občni zbor je sprejel predlog za razpis posebnega investicijskega natečaja za postavitev naravnih zdravilišč, ki ima nedvomno utemeljitev v rentabilnosti dosedanjih vlaganj. Primera: Slatina Radenci, ki ima vse večji obisk, odkar je delno uredilo zdravilišče, in Rogaška Slatina, ki je imela lani 234.000 nočitev (od tega 30.000 tujih gostov) to zgovorno potrjujeta. Število storitev naraščа tudi v drugih zdraviliščih, vendar so udeleženci občnega zbora opozorili, da bo brez skorajšnjega povečanja zmogljivosti stagnacija neogibna!

Občinski zbor je pooblastil novi UO, da na podlagi razprave sprejme ustrezne sklepe; za predsednika je ponovno izvolil dr. Rudolfa Leskovarja, za tajnika pa prof. Ludvika Rebeuška. (jp).

ŠTEVILNI GOSTI NA OTVORITVI SEJMA »ALPE-ADRIA«

Ljubljana, 10. maja. — Na Gospodarskem razstavišču, kjer bo jutri ob 11. uri odprt prvi mednarodni obmejni sejem »Alpe-Adria«, je že vse pripravljeno za sprejem obiskovalcev. Prvega sejma »Alpe-Adria« se udeležuje 35 podjetij iz Avstrije, 48 iz Italije in 83 iz naše države.

Otvoritve sejma se bodo udeležili tudi številni ugledni gostje iz zamejstva. Tako pričakujejo iz Gorice, Vidma in Celovca prihod županov, iz Beljaka je najavljen prihod podžupana, razen teh pa se bodo otvoritve sejma udeležili tudi vodilni predstavniki zbornic in organizacij iz Trsta, Celovca, Innsbrucka in drugih mest. Pričakujejo, da se bo udeležilo otvoritve kakih 40 tujih gostov, pri čemer seveda niso všteti predstavniki podjetij, ki bodo razstavljala na tem sejmu.

I. P.

Nov obrat v »Muri«

Murska Sobota, 10. maja. V tovarni »Mura« so dopoldne slovesno odprli novi obrat perila. Razvoj tovarne, je orisala predsednica centralnega delavskega sveta Amalija Klanjščkova. Po dograditvi tega novega objekta in po uvedbi novih izmen v obratu težke konfekcije bo tovarna ustvarjala 6 milijard din po vrednosti proizvodnje in bo zaposlovala blizu 2000 ljudi. Slovesnosti so prisostvovali tudi predstavniki lokalnih oblasti in drugi gosti.

-jp

Znižanje cen v Zaječaru

Zaječar, 10. maja (Tanjug). Jutri bodo začeli v Zaječaru spet prodajati pecivo po cenah iz lanskoletnega decembra. To je danes sklenil delavski svet »Žitoprometa«, v katerem so zastopane mestna pekarna ter prodajalne kruha in peciva. Znatno bodo od jutri znižane tudi cene v gostinstvu. Steklenica piva bo za 19 dinarjev cenejša in bo stala 80 din vštevši 10 % postrežnine.

Pričakujejo, da bodo cene v trgovini in gostinstvu timoške krajine v kratkem znižali v duhu novih ukrepov v gospodarstvu. Politične organizacije, zbornice in organi oblasti že sistematično delajo na to.

Proračunsko varčevanje

S seje Sveta za družbeni plan in finance OLO Maribor

Maribor, 10. maja. Svet za družbeni plan in finance OLO Maribor je danes sklenil, da je treba varčevati pri vseh postavkah okrajnega proračuna ter izdatke okrajnega proračuna začasno blokirati v višini 5 odstotkov, z izjemo izdatkov za prosveto ter fiksnih obveznosti po okrajnem proračunu. V mejah dohodkov, ki jih bodo ustvarili do konca tromesečja in po temeljiti analizi bodo dokončno rebalansirali okrajni proračun. Občinskim odborom so priporočili naj takoj analizirajo stanje na svojem območju in vskladijo svoje proračunske izdatke s predvidenimi dohodki. Pri tem je treba izravnati stroške maloprodaje z lanskoletno ravnijo in temu prilagoditi tudi stopnjo občinskega prometnega davka od prodaje na drobno.

Zaradi ugotovljene neenotnosti v stopnjah občinskega prometnega davka od alkoholnih pijač, so priporočili občinam naj proučijo ta problem in upoštevajo novi položaj, ki je nastal v gostinstvu po omejitvi pavšaliranja prometnega davka. Na podlagi analize rezultatov davčnih odmer so sklenili, naj oddelek za finance skupno s posameznimi ObLO ugotovi, v koliko je bila letošnja davčna politika do zasebnega sektorja vsklajena z dejanskim stanjem na posameznem območju in s splošno finančno politiko v okraju. To naj bi zlasti ugotovili za občini Dravograd in Slovenj Gradec. M. K.

Slavje v Čepovanu

Lokve, 10. maja: Partizanski odred študentov ljubljanske strojne fakultete in študentk Višje šole za medicinske sestre, imenovan Franc Rozman-Stane, je imel predvčerajšnjim in včeraj pred seboj najtežji del poti. Po uspelem mitingu v partizanskem Cerknem — kjer je govoril tudi Tomo Brejc — je odšel proti Vojskemu. Prav tako kot v Cerknem so bili navdušeni tudi prebivalci Vojskega ter mnogi Idrijčani, ki so se udeležili mitinga na Vojskem, kjer je govoril podpredsednik GO SZDL Slovenije Franc Kimovec-Ziga. Poudaril je, da je taka oblika dejavnosti študentov zelo koristna za vzgojo mladega rodu, saj vcepila mladim željo in potrebo po kolektivnem življenju. Poudaril je tudi, da bi morale organizirati podobne pohode tudi druge fakultete.

Danes so prišli študentje strojniki okoli 17. ure na Lokve, kjer je bil partizanski miting in se bodo pripravili na jutrišnje priredite v Čepovanu. Tja bodo prispeli tudi drugi študentje strojne fakultete, ki se niso udeležili pohoda, in politični predstavniki goriškega okraja ter slovenske strojne industrije. P. G.

Jugoslovanska loterija

Poročilo o žrebanju srečk 9. kola, ki je bilo dne 10. maja 1962 v Čačku

Srečke s končnicami	so zadele dobitek din
80	600
70	800
00	800
04930	60.000
88510	100.000
527380	400.600
21	600
81	1.000
91	800
26521	80.600
27141	100.000
51531	40.000
174251	400.000
251431	1,000.000
2	400
12942	60.400
14262	80.400
23852	40.400
45482	60.400
94942	60.400
229422	400.400
73	600
83	600
893	4.000
24	800
84	1.000
94	600
11304	80.000
39764	80.000
126054	5,000.000
15	600
95	2.000
04085	60.000
22135	80.000
47735	200.000
137825	600.000
13056	80.000
19186	80.000
20966	40.000
38256	60.000
72026	40.000
7	400
33397	40.400
55307	40.400
65997	60.400
85557	80.400
99957	60.400
29268	60.000
56503	80.000
57068	60.000
59768	80.000
70888	40.000
463728	400.000
514938	600.000
99	1.000
489	4.000
579	8.000
819	10.000
2959	20.000
4359	20.000
03359	40.000
20499	41.000
47189	40.000
087909	2,000.000

V Ljubljani na številko 087909 premija 2,000.000 din.

Telegrami

HUDA LETALSKA NESREČA. — RANGUN. Blizu Mong Palioa se je pripetila huda letalska nesreča, v kateri se je ubilo 31 ljudi. Ponesrečilo se burmansko vojaško letalo tipa »Dakota«, ki je strmoglavilo, potem ko je odletelo iz oporišča v Mong Palioa.

ZAHODNONEMŠKE INVESTICIJE V MAROKU. — RABAT. Na podlagi konvencije, sklenjene med Marokom in Zahodno Nemčijo, bodo v Maroku investirali približno 1,5 milijona funtov šterlingov za raziskovanja petrolejskih nahajališč na obalnem področju.

RUSK V NOVI ZELANDIJI. — WELLINGTON. Ameriški zunanji minister Dean Rusk je prispel iz Canberre, kjer se je udeležil zasedanja zveze ANZUS, na obisk v Wellington.

OBSODBA PRED ZAHODNONEMŠKIM VRHOVNIM SODIŠČEM. — KARLSRUHE. Vrhovno sodišče je obsodilo na dve leti in pol ječe ameriškega trgovca Borgerja, obtoženega, da je izdal ameriške vojaške tajnosti neki vzhodni državi. Borger je prvi Američan, ki je bil postavljen pred zahodnonemško sodišče zaradi špijonaže.

KENIJATA POVABLJEN V ZDA. — NAIROBI. Pomočnik ameriškega zunanjega ministra Mennen Williams je povabil kenijskega nacionalnega voditelja Joma Kenijato, naj obišče ZDA.

PLENUM CK BKP. — SOFIJA. Tu je bil 8. in 9. maja razširjeni plenum CK BKP. Na plenumu so določili direktive za izvajanje četrtega petletnega plana Bolgarije od 1961. do 1965. leta.

ALZIRSKI PROTEST PROTI ATOMSKIM POSKUSOM. — TUNIS. Predstavnik začasne alžirske vlade je danes protestiral proti zadnji francoski atomski eksploziji v Sahari in proti seriji ameriških atomskih poskusov.

POŽAR V PARIŠKI KEMIČNI TOVARNI. — PARIZ. V Corbeil-Essonesu blizu Pariza je požar uničil kemično tovarno. V požaru je bilo ranjenih 15 ljudi. Gasilcem je šele po štirih urah uspelo ogenj pogasiti.

Polemika Delhi - Peking

New Delhi, 10. maja (Reuter). Ministrica v indijskem zunanjem ministrstvu Lakšmi Menon je danes v gornjem domu parlamenta sporočila, da so odredili zaplembo zadnje številke revije »Kitajska danes«, ki jo občasno izdaja kitajsko veleposlaništvo v New Delhiju. Revijo so zaplenili, ker enostransko prikazuje indijsko-kitajski obmejni spor.

Indijska vlada proučuje možnost, da bi ukrepala tudi proti založniškemu podjetju KP Indije, ki je prevzelo tiskanje revije kitajskega veleposlaništva v New Delhiju.

Kitajska agencija Hlinhua pa poroča, da je kitajsko zunanje ministrstvo poslalo indijskemu veleposlaništvu v Pekingu noto, v kateri izraža začudenje, ker »indijska vlada ni hotela dovoliti, da bi indijska sindikalna delegacija na povabilo kitajskih sindikatov obiskala Kitajsko«.

Kitajsko zunanje ministrstvo trdi, da indijska vlada »vprašanje meje izkorišča za oviranje normalnih prijateljskih stikov med obema državama in za kalitev njunega prijateljstva«.

Kakor je bila objavila indijska časopisna agencija PTI, je vodstvo vseindijskega sindikalnega kongresa zavrnilo povabilo kitajskih sindikatov s pripombo, da Kitajska ni ničesar storila za ureditev indijsko-kitajskega obmejnega spora.

Darilo nizozemskemu kapetanu

Haag, 10. maja. — Nizozemska časopisna agencija ANP poroča, da je jugoslovanski veleposlanik na Nizozemskem Zdenko Stambuk izročil zlato uro — darilo sekretarja Zveznega izvršnega sveta za promet Marina Cetinića — Berendu van Bonu, kapetanu nizozemske ladje »Sunetta«, katere posadka je 6. novembra 1960 na Baltiku, blizu švedskega otoka Oland, rešila iz morja 14 mornarjev jugoslovanske ladje »Niš«. Ladjo »Niš«, je tedaj zadel brodolom.

Neuspel poskus z »Anno«

Cape Canaveral, 10. maja. (Reuter). V ameriškem eksperimentalnem oporišču na Floridi se je izjalovil poskus, da bi izstrelili v orbito Zemlje signalni satelit »Anna«. Satelit je bil opremljen z napravami za oddajanje svetlobnih signalov nad posameznimi deli Zemlje, s čimer naj bi omogočil zbrati natančnejše geografske podatke za izdelavo svetovnega zemljevida.

Dvodelno raketo »Thore« so uspešno izstrelili ob 13.06. Takoj po izstrelitvi pa se je raketa vžgala in je zgorela nad oporiščem v Cape Canaveralu.

Obisk poljske zadružne delegacije

Beograd, 10. maja (Tanjug). Danes je prispela z letalom v Beograd delegacija Vrhovnega zadružnega sveta Poljske, ki se bo mudila pri nas približno dva tedna. V tem času se bo seznanila z organizacijo našega kmetijskega zadružništva in z delom raznih kmetijskih ustanov. Delegacija šteje šest članov, vodi pa jo generalna tajnica vrhovnega zadružnega sveta Poljske Margareta Treblinska.

Na letališču »Beograd« je poljske goste pozdravil podpredsednik Glavne zveze kmetijskih zadrug Jugoslavije Dimitrije Bajalica. Del delegacije poljskega zadružnega sveta se bo mudil v Vojvodini, drugi pa v Sloveniji.

Nadaljevanje s 1. strani

Pariz ugodno sprejel

sodbe so teroristi vzklikali oasovska gesla.

Agencija Reuter je zvedela, da bo francoska vlada v kratkem zahtevala od parlamenta, naj odvzame poslansko imuniteto bivšemu predsedniku vlade Georgesu Bidaultu. Bidault je pred dvema mesecema izginil iz svojega pariškega stanovanja in menijo, da je zdaj v Italiji ali v Švici.

V letakih, ki jih je razrosila ultraška organizacija, je rečeno, da je Bidault prišel na čelo oasovskega »sveta nacionalnega odpora« za Francijo, katerega je ustanovil bivši ultraški šef Raoul Salan.

MEN poroča iz Rabata, da je predstavnik organizacije OZN za begunce izjavil, da se bodo danes začeli vračati domov prvi alžirski begunci, ki so bili pribežali v Tunizijo in Maroko. V teh dveh državah je kakih 250.000 alžirskih beguncev. Pričakujejo, da bo njihova repatriacija končana še pred referendumom o samoodločbi v Alžiriji.

Alžirska časopisna agencija APS poroča, da je začasna vlada uvedla v Alžiriji brezplačno zdravniško službo.

Kennedyjevi očitki Adenauerju

Schröder. Razgovarjala sta se tudi državni sekretar v zunanjem ministrstvu Carstens in ameriški veleposlanik v Bonnu Dowling. Diplomatski opazovalci v Washingtonu ocenjujejó te ameriško - zahodnonemške kontakte kot »napore Adenauerju podrejenih funkcionarjev, da bi odstranili jez med kanclerjevimi izjavami v Berlinu in med zunanjo politiko, ki jo vodi Schröder«.

Na osnovi ocen, ki jih objavljajo zahodne tiskovne agencije, ostaja povsem odprto vprašanje razlik v stališčih med Washingtonom in Bonnom glede sestave mednarodne komisije za kontrolo dohodov k zahodnemu Berlinu.

V zvezi z najnovejšo fazo odnosov med ZDA in Zahodno Nemčijo je vzbudilo posebno pozornost poročilo ameriške radijske postaje CBS (Columbia Broadcasting System), po katerem je Adenauer izjavil svojim sodelavcem, da so ameriško-zahodnonemški odnosi »danes slabši kot so bili kdaj koli v zadnjih 13 letih«. »Adenauer je nostalgično govoril o dobrih starih dneh, ko je bil ameriški zunanji minister še Dulles, in ironično pripomnil, da se večkrat vpraša, koga imajo ZDA za zaveznika, Zahodno Nemčijo ali Sovjetsko zvezo. Izrazil je močan dvom glede tega, ali so zahodnonemški interesi res varni v rokah Anglosaksoncev, in dejal, da je vedno bolj naklonjen de Gaullovi ideji o močni kontinentalni Evropi, ki bi bila osnovana na francosko-nemški zvezi.«

Leopoldville protestira v Bruslju

Predstavniki OZN upajo, da bo moč iz elisabethvillskega taborišča poslati po tri transporte tedensko, tako da bodo preselili vse begunce iz taborišča v treh do štirih mesecih.

Kakor pravijo, bo izpraznitev begunskih taborišč ustvarila nekatere gospodarske probleme. Predvsem je zdaj problem, kako zaposliti begunce, ki se vračajo na svoje domove. Na drugi strani se boje, da bodo nastale gospodarske težave tudi v Elisabethvillu samem, ker je bilo veliko beguncev zaposlenih v katanskem glavnem mestu.

Doslej se je večina beguncev izrekla za vrnitev domov.

Daković pri Keiti

Bamaco, 10. maja (Tanjug). Predsednik republike Mali Modibo Keita je danes v Bamacu sprejel jugoslovanskega izrednega in opolnomočenega veleposlanika v Maliju Vojo Dakovića. Predsednik Keita se je zadržal z veleposlanikom Dakovićem v prisrčnem razgovoru.

Fanfani prevzel tudi zunanje ministrstvo

Rim, 10. maja (Reuter). Novi italijanski predsednik Antonio Segni je danes poveril dolžnost zunanjega ministra predsedniku vlade Fanfaniju, ki bo začasno vodil vlado in zunanji resor.

DELO

PO KONFERENCI FEDERACIJE DRUŠTEV ZA OZN V MONROVIJI

Soglasja o najvažnejših vprašanjih

Reorganizacija poslovanja organov OZN – Soglasnost o koristnosti planiranja – Deklaracija o neodvisnosti za vse kolonialne narode

BEOGRAD, 10. maja (Tanjug). V Beograd se je vrnil predsednik Zveze združenj za OZN in podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić, ki se je v Monroviji udeležil letne konference svetovne federacije društev za OZN. Izjavil je, da so na konferenci v Monroviji dosegli splošno soglasje o najvažnejših mednarodnih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu.

Simić je dejal, da se je konferenca postavila na enotno stališče glede reorganizacije OZN, in sicer zato, ker so se odtlej, ko je bila ta organizacija ustanovljena, razmere na svetu skoraj popolnoma spremenile. Enotno stališče so zavzeli tako glede nujnih sprememb v funkcijah in pooblastilih sekretariata OZN in generalnega sekretarja samega kot tudi glede delovnih metod in procedure v Varnostnem svetu in v Generalni skupščini.

»Še pomembnejše je soglasje o poglavitnem problemu sodobnega sveta, o razorožitvi,« je pripomnil Simić. »Konferenca je delala pod mučnim vtisom ameriške obnovitve poskusov z atomskim orožjem in zelo nezadovoljivih rezultatov dela odbora 18 držav v Ženevi.«

Simić je dejal, da je podobno tudi s tako imenovanim enakomernim gospodarskim in socialnim razvojem na svetu. Tu je šlo predvsem za nerazvite in nezadostno razvite države. Tako v pripravljenih dokumentih kot v razpravi v komisiji sta prišli do izraza dve osnovno različni pojmovanji, kar je docela razumljivo.

»V zvezi s tem problemom smo poudarili prednosti, ki jih omogočajo za takšen hitrejši in enakomeren razvoj socialistična gospodarska organizacija in socialistični družbeni odnosi. Seveda so poudarjali tudi nasprotno koncepcijo, vendar je bila nedvoumno priznana nujnost vnaprej začrtanih programov in sistema planiranja, tako v nacionalnih okvirih kot na mednarodnem torišču. V tej smeri so bile v resolucijo sprejete skupne formule, posebej pa je bila poudarjena nujnost tehnične in gospodarske pomoči, poleg posebne skrbi za razvoj na področju zdravstva, socialnega skrbstva in šolanja. Zlasti je bila poudarjena metoda dajanja pomoči s posredovanjem OZN in njenih agencij.«

Simić je nadalje dejal, da so med važnejšimi problemi obravnavali tudi vprašanje, kaj lahko storе svetovna federacija društev za OZN in nacionalna društva kot njene članice, da bi čimprej uveljavili v življenje deklaracijo o neodvisnosti za vse kolonialne narode in dežele, ki jo je sprejela Generalna skupščina na 17. zasedanju. Poudaril je, da so to deklaracijo pozdravili z navdušenjem. Govorili so tudi o roku, v katerem naj bi to dosegli, in se naposled sporazumeli o tem, da je treba to doseči najdlje do konca leta 1963. Seveda pomeni rok, postavljen v tej resoluciji, samo izraz najboljših želja — je zaključil Simić — vendar pa ima kot enodušno stališče svoj poseben pomen.

Boljši prevoz v Latinsko Ameriko

REKA, 10. maja (Tanjug). Jugoslovanska linijska plovba z Reke in Splošna plovba v Piranu sta se nocoj sporazumeli o ustanovitvi skupnih linijskih servisov na področju južnega Atlantika. To sodelovanje je narekovalo dejstvo, da sedanji linijski servisi ne zadovoljujejo potreb zunanje trgovine.

To sodelovanje naj bi omogočilo hitrejši in boljši prevoz našega blaga na tem pomembnem prekomorskem tržišču. Tehnično stran teh tržišč bodo obdelali strokovnjaki obeh podjetij. Skupni servisi bodo začeli delovati verjetno že v začetku prihodnjega meseca.

Proračunsko varčevanje

Maribor, 10. maja. Svet za družbeni plan in finance OLO Maribor je danes sklenil, da je treba varčevati pri vseh postavkah okrajnega proračuna ter izdatke okrajnega proračuna začasno blokirati v višini 5 odstotkov, z izjemo izdatkov za prosveto ter fiksnih obveznosti po okrajnem proračunu. V mejah dohodkov, ki jih bodo ustvarili do konca tromesečja in po temeljiti analizi bodo dokončno rebalansirali okrajni proračun. Občinskim odborom so priporočili, naj takoj analizirajo stanje na svojem območju in vskladijo svoje proračunske izdatke s predvidenimi dohodki. Pri tem je treba izravnati stroške maloprodaje z lanskoletno ravnijo in temu prilagoditi tudi stopnjo občinskega prometnega davka od prodaje na drobno.

Zaradi ugotovljene neenotnosti v stopnjah občinskega prometnega davka od alkoholnih pijač, so priporočili občinam naj proučijo ta problem in upoštevajo novi položaj, ki je nastal v gostinstvu po omejitvi pavšaliranja prometnega davka.

Blücher in Eideman rehabilitirana

Moskva, 10. maja (Tanjug). V Sovjetski zvezi so rehabilitirali še dva znana sovjetska vojaška voditelja, Vasilija Blücherja in Roberta Eidemana, ki sta bila po nedolžnem ustreljena leta 1937. List »Izvestija« je objavil daljši članek, posvečen življenju in delu maršala Blücherja, ki so ga ocrnili, aretirali in ustrelili v obdobju kulta Stalinove osebnosti leta 1937. Blücher je bil tedaj komandant posebne daljnovzhodne armade. »Izvestija« pišejo da ni bil samo velik vojskovodja, ampak tudi velik državnik Sovjetske zveze. Aktivno se je udeležil oktobrske revolucije in se proslavil kot komandant med državljansko vojno. Na povabilo revolucionarne kitajske vlade Sun Jat Sena je bil leta 1924 na Kitajskem. Bil je voditelj protiletalske obrambe Sovjetske zveze. Od leta 1925 je bil načelnik in politični komisar vojne akademije »Frunze«.

»Krasnaja zvezda« piše, da je bil Eideman ugleden sovjetski vojskovodja in zelo priljubljen partijski in družbeni delavec.

»Jugoslovanski teden« v Linzu

Linz, 10. maja (Tanjug). Gospodarska zbornica Zg. Avstrije je včeraj v Linzu organizirala v okviru »jugoslovanskega tedna« prirejenega v tem mestu, informativne razgovore med gospodarstveniki tega dela Avstrije in med predstavniki jugoslovanskih zunanjetrgovinskih podjetij. Proučili so vrsto konkretnih vprašanj v zvezi z nadaljnjo razširitvijo gospodarskih odnosov med obema državama. Avstrijski gospodarstveniki so izrazili željo in zanimanje za zboljšanje gospodarskih odnosov z Jugoslavijo, zlasti za razširitev industrijske kooperacije in izmenjave.

Razstava gradbenih materialov

Skopje, 10. maja. (Tanjug). Od 12. do 20. maja bo v Skopju odprta prva razstava sodobnih gradbenih materialov in montažnih elementov, katere se bo udeležilo 28 domačih tovarn in podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo gradbenih potrebščin. V okviru razstave, ki jo organizirata republiška industrijska zbornica in republiški urad za gradbeništvo, bo posvetovanje o problemih montažne stanovanjske graditve, o graditvi stanovanj za prodajo ter o uporabi plastičnih in porcelanskih snovi v gradbeništvu in proizvodnji gradbenih potrebščin.

Začetek festivala slovenskih popevk

Bled, 10. maja. V festivalni dvorani na Bledu se je nocoj začel prvi festival slovenskih popevk, ki ga je otvoril predsednik mestne občine Bled Bogdan Šanca. Na sporedu je 20 izbranih popevk, ki so jih ob spremljavi velikega orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Jožeta Privška in tria Mojmira Sepeta predvajale naše najbolj priznane pevke in pevci. Sodelujejo Marjana Deržaj, Majda Sepe, Jelka Cvetežar, Beti Jurkovič, Matija Cerar in drugi. Poslušalci v dvorani bodo še nocoj izbrali najboljšo popevko današnjega večera, ki jo bodo ponovno predvajali na zaključnem večeru v soboto. B. B.

Avtomobil v ograjo

LJUBLJANA, 10. maja – Sinoči ob 20.40 je Peter Porenta vozil proti Kranju osebni avtomobil. Pri tovarni Color v Medvodah je zaradi okvare na krmilu zapeljal s ceste in se zaletel v ograjo. Škode je za okrog 100.000 dinarjev.

POŽAR V KUHINJI

LJUBLJANA, 10. maja – Pri Antonu Ribiču v vasi Obrežje pri Zidanem mostu je včeraj ob 17.30 nastal požar. V kuhinji so na štedilniku topili bitumen, ki se je razlil in vnel. Ogenj je uničil kuhinjsko opremo, lokal obleke in radijski sprejemnik. Škodo cenijo na približno 250.000 dinarjev.



NA ČRNEM VRHU. Partizanski pohod odreda »Franc Rozman-Stane« je za študente in študentke, pa tudi za prebivalce krajev, ki jih obiskujejo, velik dogodek. Foto: Agnič

SEJA UO ZVEZNE ZUNANJETRGOVINSKE ZBORNICE

Tuji trg ne čaka odprtih rok

Naša ekonomska propaganda za tujino se ni prilagodila potrebam modernega gospodarstva

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

Beograd, 10. maja (Po telefonu) — Zunanja trgovina bo skušala v celoti uresničiti priporočila najvišjih političnih in državnih organov in se bo držala smernic, ki jih vsebuje govor predsednika republike ob otvoritvi hidroelektrarne »Split« — je bilo rečeno na današnji seji Upravnega odbora Zvezne zunanje trgovinske zbornice. Slaba koordinacija, nelojalna konkurenca, odkrivanje poslovnih tajn, pretirana potovanja v tujino in drugi negativni pojavi bodo morali v naši zunanji trgovini izginiti. K temu bo mnogo pripomogel tudi novi zakon o blagovnem prometu in uslugah za tujino, ki so ga med drugim obravnavali na današnji seji. V razpravi je sodeloval tudi državni podsekretar v Komitéju za zunanjo trgovino FLRJ Rudi Kolak.

V razpravi o uspehih in neuspehih naše zunanje trgovine v prvem tromesečju tega leta, o katerih smo že poročali, so člani Upravnega odbora poudarili zadovoljivo regionalno usmeritev našega izvoza in uvoza, rečeno pa je bilo, da bo treba temeljiteje in bolj sistematično proučiti tuje tržišče. Res, da smo tudi doslej spremljali pojave na tujem trgu, nismo pa se dovolj poglabljali v perspektivne možnosti za uveljavitev naše proizvodnje v svetu. Prav tako bomo morali doseči pri naši industriji, da se bo bolj sistematično usposabljala za tako proizvodnjo, ki bo našla dovolj kupcev na svetovnem trgu. Potem tudi izvoznih instrumentov ne bo treba prilagajati trgovinskim potrebam in možnostim in ne bodo v nekaterih primerih dvorezen nož, marveč bodo eden izrazov naše perspektivne gospodarske politike.

Naša zunanjetrgovinska podjetja so vse preveč obremenjena z administracijo, pri čemer pade dober del krivde na banke, ki po mnenju nekaterih članov Upravnega odbora Zvezne zunanje trgovinske zbornice preveč zapletajo postopek za dobivanje kreditov in pri drugih uslugah. Poleg tega pa so se bančni stroški močno povečali, kar neugodno vpliva na cene izvoznega blaga. Banka je bila sploh tarča na današnji seji. Opisali so jo kot poslovnega partnerja, s katerim se ni mogoče pogajati.

Izvoz se aprila ni povečal nad povprečje, zaradi tega bo treba res brez kakršnihkoli razprav in ovinkarjenj povečati tako proizvodnjo kot sam izvoz. Pri drugem bo pomembna tudi naloga uslužbencev naših zunanjetrgovinskih podjetij, ki potujejo v tujino. Zvezna zunanjetrgovinska zbornica priporoča, naj pošiljajo zunanjetrgovinska podjetja v tujino svoje uslužbence le, kadar je to res koristno in potrebno. Taka potovanja naj bi odobravali samo takrat, ko je uspeh postal odvisen od neposrednega stika s tujim partnerjem in če takih stikov ni mogoče uspešno vzpostaviti na kakšen drug način.

Na dnevnem redu današnjega zasedanja Upravnega odbora Zvezne zunanjetrgovinske zbornice je bila naša ekonomska propaganda trgovine, za katero porabimo letno okoli 2 milijardi dinarjev. V Jugoslaviji izhajajo za tujino štirje petnajstdnevniki, trije mesečniki, trije tromesečniki in dve stalni letni reviji. Dobivajo jih v okoli 100 državah. V tem pogledu smo celo pred najbogatejšimi in najmočnejšimi državami in upravičena je bila pripomba nekega člana upravnega odbora, da bi morda bilo bolje, ko bi naša podjetja raje dajala več sredstev za oglase v tujih specializiranih publikacijah. Sedaj bo posebna komisija pregledala vse naše ekonomsko propagandne publikacije za tujino. Morda se bo naša ekonomska propaganda pod pritiskom le prilagodila razmeram na svetovnem trgu. Doslej je namreč vse premalo upoštevala različke v gospodarskih sistemih, različne potrebe, želje in možnosti, na primer ZDA, ČSSR Indije, Gvineje itd.

Poslovnost naj bi bila osnova tudi za naše sodelovanje na tujih sejmih in razstavah. Udeležba na specializiranih komercialnih sejmih in razstavah pa je za nas poslovno morda dragocenejša kot pa razstavni paviljoni na mednarodnih splošnih sejmih. V nekaterih državah bi lahko odprli tudi stalne komercialne razstave. Taki in podobni ukrepi bi zlasti v perspektivi pozitivno vplivali na naš izvoz. **Božo Kovač**

Slavje v Čepovanu

Lokve, 10. maja: Partizanski odred študentov ljubljanske strojne fakultete in študentk Višje šole za medicinske sestre, imenovan Franc Rozman-Stane, je imel predvčerajšnjim in včeraj pred seboj najlepši del poti. Po uspelem mitingu v partizanskem Cerknem — kjer je govoril tudi Tomo Brejc — je odšel proti Vojskemu. Prav tako kot v Cerknem so bili navdušeni tudi prebivalci Vojskega ter mnogi Idrijčani, ki so se udeležili mitinga na Vojskem, kjer je govoril podpredsednik GO SZDL Slovenije Franc Kimovec-Žiga. Poudaril je, da je taka oblika dejavnosti študentov zelo koristna za vzgojo mladega rodu, saj vceplja mladim željo in potrebo po kolektivnem življenju. Poudaril je tudi, da bi morale organizirati podobne pohode tudi druge fakultete.

Danes so prišli študentje strojniki okoli 17. ure na Lokve, kjer je bil partizanski miting in se bodo pripravili na jutrišnje priredite v Čepovanu. Tja bodo prispeli tudi drugi študentje strojne fakultete, ki se niso udeležili pohoda, in politični predstavniki goriškega okraja ter slovenske strojne industrije. **P. G.**

Jugoslovanska loterija

Poročilo o žrebanju srečk 9. kola, ki je bilo dne 10. maja 1962 v Čačku

Srečke s končnicami	so zadele dobitek din
80	600
70	800
00	800
04930	60.000
88510	100.000
527380	400.600
21	600
81	1.000
91	800
26521	80.600
27141	100.000
51531	40.000
174251	400.000
251431	000.000
2	400
12942	60.400
14262	80.400
23852	40.400
45482	60.400
94942	60.400
229422	400.400
73	600
83	600
893	4.000
24	800
84	1.000
94	600
11304	80.000
39764	80.000
126054	5,000.000
15	600
95	2.000
04085	60.000
22135	80.000
47735	000.000
137825	600.000
13056	80.000
19186	80.000
20966	40.000
38256	60.000
72026	40.000
7	400
33397	40.400
55307	40.400
65997	60.400
85557	80.400
99957	60.400
29268	60.000
56508	80.000
57068	60.000
59768	80.000
70888	40.000
463728	400.000
514938	600.000
99	1.000
489	4.000
579	8.000
819	10.000
2959	20.000
4359	20.000
03359	40.000
20499	41.000
47189	40.000
087909	,000.000

V Ljubljani na številko 087909 premija 2,000.000 din.

Hitrejši razvoj naravnih zdravilišč

V zdraviliščih je treba organizirati dobro zdravstveno službo

Slatina Radenci, 10. maja.— V zdravilišču Slatina Radenci, ki praznuje letos 80-letnico obstoja, so se zbrali na IV. občnem zboru delegati Zveze naravnih zdravilišč Slovenije. Med gosti so bili predsednik sveta za zdravstvo LRS Niko Šilih, predsednik sveta za turizem LRS dr. Danilo Dougan, sekretar zveze naravnih zdravilišč Jugoslavije dr. Velimir Godić in član republiškega izvršnega sveta Riko Jerman.

V poročilu o delu zveze v minulem letu je predsednik dr. Rudolf Leskovar poudaril predvsem ukrepe za izvajanje zakona o naravnih zdravilnih sredstvih in naravnih zdraviliščih. Zakon pomeni prelomnico za uspešnejše delo zdravilišč in za razvoj zdraviliških krajev.

Skrb za najučinkovitejšo in bolj ekonomično izkoriščanje naravnih zdravilnih sredstev so prevzele komune oziroma zdraviliški sveti, ki so jih imenovali občinski ljudski odbori.

Za ustrezen razvoj zdraviliških krajev je najvažnejša organizacija zdravstvene službe, ki mora biti takšna, da bo omogočila kar najbolj smotrno izkoriščanje naravnih zdravilnih sredstev v vseh oblikah, ki jih dopušča sodobna medicinska znanost. Naravna zdravilna sredstva v Sloveniji niso povsod dovolj izkoriščena in raziskana. Zato bo zavod za balneologijo in klimatologijo še razširil svojo raziskovalno dejavnost. Glede na to, da je v razvijanju naših zdraviliških krajev turizem izredno pomemben, je nujno, da se v graditev zdraviliških krajev vključijo tudi gostinske in turistične organizacije, ki naj ustvarijo najširše možnosti za rekreacijo in razvedrilo. Zdraviliški sveti so po zakonu dolžni do konca junija izdelati program razvoja za svoja območja.

Udeleženci so v razpravi opozorili tudi na zaostalost zdraviliške opreme in na nezadostno zmogljivost zdravstvenih objektov. V skoraj vseh zdraviliščih je zato nadaljnja graditev osrednji problem, ki pa je tesno zvezan s cenami zdravstvenim storitvam in rentabilnostjo zdraviliških uslug.

Občni zbor je sprejel predlog za razpis posebnega investicijskega natečaja za postavitev naravnih zdravilišč, ki ima nedvomno utemeljitev v rentabilnosti dosedanjih vlaganj. Primera: Slatina Radenci, ki ima vse večji obisk, odkar je delno uredila zdravilišče, in Rogaška Slatina, ki je imela lani 234.000 nočitev (od tega 30.000 tujih gostov) to zgovorno potrjujeta. Število storitev narašča tudi v drugih zdraviliščih, vendar so udeleženci občnega zbora opozorili, da bo brez skorajšnjega povečanja zmogljivosti stagnacija neogibna!

Občinski zbor je pooblastil novi UO, da na podlagi razprave sprejme ustrezne sklepe; za predsednika je ponovno izvolil dr. Rudolfa Leskovarja, za tajnika pa prof. Ludvika Rebeuška. (jp).

ŠTEVILNI GOSTI NA OTVORITVI SEJMA »ALPE-ADRIA«

Ljubljana, 10. maja. — Na Gospodarskem razstavišču, kjer bo jutri ob 11. uri odprt prvi mednarodni obmejni sejem »Alpe-Adria«, je že vse pripravljeno za sprejem obiskovalcev. Prvega sejma »Alpe-Adria« se udeležuje 35 podjetij iz Avstrije, 48 iz Italije in 83 iz naše države.

Otvoritve sejma se bodo udeležili tudi številni ugledni gostje iz zamejstva. Tako pričakujejo iz Gorice, Vidma in Celovca prihod županov, iz Beljaka je najavljen prihod podžupana, razen teh pa se bodo otvoritve sejma udeležili tudi vodilni predstavniki zbornic in organizacij iz Trsta, Celovca, Innsbrucka in drugih mest. Pričakujejo, da se bo udeležilo otvoritve kakih 40 tujih gostov, pri čemer seveda niso všteti predstavniki podjetij, ki bodo razstavljala na tem sejmu. **I. P.**

Nov obrat v »Muri«

Murska Sobota, 10. maja. V tovarni »Mura« so dopoldne slovesno odprli novi obrat perila. Razvoj tovarne je orisala predsednica centralnega delavskega sveta Amalija Klanjščkova. Po dograditvi tega novega objekta in po uvedbi novih izmen v obratu težke konfekcije bo tovarna ustvarjala 6 milijard din po vrednosti proizvodnje in bo zaposlovala blizu 2000 ljudi. Slovesnosti so prisostvovali tudi predstavniki lokalnih oblasti in drugi gosti.

-jp

Znižanje cen v Zaječaru

Zaječar, 10. maja (Tanjug). Jutri bodo začeli v Zaječaru spet prodajati pecivo po cenah iz lanskoletnega decembra. To je danes sklenil delavski svet »Žitoprometa«, v katerem so zastopane mestna pekarna ter prodajalne kruha in peciva. Znatno bodo od jutri znižane tudi cene v gostinstvu. Steklenica piva bo za 19 dinarjev cenejša in bo stala 80 din vštevši 10 % postrežnine.

Pričakujejo, da bodo cene v trgovini in gostinstvu timoške krajine v kratkem znižali v duhu novih ukrepov v gospodarstvu. Politične organizacije, zbornice in organi oblasti že sistematično delajo na to.

UMIK NOSAVANOVIH ENOT

VIENTIAN, 10. maja (Reuter). Eden predsednikov ženevske konference o Laosu Macdonald je pred odhodom iz Vientiana v Bangkok dejal, da je imel v šestih dneh bivanja v Laosu »izčrpne in odkrite razgovore« z voditelji te države.

Macdonald je dejal laoškim voditeljem, da upa v obnovitev razgovorov med njimi in v sestavo vlade narodne enotnosti.

Kakor poroča AP iz Vientiana, so se Nosavanove enote umaknile iz Nam Ta po cesti proti mestu Huji Saj za okrog 160 kilometrov.

Vzhodnoafriška skupnost javnih služb

Entebe, 10. maja. (AP). V Entebeu, glavnem mestu Ugande, se bo jutri začelo zasedanje zakonodajne skupščine vzhodno-afriške organizacije skupnih služb, v kateri so Uganda, Kenija in Tanganjika.

Pričakujejo, da bodo na zasedanju proučili možnosti za ustanovitev gospodarske in politične unije v vzhodni Afriki. Zasedanja, ki mu prisojajo velik pomen, se bodo udeležili predsednika vlad Tanganjike in Ugande ter predstavnika kenijske koalicijske vlade Kenijata in Ngala.

Peticije glede Irijana

Haag, 10. maja. (Reuter). Nizozemska opozicijska Delavska stranka je poslala premieru de Quayu peticijo, v kateri zahteva, naj vlada prenese upravo na Zahodnem Irijanu na Indonezijo. Peticijo je podpisalo približno pol milijona ljudi.

Dirka Berlin–Praga–Varšava

Gotwaldov, 10. maja. (Tanjug). V osmi etapi je zmagal sovjetski kolesar Šajdžuhin, drugo in tretje mesto pa sta zavzela v času zmagovalca Melihov in Kapitonov. Levačič je prišel na cilj 22., sedem minut za zmagovalcem. Sebenik pa ima 9 minut zaostanka. Vodi še nadalje Šajdžuhin, medtem ko je Sebenik po neuradnih podatkih 17. Moštvo Jugoslavije je še nadalje na 13. mestu.

Pilić izločil Krišnana

Rim, 10. maja. (AP). Jugoslovan Pilić je nepričakovano izločil v III. kolu indijskega prvaka Krišnana 10:8, 5:7, 1:6, 6:4 in 6:3.

V moških parih sta Kuhnke in Elschenbroich (Z. N.) premagala italijansko dvojico Pietrangeli-Sirola 6:4, 4:6, 6:4, 6:2.

Polemika Delhi - Peking

New Delhi, 10. maja (Reuter). Ministrica v indijskem zunanjem ministrstvu Lakšmi Menon je danes v gornjem domu parlamenta sporočila, da so odredili zaplembo zadnje številke revije »Kitajska danes«, ki jo občasno izdaja kitajsko veleposlaništvo v New Delhiju. Revijo so zaplenili, ker enostransko prikazuje indijsko-kitajski obmejni spor.

Indijska vlada proučuje možnost, da bi ukrepala tudi proti založniškemu podjetju KP Indije, ki je prevzelo tiskanje revije kitajskega veleposlaništva v New Delhiju.

Kitajska agencija Hsinhua pa poroča, da je kitajsko zunanje ministrstvo poslalo indijskemu veleposlaništvu v Pekingu noto, v kateri izraža začudenje, ker »indijska vlada ni hotela dovoliti, da bi indijska sindikalna delegacija na povabilo kitajskih sindikatov obiskala Kitajsko«.

Kitajsko zunanje ministrstvo trdi, da indijska vlada »vprašanje meje izkorišča za oviranje normalnih prijateljskih stikov med obema državama in za kalitev njunega prijateljstva«.

Kakor je bila objavila indijska časopisna agencija PTI, je vodstvo vseindijskega sindikalnega kongresa zavrnilo povabilo kitajskih sindikatov s pripombo, da Kitajska ni ničesar storila za ureditev indijsko-kitajskega obmejnega spora.

Darilo nizozemskemu kapitanu

Haag, 10. maja. — Nizozemska časopisna agencija ANP poroča, da je jugoslovanski veleposlanik na Nizozemskem Zdenko Štambuk izročil zlato uro — darilo sekretarja Zveznega izvršnega sveta za promet Marina Cetinića — Berendu van Bonu, kapitanu nizozemske ladje »Sunetta«, katere posadka je 6. novembra 1960 na Baltiku, blizu švedskega otoka Oland, rešila iz morja 14 mornarjev jugoslovanske ladje »Niš«. Ladja »Niš« se je tedaj potopila.

Neuspel poskus z »Anno«

Cape Canaveral, 10. maja. (Reuter). V ameriškem eksperimentalnem oporišču na Floridi se je izjalovil poskus, da bi izstrelili v orbito Zemlje signalni satelit »Anna«. Satelit je bil opremljen z napravami za oddajanje svetlobnih signalov nad posameznimi deli Zemlje, s čimer naj bi omogočil zbrati natančnejše geografske podatke za izdelavo svetovnega zemljevida.

Dvodelno raketo »Thore« so uspešno izstrelili ob 13.06. Takoj po izstrelitvi pa se je raketa vžgala in je zgorela nad oporiščem v Cape Canaveralu.

Obisk poljske zadružne delegacije

Beograd, 10. maja (Tanjug). Danes je prispela z letalom v Beograd delegacija Vrhovnega zadružnega sveta Poljske, ki se bo mudila pri nas približno dva tedna. V tem času se bo seznanila z organizacijo našega kmetijskega zadružništva in z delom raznih kmetijskih ustanov. Delegacija šteje šest članov, vodi pa jo generalna tajnica vrhovnega zadružnega sveta Poljske Margareta Trebińska.

Na letališču »Beograd« je poljske goste pozdravil podpredsednik Glavne zveze kmetijskih zadrug Jugoslavije Dimitrije Bajalica. Del delegacije poljskega zadružnega sveta se bo mudil v Vojvodini, drugi pa v Sloveniji.

Telegrami

DOSEŽKI ZSSR V OSVAJANJU VESOLJA. — BEOGRAD. Podpredsednik astronomskega sveta sovjetske akademije znanosti Boris Vasiljevič Kukarkin je v Beogradu predaval o doseških sovjetske znanosti v osvajanju vesolja. Podobna predavanja bo imel Kukarkin tudi v Zagrebu in Ljubljani.

RAZGOVORI O FEDERACIJI OBEH RODEZIJ IN NJASE. — LONDON. Britanski minister Butler je odpotoval v Salisbury, kjer bo vodil razgovore o enem najtežjih problemov Commonwealtha — federaciji med Severno in Južno Rodezijo ter Njaso.

KENIJATA POVABLJEN V ZDA. — NAIROBI. Pomočnik ameriškega zunanjega ministra Mennen Williams je povabil kenijskega nacionalnega voditelja Joma Kenijato, naj obišče ZDA.

PLENUM CK BKP. — SOFIJA. Tu je bil 8. in 9. maja razširjeni plenum CK BKP. Na plenumu so določili direktive za izvajanje četrtega petletnega plana Bolgarije od 1961. do 1965. leta.

OBSODBA PRED ZAHODNONEMSKIM VRHOVNIM SODIŠČEM. — KARLSRUHE. Vrhovno sodišče je obsodilo na dve leti in pol ječe ameriškega trgovca Borgerja, obtoženega, da je izdal ameriške vojaške tajnosti neki vzhodni državi. Borger je prvi Američan, ki je bil postavljen pred zahodnonemško sodišče zaradi špijonaže.

NAPETOST MED IRAKOM IN LIBANONOM. — BAGDAD. Irak je odpoklical svojega veleposlanika iz Bejruta in zahteval, naj libanonski veleposlanik zapusti državo, ker je Libanon vzpostavil diplomatske odnose s Kuwajtom.

HUDA LETALSKA NESREČA. — RANGUN. Blizu Mong Palioa se je pripetila huda letalska nesreča, v kateri se je ubilo 31 ljudi.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V MOSKVI. — MOSKVA. V bližini osrednje moskovske železniške postaje sta trčila dva vlaka. Pri tem je več ljudi izgubilo življenje.

VREME

Napoved za petek: Spremenljivo oblačno in nekoliko hladnejše, vmes — zlasti popoldne — krajevne plohe in nevihte. Nočne temperature okoli 8, v Primorju 12, najvišje dnevne do 18 stopinj Celzija.